

Պերինչեքի Դատական Նիստը Աւարտեցաւ Վճիռը 6-8 Ամսուայ Ընթացքին

Ամալ Քլունի մասնակցութիւնը դատական նիստին, պատճառ եղաւ մեծ թիւով լրագրողներու ներկայութեան

Յունուար 28-ին, Մարդու իրաւունքներու եւրոպական Դատարանի (ՄԻԵԴ) Մեծ Պալատէն ներս աւարտեցաւ «Պերինչեք ընդդէմ Զուլիցերիա Գործի» լսումը: «Արմէնիբրես»-ի փոխանցմամբ՝ Եւրոպական դատարանը գործի առնչութեամբ վճիռ կը կայացնէ 6-8 ամսուայ ընթացքին:

Դատավարութեան ընթացքին իրաւաբան ձեռքի Ռոպերթսըն շեշտեց, որ ժամանակակից աշխարհը պէտք է ապրի ազատ, առանց խտրականութեան եւ ատելութեան: Իր ելոյթին մէջ Ռոպերթսըն թախաբան փառասիրտ անուանեց թրքական Հիթլերը:

Ռոպերթսընի գործակից Ամալ Քլունի իր ելոյթի ընթացքին անդրադարձաւ թուրքիոյ մէջ խօսքի ազատութեան մուսուլմաններու եւ մարդու իրաւունքներու խախտումներուն: Քլունի նաեւ անդրադարձաւ Հրանդ Տինքի սպանութեան՝ շեշտելով, որ այն թուրք ազգայնա-

կաններու ձեռքի գործն էր:

Դատավարութեան ընթացքին, դուրսը տեղի կ'ունենային բողոքի ցույցեր: Դատարանի դիմաց հաւաքուած էին հայեր եւ թուրքեր: Տասնեակ ոստիկաններ եւ ոստիկանական մեքենաներ կը հսկէին ցույցի մասնակիցներուն: Հայկական կողմի աջակիցները հանդէս կու գային «Այլեւս ոչ մէկ 1915» եւ «Ժամանակն է» կոչերով:

Դատական առաջին նիստի ընթացքին նախ խօսքի առիթ տրուեցաւ թուրք ազգայնական Տողու Պերինչեքի փաստաբանին: Ան յայտնեց, որ Պերինչեք «չի հերքեր սպանութիւնները, բայց՝ ոչ ցեղասպանութիւնը»: Ապա ելոյթ ունեցան Զուլիցերիոյ ներկայացուցիչները՝ որպէս պատասխանող կողմ, Հայաստանի եւ թուրքիոյ պատուիրակութիւնները:

Հայկական կողմէն հանդէս

Շաբ.ը էջ 4

Սերժ Սարգսեան. «Նման Զօր Բանակ Մենք Վաղուց Չենք Ունեցել»

Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի նախագահներ Սերժ Սարգսեանն ու Բակո Սահակեանը, Յունուար 28-ին, Բանակի կազմաւորման 23-ամեակի առթիւ այցելեցին «Եռաբլուր» զինուորական պանթէոն, ծաղիկներ եւ ծաղկեպսակ դնելով հերոսներու շիրիմներուն: Այս առթիւ իր շնորհակարարական խօսքին մէջ Սարգսեան յայտարարեց՝ «մեր երկրի եւ ժողովրդի համար բանական աւելին է, քան պարզապէս պետական կառուցը»:

Նախագահը իր ուղերձին մէջ մասնաւորապէս ըսած է. - «Հայոց բանակը բառացիորէն ամէն օր եւ ամէն դիշեր պաշտպանում է մեր կեանքը՝ շատ յաճախ մարտի բռնութիւնով մեր հայրենիքի հանդէպ ոտնձգութիւններ կատարող երուզակների դէմ: Այսօր մեր վզին փորձում են փաթաթել նոր տիպի պատերազմ, որովհետեւ բոլոր նախորդ տիպերի պատերազմներում նրանք տանուլ են տուել: Այսպէս կոչուած «զիւրախաների պատերազմը» նոյնպէս տանուլ են տալու: Դրա անհեռանկարայնութիւնն արդէն ակնյայտ է նոյնիսկ նրանց համար, ովքեր մեզ անուանում են «թշնամի»:

Նախագահի խօսքով, Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարուուայ ընթացքին ոմանք հայերուն որոշած են վախցնել մարդասպա-

նութեամբ՝ հայասպանութեամբ: 100 տարի առաջ կատարուածը պետականորէն մշակուած եւ յաջող իրականացուած ցեղասպանութիւն էր, որ կրնար միայն իրականացուիլ հայկական պետականութեան բացակայութեան պայմաններուն մէջ:

«Այսօր՝ այս տօնական օրը, դժուար հասկացողների համար ես մէկ անգամ եւս յայտարարում եմ. հայ ժողովուրդը վերադարձել է կեանք, վերադարձել է ժողովուրդների միջազգային ընտանիք իր պետականութեամբ եւ բանակով: Նա վերադարձել է դժոխքից: Դժոխքը վերապարձներին ահաբեկելու փորձերը լուրջ չեն: Նման փորձերը ուշացած են առնուազն 100 տարով», - ըսած է Սարգսեան աւելցնելով. - «Հարց է ծագում. ի՞նչ կապ ունեն 100 տարի առաջ կատարուած դէպքերը մեր այսօրուայ բանակի հետ: Արդեօ՞ք, ոեւէ մէկի հիւանդ ուղեղում կայ Հայաստանը վերացնելու ծրագիր: Պատասխանում եմ. այդ ծրագրերը ոչ միայն ոմանց ուղեղներում են, այլեւ հարեւան երկրի բարձրաստիճան պաշտօնեաների շուրթերին: Դրանք հնչում են բոլոր հնարաւոր բարձրաստիճանից: Լստ նրանց՝ ոչ միայն Արցախը, այլեւ

Շաբ.ը էջ 4

«Ազատութեան Տունը» Հայաստանը Կը Դասէ Մասամբ Ազատ Երկիրներու Շարքին

Աշխարհի ամենազղեցիկ իրաւապաշտպան կազմակերպութիւնները՝ «Ազատութեան Տունը» (Freedom House) հրապարակեց «Ազատութիւնը Աշխարհի Վրայ» տարեկան իր գեկոյցը, կրկին արձանագրելով որ, Հայաստան, ինչպէս եւ նախորդ տարիներուն, կը շարունակէ մնալ մասամբ ազատ պետութիւններու շարքին:

Freedom House-ի մասնագէտները աշխարհի 195 պետութիւններու եւ 15 չճանչցուած տարածքներու մէջ ազատութիւններու վիճակը գնահատած են 7 կէտ աստիճաններով. որքան աւելի բարձր է երկրի ստացած կէտը, այնքան իրավիճակը այդ պետութեան մէջ աւելի խնդրահարուց է: Հայաստան այս առումով միջին միակողմանի ունեցող պետութիւններու շարքին է: Հայաստանի Քաղաքական համակարգի ազատութիւնը կը գնահատուի 5, իսկ քաղաքացիական ազա-

տութիւններունը՝ 4 միակողմանի:

Freedom House անդրադարձած է նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ ազատութիւններու վիճակին՝ չճանչցուած հանրապետութիւնը եւս դասելով մասամբ ազատներու շարքին:

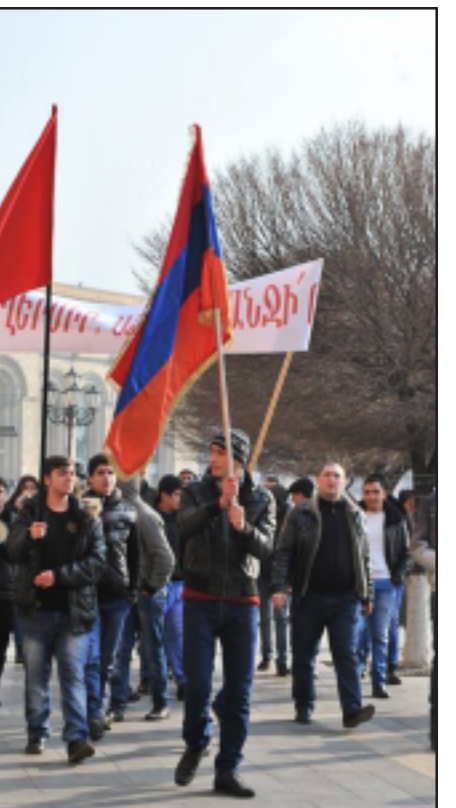
Հայաստանի ու Լեռնային Ղարաբաղի հետ միասին Freedom House-ի մասամբ ազատ պետութիւններու խումբին մէջ յայտնուած են Եւրամիութեան հետ Ընկերակցութեան պայմանագիր ստորագրած Վրաստանը, Ուքրանիան եւ Մոլդովան, ինչպէս նաեւ Եւրասիական Տնտեսական Միութեան անդամակցող Ղրղզստանը:

Ամերիկացի իրաւապաշտպաններու գնահատմամբ, տարածաշրջանէն ներս մարդու իրաւունքներու ոտնահարումներուն հետ կապուած առաւել մտահոգիչ իրադրութիւնը ստեղծուած է Ատրպէյճանի մէջ, որ դասուած է ոչ ազատ պետութիւններու շարքին:

ՄԴՀԿ Երիտասարդները ԱԳ Նախարարին Յորդորեցին Անցնել Գործողութիւնների

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան «Սարգիս Տիրուհի» ուսանողական-երիտասարդական միութեան անդամներն Յունուար 27-ին Արտաքին գործերի նախարարին կոչ արեցին անցնել ակտիւ գործողութիւնների միջազգային հանրութեան շրջանում Ատրպէյճանի իրականացրած արկածախնդիր գործունէութիւնը կանխելու համար:

«Պարոն նախարար, 2015 թ-ի սկզբից ի վեր Ատրպէյճանը շարունակում է իր ագրեսիւ գործողութիւնները Տաւուշի եւ Արցախի ողջ երկայնքով: Հայրենիքի պաշտպանութեան ժամանակ մղուած մարտերում միայն այս տարի զոհ ունել են տասնեակից աւել սպաներ եւ զինուորային: Չնայած առկայ աննախադէպ լարուած իրավիճակին՝ Արտաքին գործերի նախարարութիւնը՝ ի դէմս Ձեզ, որեւիցէ

ՄԴՀԿ երիտասարդական միութեան անդամներու երթը Երեւանի մէջ

հրապարակային յայտարարութեամբ հանդէս չի եկել: Մենք այդպէս էլ ականատես չեղանք, որ

Շաբ.ը էջ 5

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Հայկական բիզնեսի հիասթափությունը

ՀԱՎՈՐԲԱԴԱԼԵԱՆ

ՄԱՊ ընկերությունների սեփականատերեր, ՀՀ-ի խմբակցությունների պատգամավոր Ալիկ Պետրոսյանը ասում է, որ եթե գերազանց վարկ է տրամադրվում տարեկան 24 տոկոսով, կամ թեկուզ արտադրողին, ապա հայկական արտադրանքը չի կարող մրցունակ լինել ռուսական շուկայում:

ՄԱՊ-ի սեփականատերերը իրա-
կացի է: Հայաստանում տրամադ-
րվող վարկային տոկոսները հան-
դիսանում են ոչ թե բիզնեսի խթան-
ներ, այլ հակառակը՝ ինդիքներ
են շարունակում տնտեսության հա-
մար, փոխարենը նպաստում մի
քանի խոշոր կապիտալիստների
գործին, որոնք ազատում են ալե-
լորդ մրցակիցների վտանգավոր
պոտենցիալից: Այդ մի քանի կապի-
տալիստները, որոնց ձեռքում է
հանրապետության ֆինանսա-տնտե-
սական ռեսուրսների գերակշիռ մա-
սը, տնօրինում են նաև քաղաքա-
կան, իշխանական լծակներ:

Արդիւնքն էլ հենց այն է, որ
այդ ամենով հանդերձ վարուող
տնտեսական քաղաքականությունը
բերում է երկար փողերի դեֆիցի-
տի, ռիսկերի մեծացման եւ որպէս
հետեւանք՝ նաև բանկային տոկոս-
ների բարձրացման: Բանկերն իրենց
վարկային պայմաններով արձա-
գանքում են ընդամենը տնտեսու-
թեան ռիսկայնությունն ու հեռան-
կարներին: Օրինակ, եթե միջազ-
գային վարկանիշային կազմակեր-
պությունները Ռուսաստանի տնտե-
սական իրավիճակից բխելով նուա-
զեցնում են նաև Հայաստանի վար-
կանիշը՝ այսինքն ամբողջ աշխար-
հին ազդարարում են, որ Հայաս-
տանի ռիսկերը մեծացել են, ապա
որեւէ ողջախոհ բանկիր ոչ միայն
չի շտապի վարկաւորման պայման-
ները դիւրացնել, այլ կը շտապի
անել հակառակը՝ ապահովագրուել
ռիսկերից:

Հետեւաբար, խնդիրը վարուող
տնտեսական քաղաքականութիւնն
է, կամ աւելի ճիշտ՝ դրա բացակա-
յութիւնը: Տնտեսական քաղաքա-
կանութեանը Հայաստանում վեր-
ջին շրջանում փոխարինում է մի
բան՝ «բացել ենք 170 միլիոնանոց
շուկայ, գնացէք, եւ օգտուէք»: Դա է
Հայաստանի կառավարութեան
տնտեսական քաղաքականութեան
սկիզբն ու վերջը: Աւելի ճիշտ
միայն վերջը, ինչպէս երեւում է
Ռուսաստանի տնտեսական վիճակից:

Բարձր տոկոսներից եւ ընդ-
հանրապէս հայկական արտադրան-
քի ինքնարժէքը նուազեցնելուն
ուղղուած տեղական քայլերի ան-
բաւարարութիւնից դժգոհ Ալիկ
Պետրոսյանը մէկն էր այն գործա-
ւարներից, ովքեր ողջունում էին
Եւրասոցյացման քաղաքականութիւ-
նից կտրուկ շրջադարձը դէպի
Եւրասիական միութիւն, ասելով,
որ իրենց արտադրանքի շուկան
ռուսականն է եւ առանց դրա
հնարաւոր չէ:

Իսկ գուցէ Ալիկ Պետրոսյան-
ին, որպէս քաղաքականութեան
մէջ ներգրաւուած սեփականատէր,
արժէք ոչ թէ զբաղուել իշխանու-
թեան խիստ կոնիուկտուրային,
տնտեսութեան զարգացման եւ անվ-
տանգութեան հետ որեւէ աղերս
չունեցող քայլի արդարացմամբ,
այլ որպէս պատգամաւոր՝ պետու-
թեան, եւ որպէս սեփականատէր՝
իր բիզնեսի հեռանկարներն ու
ռիսկերը գնահատելով: Ու այդ

փորձի, համարժէք գնահատականի
դէպքում, Ալիկ Պետրոսյանը գուցէ
տեսնէր այն ռիսկերը, որին են-
թարկում էին թէ Հայաստանի
տնտեսութիւնը, թէ մասնաւորապէս
հայաստանեան բիզնէսը՝ ներկայիս
տնտեսական քաղաքականութեան
եւ Ռուսաստանի տնտեսա-քաղա-
քական մեղմ ասած վտանգաւոր
հեռանկարների պարագայում:

Որպէս ՀՀ-ական պատգամա-
ւոր, ինչ է անում նա, կամ այն
բացարձակ մեծամասնութիւն
խմբակցութիւնը, որին անդամակ-
ցում է, որպէսզի Հայաստանում
ներդրումային միջավայրը, տնտե-
սական միջավայրը դառնան առա-
ւել զրաւիչ: Ալիկ Պետրոսյանն
այդ կապակցութեամբ ինչպիսի՞
օրէնսդրական նախաձեռնութիւն-
ներ է հանդէս բերել, որը մերժել
է իր կուսակցական կամ գործադիր
ղեկավարութիւնը: Վերջապէս, ու-
մից եւ ինչի՞ց է նա դժգոհում
որպէս բիզնէսմէն, եթէ որպէս պատ-
գամաւոր նա գտնուած է բացարձակ
իշխանութեամբ կուսակցութեան
շարքում եւ քուէվարում այդ կու-
սակցութեան օրինագծերն ու տնտե-
սական որոշումները, այդպիսով
պատասխանատուութիւն կրելով այն
քաղաքականութեան համար, որից
այժմ դժգոհում է:

Իհարկէ, հասկանալի է, որ
կոնկրետ հարցերում, կարելոր
որոշումներում կուսակցական
զօրն ոչ մի գնալը կը լինի բոլոր
տնտեսական ռիսկերից աւելի մեծ
ռիսկ թէ Պետրոսյանին, թէ այդ-
պիսի որեւէ պատգամաւորի հա-
մար: Բայց այդ դէպքում, տեղա-
կան արտադրանքի մրցունակու-
թեան վերաբերեալ արտայայտուող
մտահոգութիւնները զրկւում են
արժէքից:

Ընդհանրապէս, Հայաստանում
կայ գործարարութեան մի շերտ,

որը դեռ շատ խոշոր կամ ամենա-
խոշորը չէ, բայց իհարկէ շատ
աւելին է, քան փոքրը եւ միջինը:
Այդ շերտն է զգալիօրէն ներկայաց-
ուած նաև խորհրդարանում՝ թէ
իշխող, թէ չիշխող մեծամասնու-
թեան խմբակցութիւններում: Այդ
շերտը երեւի թէ ամենազգայուննե-
րից է Հայաստանի ինդիքների
հանդէպ, ներքին ընկալման առու-
մով գուցէ ամենաաղեկուատներից,
քանի որ այսպէս ասած սեփական
մաշկի վրայ է գոտւմ այն ինդիք-
ներն ու շարաբերութիւնները, որ
հաստատուել են Հայաստանի իշ-
խող համակարգի ներսում: Բայց
աղեկուատութիւնը ստուերային
երեւոյթ է մնում, այսինքն դրսե-
ւորում է միայն ոչ կարելոր, կամ
ոչ աղմկոտ թեմաներում: Երբ հեր-
թը հասնում է խաղի կանոնների
համար ընդհանուր շրջանակի առաջ
պատասխանատուութեանը, աղեկ-
ուատութիւնը մղուում է երկրորդ
պլան, եւ կատարում է անձնական
շահից բխող օպորտուն քայլը:

Արդիւնքում ստացուած է Հա-
յաստանի Սահմանադրութեանը հա-
կասող գործարար-խորհրդարան,
որը ոչ այլ ինչ է, քան փակ
բաժնետիրական ընկերութիւն: Իսկ
դրանում ներգրաւուած սուբյեկտ-
ների գլխաւոր նպատակը հանդի-
սանում է այդ ընկերութեան հաւա-
քական գործունէութեան միջա-
վայրի մշտական բարելաւումը: Այս-
տեղ է ինդիքի արմատը: Անհնար է
միաժամանակ ներգրաւուել այդ
միջավայր, ու ակնկալել բիզնէս
միջավայրի բարելաւում:

Յատկապէս ներկայում, երբ
այդ միջավայրի եւ իրական Հա-
յաստանի շահը գտնուում է արմա-
տական հակասութեան մէջ:

«ԼՐԱԳԻՐ»

Ինչպէս հակազդել Էրդողանի ցինիկ քաղաքականութեանը

ԹԱՄԱՐ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

Թուրքիայի վարչապետ Ահ-
մեդ Դաւութօղլուն Հրանտ Դինքի
սպանությունից 8-րդ տարեկից հետ
կապուած յայտարարութիւն է
տարածել՝ կոչ անելով հայերին
նոր սկզբի հիմքեր դնել: Դաւու-
թօղլուն իր ուղերձում նշել է.
«Արդէն 8 տարի է, ինչ մեզ հետ չէ
Հրանտ Դինքը, ով փորձում էր իր
զգացումներով եւ մտքերով լուսա-
ւորել Օսմանեան կայսրութիւնից
Թուրքիայի հանրապետութեանն
անցած կարեւոր ինդիքներից մէ-
կը: Դինքի յարգարժան ընտանիքին
եւ բոլոր նրանց, ովքեր սիրում են
Դինքին, համբերութիւն ենք մաղ-
թում: Հրանտ Դինքը Անատոլիայի
թանկարժէք մի մտաւորական էր,
ով ճանապարհներ էր փնտրում
հայերի եւ թուրքերի համատեղ
սպազան կառուցելու համար:

Այս համատեքստում, հայ-
թուրքական բարեկամութեանը
հաւատացող բոլորին հրաւիրում
ենք նոր սկզբի համար աջակցու-
թիւն ցոյց տալ եւ ուզում ենք
դիմել բոլոր հայերին. Թուրքիան
նախկինում էլ յայտարարել էր, որ
պատերազմի պայմաններում ստիպ-
ուած է եղել կիրառել պարտադիր
զաղթի քաղաքականութիւն, որի
պատճառով ոչ մարդկային հետե-
ւանքներ էին եղել: Թուրքիան կի-
սում է հայերի ցաւը ու վճարական
ջանքեր գործադրում երկու ժողո-
վուրդների միջեւ կրկին զգաց-
մունքային կապեր ստեղծելու հա-
մար: Մեր յարաբերութիւնները

պատանդ վերցրած թշնամանքը
յաղթահարելու համար եւ գլխաւոր-
ապէս երկխօսութեան միջոցով
շարժուելու անհրաժեշտութեան մա-
սին ամենավճռական արտայայ-
տութիւնը 2014 թուականի Ապրի-
լի 23-ի ցաւակցական ուղերձն է:
Ժամանակը, որ կանգ է առել 1915-
ին, կը շարունակուի, երբ մեծ
տրաման հետեւում թողնելու ճա-
նապարհով տաբուները քանդուեն:
Թուրքիան իր անունից այդ կէտը
յաղթահարել է: Հնարաւոր է, որ
երկու տեղաբնիկ ժողովուրդներ
հասնեն միմիանց հասկանալու եւ
միասին ապագային նայելու հա-
տուութեանը: Մի աշխարհագրա-
կան վայրում ապրող եւ երկար
ժամանակ պատմութիւնը կիսող
հայերը եւ թուրքերը բոլոր հար-
ցերը միայն իրար մէջ կարող են
խօսել, լուծման ճանապարհներն էլ
միասին կարող են փնտրել: Այս
պատճառով անհրաժեշտ է, որ փո-
խադարձ վստահութեան եւ համա-
գործակցութեան հասկացութիւն
զարգացնենք, 800 տարուայ համա-
տեղ պատմութեան լոյսի տակ միմ-
իանց նորից ճանաչենք եւ մարդ-
կային յարաբերութիւնների մէջ
լինենք: Դրա համար մեր հայ
բարեկամներին հրաւիրում ենք
աւելի շատ այցելել Թուրքիա՝ փո-
խադարձ կարծրատիպերը վերաց-
նելու համար»: Վերջում Դաւու-
թօղլուն ամփոփել է. «Կիսել ցաւե-
րը, վիրակապել վէրքերը եւ կրկին
կարողանալ ստեղծել բարեկամու-
թիւն: Մեր անկեղծ ցանկութիւնը
սա է»:

Բրիտանական The Indepen-
dent թերթում հրատարակուել է
մերձաւորարեւելեան հարցերով
փորձագէտ Ռոբերտ Ֆրիսկի «Գա-
լիպոլիի հարիւրամեակը Հայկա-
կան Հոլոքոսթը թաքցնելու ամօ-
թալի փորձ է» խորագրով յօդուած
ը, որում նշուում է. «Այն ժամա-
նակ, երբ համաշխարհային առաջ-
նորդները, այդ թւում նաև արքա-
յազն Չաուրը եւ Աւստրալիայի ու
Նոր Զելանդիայի վարչապետները
Թուրքիայի կառավարութեան հրա-
ւերով կը հաւաքուեն Գալիպոլ-
իում՝ ի յիշատակ Առաջին համաշ-
խարհային պատերազմի ժամանակ
տեղի ունեցած ճակատամարտի, 1.5
միլիոն քրիստոնեայ հայերի ուր-
ուականները կը գտնուեն նրանց
հետ: Դիւանագիտական հիմարու-
թեան այդ աննախադէպ ակտի
համար Թուրքիան պլանաւորում է
օգտագործել 1915 թուականին Գա-
լիպոլի դաշնակցային (անգլո-
ֆրանսիական) զորքերի ներխուժ-
ման 100-ամեակը եւ դրանով իսկ
փորձել խեղդել Օսմանեան կայս-
րութիւնում հայերի զանգուածա-
յին սպանութիւնների յիշատակը:
Թուրքերն արդէն իսկ հրաւերներ
են ուղարկել 102 երկրի ղեկավար-
ների՝ Գալիպոլիում մասնակցելու
համար Ապրիլի 24-ի տօնակատա-
րութիւններին: Դա այն օրն է, երբ
Հայաստանը մշտապէս նշում է
Օսմանեան Թուրքիայում իրակա-
նացուած ցեղասպանութեան իր իսկ
զոհների յիշատակը: Նախաձեռնու-

Շաբ.ը էջ 18

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏԻ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՌՄՍԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕԲԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱՋԱՆՃԵԱՆ

ՎԱՐՉԱՎԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party
of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$80.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ԱՆՅԱՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փորձագետ. «Ադրբեջանի Վրայ Ազդեցութեան Գործիքները Քչանում են»

Ադրբեջանի ազդեցիլ քաղաքականութեանը փոխազդելու գործիքները քչանում են: Այդ մասին մամուլի ասուլիսի ժամանակ յայտարարել է Տարածաշրջանային հետազոտութիւնների կենտրոնի տնօրէն Ռիչարդ Կիրակոսեանը՝ մեկնաբանելով հայ-ադրբեջանական սահմանի լարուածութեան սրացումը:

Կիրակոսեանի խօսքով՝ չնայած Ադրբեջանը երկար տարիներ շարունակ խոշոր ներդրումներ է կատարել ռազմական ոլորտում, Հայաստանի պաշտպանական դիրքն աւելի ուժեղ է, քան Ադրբեջանի յարձակողական հնարաւորութիւնը:

Կիրակոսեանը նշել է, որ ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խումբը հաւատարիմ է դարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման միասնական եւ հետեւողական ուղղութեանը՝ ի տարբերութիւն Կրեմլի դեկալարութեան: Նրա գնահատմամբ՝ ՌԴ-ի քաղաքական ուղղութեանը անկանխատեսելի է. «Ռուսաստանը Ադրբեջանին հիմնական գէնք մատակարարողներից մէկն է: Իսկ հաշուի առնելով Ռւկրաիանայի

Տարածաշրջանային Հետազոտութիւնների կենտրոնի տնօրէն Ռիչարդ Կիրակոսեան

իրադարձութիւնների զարգացումը, Ղարաբաղի նկատմամբ Ռուսաստանի աւանդական դիրքորոշումը նոյնպէս կարող է փոխուել»:

Անդրադառնալով Գիւմրիի ողբերգութեանը՝ Կիրակոսեանը համոզուածութիւն է յայտնել, որ Գիւմրիի ողբերգութիւնը հայ-ուսական յարաբերութիւններում նոր ճգնաժամ կը լինի, որը ռազմավարական գործընկերների միջեւ անհամաչափութիւն կը ծնի:

Նալբանդեանը Անտեղի Է Համարում Ռուսաստանի Յետ Յարաբերութիւնները վերանայելը

Գիւմրիի ողբերգութեան հանդէպ էմոցիոնալ մօտեցումը հասկանալի է, բայց դրանից հայ-ուսական յարաբերութիւնները վերանայելու անհրաժեշտութիւն չի ծագում: Այս մասին Յունուարի 26-ի մամուլի ասուլիսում յայտարարել է ՀՀ արտգործնախարար էդուարդ Նալբանդեանը:

Ի պատասխան հարցին, թէ Գիւմրիի ողբերգութեան համատեքստում գոհ են արդեօք ՀՀ իշխանութիւնները ուսական կողմի հետ յարաբերութիւններից կամ պէտք է ինչ-որ բան փոխել, նախարարը նշել է. «Չեմ կարծում ճիշդ է կապակցել այդ երկու բաները՝ մեր երկկողմ յարաբերութիւնները եւ ողբերգութիւնը, որ եղաւ Գիւմրիում, որի վերաբերեալ հանրային կարծիքի վրդովմունքը եւ գայրոյթը մարդկային է եւ հասկանալի: Այնպէս ինչպէս, որ դուք էք ներկայացնում, որ պէտք է վերանայել, փոխել՝ չեմ կարծում տեղին է: Մենք ունենք դաշնակցային, ռազմավարական յարաբերութիւններ Ռուսաստանի հետ, համատեղ ջանքերով մտադիր ենք այդ յարաբերութիւններն առաւել խորացնել, ամրապնդել եւ զարգացնել»:

էդուարդ Նալբանդեանն ընդգծել է, որ ողբերգութեան օրը հանրապետութեան նախագահը սեղեկտորային խորհրդակցութիւն

է անցկացրել իրաւապահ մարմինների դեկալարների հետ, յանձնարարականներ տուել եւ նշել, որ յանցագործութիւնը պէտք է բացայտուի ամենակարճ ժամկէտում, մեղաւորները պատժուեն օրէնքի ամբողջ խստութեամբ: Այս հարցում հայկական կողմը համագործակցում է ուսաստանցի գործընկերների հետ:

Նախարարը յիշեցրել է, որ նախագահները հեռախօսազրոյց են ունեցել, կապերը պահպանուած են բոլոր մակարդակներով: «Փոխըմբռնում կայ առ այն, որ քննութիւնը պէտք է բաց եւ թափանցիկ լինի, եւ մեղաւորները պէտք է պատժուեն օրէնքի ամբողջ խստութեամբ»:

Հարցին, թէ արդեօք ուսական կողմը խախտել է երկկողմ համաձայնագիրը վալերի Պերմյակովի ձերբակալութեան ընթացքում, նախարարը պատասխանել է, որ ըստ օրէնքի՝ փաստաթղթերի մեկնաբանութեան տարաձայնութիւնների դէպքում կողմերը դիմում են ԱԳՆ, բանակցութիւններ են անցկացնում նման հարցերի լուծման համար յանձնաժողով ստեղծելու ուղղութեամբ: Եթէ այդպիսի յանձնաժողով է ստեղծուած եւ դարձեալ արդիւնք չի լինում, այդ ժամանակ հարցը լուծուած է դիւանագիտական ճանապարհով:

Առեւտրականները Կը Դիմեն Ծայրայեղ Միջոցների

«Շրջանառութեան հարկի մասին» նոր օրէնքի կասեցում պահանջող՝ փոքր ու միջին բիզնեսի ներկայացուցիչները հետագայ բողոքի ակցիաների ժամանակ կը դիմեն ծայրայեղ միջոցների: Առեւտրականները Յունուարի 27-ին, 5 ժամ Կառավարութեան մօտ ապարդիւն պահանջեցին վարչապետի հետ հանդիպում:

«Վաղը չէ միւս օրը մենք անցնում ենք աւելի կտրուկ, վճռական մեթոդների՝ չխախտելով ՀՀ սահմանադրութիւնը: Պայքարը հռչակուած ենք երկարատեւ, տեւական, կը կիրառենք բողոքի այլ հնարաւոր ձեւերը: Կը բերենք, կը յանձնենք մեր բոլոր ԱԶ-ները, կը յանձնենք մեր բոլոր դրամարկղերը, կը սկսուեն գործադուլներ, կը լինի բողոքի ակցիա կառավարութեան շէնքի դիմաց, հնարաւոր են պիկետներ, ճանապարհներ փակել, կը լինի բողոքի ակցիա նաեւ Ազգային ժողովի դիմաց», - NEWS.am-ին բողոքողներից Արտակ Խաչատրեանը:

Նախորդ օրը եւս առեւտրականները հաւաքուել էին Կառավարութեան

Դաշնակցական Շարքերը Լքածները Յայտարարում են Ծնունդների Մասին

Օրեր առաջ Դաշնակցութեան շարքերը լքած 24 լուսնիներ ճնշումների են ենթարկուած «Հիմնադիր Խորհրդարանին» միանալու համար: Այս մասին յայտարարութիւն է տարածել Հիմնադիր Խորհրդարանի քարտուղարութիւնը՝ պնդելով, թէ նախկին դաշնակցականներին են այցելում հանրապետական գիւղապետներ, ոստիկանութեան թաղայիններ եւ Ազգային Անվտանգութեան Ծառայողներ՝ հոգեբանական եւ այլ բնոյթի ճնշումներ գործադրելով նրանց նկատմամբ:

Կուսակցութեան շարքերը լքած Արմէն Լամբարեանը «Ազատութեան» հետ զրոյցում հաստատեց, որ իր նկատմամբ հոգեբանական ճնշումներ են գործադրել ոստիկանութեան աշխատակիցները:

«Ես տանը չեմ եղել, որ ոստիկանները եկել են իմ տուն: Յետոյ հեռախօսով զանգահարել ու սկսել են հարցաքննել», - պատմում է Լամբարեանը. - «Հիմնական հարց սա էր՝ ինչո՞ւ էք դուրս եկել, ինչո՞ւ էք միացել Հիմնադիր Խորհրդարանին: Ու որոշակի անկէտային լրացումներ են արել՝ ընտանիքի կազմը, որտեղ էք աշխատել, ինչ եկամուտ ունենք եւ այլն: Զանգահարողները թաղայիններն են եղել»:

Լամբարեանի խօսքով՝ իր արդէն նախկին կուսակից ընկերներին էլ գիւղապետերն են հարցաքննել, ոմանց՝ ոստիկանութեան, միւսներին էլ՝ ԱԱԾ աշխատակիցները: Լամբարեանն անօրինական ինքնագործունէութիւն է որակում իրաւապահ մարմինների ու յատկապէս ՀՀԿ-ական գիւղապետերի այս գործունէութիւնը:

«Սա նման է հալածանքների: Մարդը յանցագործ չէ, ընդամէնը կուսակցութիւնից դուրս է եկել, բայց դա իրենց իրաւասութիւնների շրջանակում չէ: Գիւղապետը ինչի՞ համար է հետաքրքրուած... մարդու իրաւունքն է, որտեղ կ'ուզի՝ կը մնայ, որտեղից կ'ուզի՝ դուրս կը գայ», - ասում է Լամբարեանը:

Հիմնադիր Խորհրդարանի մամուլի խօսնակ վարուժան Աւետիսեանը պնդում է, որ իրաւապահ մարմիններին ու գիւղապետերի հարցաքննութիւններն ու տուեալները հաւաքագրելու փորձերը այլ ենթատեքստ ունեն: Աւետիսեանն ասում է՝ «Փորձում են վախեցնել

նրանց, որ չանցնեն մեր շարքերը»:

«Մարդկանց հարցեր են տալիս՝ ակնարկելով նրանց խոցելի տեղերը, որ կարող են երեխային կամ իրեն աշխատանքից ազատել, սեփականութիւնից զրկել, բիզնէսը խլել եւ այլն», - ասում է Հիմնադիր Խորհրդարանի ներկայացուցիչը:

Աւետիսեանը վստահ է, որ այժմ իշխանութեան հետ համագործակցող Դաշնակցութիւնը քաջատեղեակ է՝ ինչ է կատարուած իր նախկին կուսակիցների հետ:

Դաշնակցութեան խորհրդարանական խմբակցութեան քարտուղար Աղուան Վարդանեանը, գառանցանք համարելով այս պնդումը, նշում է որ կուսակցութեան շարքերը լքածներից միայն երկուսն են Դաշնակցութեան անդամ եղել:

«Ես չեմ ցանկանում որեւէ յայտարարութիւն մեկնաբանել», - «Ազատութեանը» փոխանցեց Վարդանեանը՝ յաւելելով, թէ Դաշնակցութեանն այս ամենում ներքաշուլ Հիմնադիր Խորհրդարանի փորձերն անտեղի են. - «Ես հասկանում եմ, թէ նրանց վրայ ինչպէս են ազդել կոնկրետ մարդիկ, Հիմնադիր Խորհրդարանի անդամները ինչ են արել... իմ խորհուրդը կը լինի այդ մարդկանց, որոնք այլեւս դաշնակցական չեն, կամաւոր եւ հրապարակային յայտարարել են, որ դուրս են գալիս, թող վայելեն Հիմնադիր Խորհրդարանի անդամակցութիւնը, եւ եթէ կոնկրետ իրենց հանդէպ որեւէ ճնշում կայ, այդ մասին բարձրաձայնեն, անուններ նշեն եւ չփորձեն Դաշնակցութեանը ներքաշել իրենց խաղերի մէջ: Դաշնակցութիւնը դրա հետ որեւէ կապ չունի»:

Դաշնակցութեան շարքերը լքած ու Հիմնադիր Խորհրդարանին միացած Արմէն Լամբարեանը չի պատրաստուած ոստիկանութիւն դիմել՝ նշելով, որ իրեն անօրինական հարցաքննողները հենց ոստիկանութեան աշխատակիցներն են եղել:

Հիմնադիր Խորհրդարանի մամուլի խօսնակ վարուժան Աւետիսեանն էլ պնդում է, որ իրենց յայտարարութիւնն արդէն հաղորդում է յանցագործութեան մասին. - «Թող ոստիկանութիւնը զբաղուի դրանով, թէպէտ քիչ հաւանական եմ համարում դա», - «Ազատութեանը» ասաց նա:

Գիւմրիի Բախումների Կազմակերպիչները Քրեական Պատասխանատուութեան Կ'ենթարկուեն

Յունուարի 15-ին՝ Աւետիսեանների ընտանիքի սպանուած անդամների յուղարկուածութիւնից յետոյ, Գիւմրիում ՌԴ հրապատարանի առջեւ ցուցարարների եւ ոստիկանների միջեւ տեղի ունեցած բախումների կազմակերպիչները կ'ենթարկուեն քրեական պատասխանատուութեան: Այս մասին Յունուարի 28-ին, լրագրողներին ասաց ՀՀ ոստիկանապետ Վլադիմիր Գասպարեանը:

«Ձի լինում էրպէս, որ ինչ-որ մարդիկ կարող են մարդկանց տրամադրել նման երեւոյթների, եւ կազմակերպիչներն անպատիժ մնան: Նրանք, ովքեր կազմակերպել էին այդ ջարդը, նրանք, ում մտքով անցել էր, որ կարելի է ոստիկաններին քարերով ծեծել, այդ մարդիկ պէտք է գտնուեն

ու պատժուեն», - ասաց նա:

Անդրադառնալով փաստին, որ այդ օրուայ բողոքի ակցիայի մասնակիցներին հերթով կանչում են ոստիկանութիւն, ոստիկանապետն ասաց, որ դա արւում է միայն բախումների կազմակերպիչներին բացայայտելու նպատակով:

Յունուարի 12-ին Գիւմրիի Միասնիկեան փողոցի տներից մէկում հրազենային վնասուածքներից սպանուած են գտել Աւետիսեանների ընտանիքի 6 անդամներին, այդ թւում՝ մէկուկէս տարեկան դստերը: Վեց ամսական Սերյոժա Աւետիսեանը վնասուածքներ էր ստացել եւ տեղափոխուել է հիւանդանոց, սակայն դէպքից 7 օր անց հիւանդանոցում մահացել է նաեւ նա:

մօտ, նրանք հանդիպում էին պահանջում վարչապետի հետ, սակայն նա այդպէս էլ չի ջալ՝ փոխարէնը առաջարկելով ընդունել առեւտրականներից 10-ին Կառավարութեան շէնքում:

ԼՈՒՐԵՐ

«Ամօթ, Երիտթուրք «Ղասաբների» Կողմից Քայերի Կոտորածի Օրը Տօն Ենք Նշելու»

Թուրք յայտնի մտաւորական «Ներեցէք մեզ, հայեր» ակցիայի կազմակերպիչներից Բասքըն Օրանը թուրքական Radikal պարբերականի իր սիւնակում անդրադարձել է նախագահ էրդողանի կողմից Ապրիլի 24-ը Չանաքալէի յղթանակի օր նշելու հետ կապուած խայտառակ յայտարարութեանը:

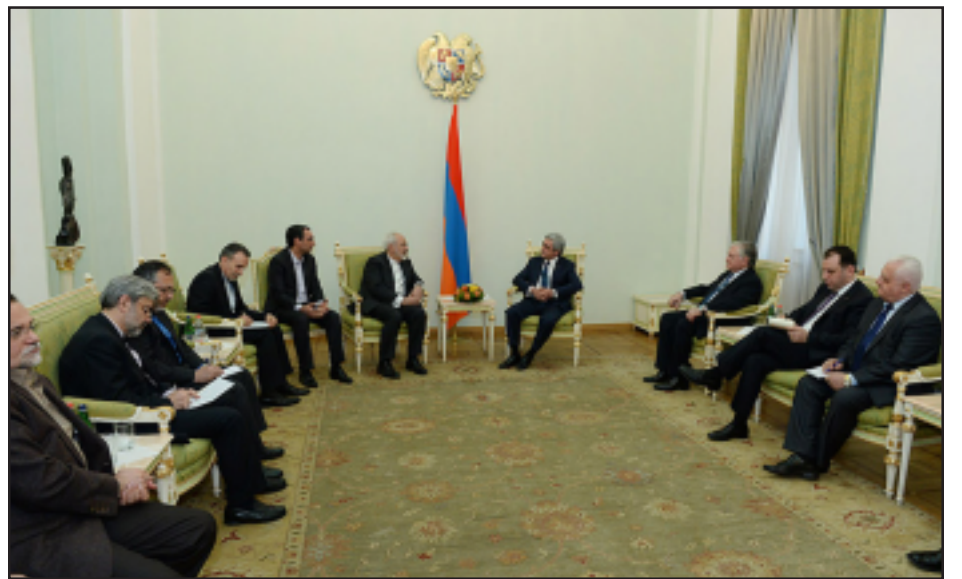
Բասքըն Օրանն իր հրապարակման մէջ նշում է, որ այս տարի թուրքիայի նախագահը թուրքական արտաքին քաղաքականութեան արգելակները հանդիսացող Ադրբեյջանի բռնապետ Իլհամ Ալիեւի հետ է նշելու Չանաքալէի ճակատամարտի օրը: «Եւ ամէն տարի Մարտի 18-ին նշուող այդ իրադարձութիւնն այս տարի «նշուելու» է երիտթուրք «ղասաբների» կողմից հայերի դատան կոտորածների խորհրդանշական օր հանդի-

սացող Ապրիլի 24-ին: Յայտնի լրագրող Ռոբերտ Ֆիսկը The Independent-ում գրել էր, որ կոտորուած 1,5 մլն հայերի ուրուականները կը քայլեն նրանց կողքով:

Պէտք է գետինը մտնենք: Լաւ, անտեսում ենք այդ մարդկանց ցաւերը, բայց եկէք չծաղրենք: Նախորդ տարի էրդողանը ցաւակցում էր կոտորուած հայերի թոռներին, իսկ այսօր նրա այս խայտառակութիւնը մարդուն փշաքաղեցնում է: Հայաստանի նախագահին Ապրիլի 24-ին հրաւիրում է Չանաքալէ:

Ի՞նչ է սա: Ի՞նչ տիպի ամօթ: Որոշների համար հասկանալի լեզուով ասեմ, ի՞նչ մեղք է սա: Թատերական ներկայացմանը պատրաստ էինք, բայց այս ամօթը շատ եղաւ»,-ամփոփել է Բասքըն Օրանը:

Չարիք. «Հայ-Իրանական Յարաբերութիւնները Կարող Են Աշխարհի Համար Լաւ Օրինակ Լինել»

Սերժ Սարգսեան կ'ընդունի Իրանի արտաքին գործոց նախարար Ջաւադ Չարիֆին ու անոր ընկերակցող պատուիրակուբեան անդամները

ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսեանն Յունուարի 27-ին ընդունել է Իրանի Իսլամական Հանրապետութեան արտաքին գործերի նախարար Մոհամադ Ջաւադ Չարիֆին: Ողջունելով հիւրին եւ նրա գլխաւորած պատուիրակութեանը՝ Հանրապետութեան նախագահը կարեւորել է բարձրաստիճան փոխայցելութիւնները, որոնք, նրա համոզմամբ, հայ-իրանական յարաբերութիւնների օրակարգը եւ համագործակցութեան զարգացման հեռանկարները քննարկելու լաւ հնարաւորութիւն են:

Սերժ Սարգսեանը նշել է, թէ ջերմութեամբ է յիշում 2013 թուականին Իրանի Իսլամական Հանրապետութիւն կատարած իր այցը եւ նախագահ Հասան Ռոհանիի հետ ունեցած հանդիպումն ու պայմանաւորուածութիւնները, որոնց իրագործման, ինչպէս նաեւ բարեկամ իրանի հետ յարաբերութիւնները մշտապէս նորոգելու եւ խորացնելու հարցում Հայաստանը պատրաստակամ է ու շահագրգիռ:

Արտգործնախարար Ջարիֆն ընդգծել է, որ հայ-իրանական յարաբերութիւնները կարող են աշխարհի համար լաւ օրինակ լինել,

թէ ինչպէս մահմեդական եւ քրիստոնէական երկրները կարող են կողք-կողքի խաղաղ համակեցութիւն ունենալ: Նա նշել է, որ Իրանը եւս շահագրգիռ է առանց սահմանափակումների բոլոր ոլորտներում զարգացնել բարեկամ եւ վստահելի գործընկեր Հայաստանի հետ յարաբերութիւնները:

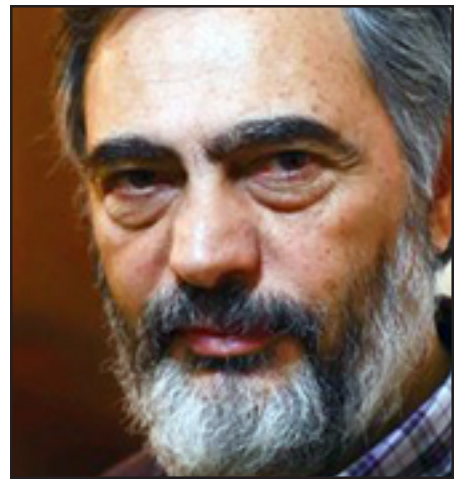
Հանդիպմանը երկուստեք կարեւորուել են տնտեսական համագործակցութեան հարցերը, եւ յատկապէս նախանշուած խոշոր ծրագրերի իրականացման գործում հետեւողական աշխատանքը, որը, կողմերի համոզմամբ, զգալիօրէն կը նպաստի երկու երկրների միջեւ առեւտրաշրջանառութեան ծաւալների աճին եւ իր ազդեցութիւնը կունենայ այլ ոլորտներում յարաբերութիւնների առաւել սերտացմանը:

ՀՀ նախագահը եւ Իրանի արտգործնախարարն անդրադարձել են նաեւ տարածաշրջանի եւ միջազգային արդի խնդիրներին ու մարտահրաւէրներին, որոնց դիմակայման եւ տեւական կայունութեան ու խաղաղութեան հասնելու համար, նրանց կարծիքով, չափազանց կարեւոր է միմեանց աջակցելը:

«Հայաստանն Ու Հայաստանցիներն Աւելի Պատրաստ Են Թուրքիայի Հետ Յարաբերութիւններին, Քան Սփիւռքը»

Մահչուփեան

Թուրքիայի վարչապետ Ահմեթ Դաւութօղլուի գլխաւոր խորհրդական էթէն Մահչուփեանը «1915-ի դէպքերի» 100-ամեակին առնչուող յայտարարութեան մէջ հայկական Սփիւռքի վերաբերեալ ուշադրաւ յայտարարութիւններ է արել: Այս մասին գրում է Internet Haber-ը:

Թուրքիայի վարչապետ Ահմեթ Դաւութօղլուի գլխաւոր խորհրդական էթէն Մահչուփեանը Չանաքալէի մարտերում (Գալիպոլի ճակատամարտի) ընթացքում բազմաթիւ հայ զինուորայիններ են զոհուել:

«Մտածում եմ, որ Հայաստանը կարող է մի ժեստ անել եւ, թէկուզ խորհրդանշական իմաստով, ընդունել հրաւերը, բայց պետութիւնները կարող են չառաջնորդուել բարոյական սկզբունքներով: Նրանք կարող են սակարկելու գնալ: Սերժ Սարգսեանն էլ ասաց՝ մենք ձեզ հրաւիրել էինք, դուք էլ մեր հրաւերին արձագանքէիք»,- ասել է Մահչուփեանը:

Մահչուփեանը նշել է, որ 1915-ի հարկուրամեակի պատճառով այս տարին չափազանց կարեւոր է: Խորհրդականը կարեւորել է նաեւ վարչապետ Ահմեթ Դաւութօղլուի՝ Հրանդ Դինքի մահուան տարելիցին նուիրուած ուղերձը:

Մահչուփեանը նշել է, որ Հայաստանը աւելի է պատրաստ թուրքիայի հետ յարաբերութիւնները հարթելուն, քան հայկական Սփիւռքը, ու նշել է, որ դէպքերի հարիւրամեակը կարելի է յարմար առիթ դարձնել:

«Հայաստանն ու հասարակութիւնը թուրքիայի հետ յարաբերութիւններ հաստատելու համար աւելի պատրաստ է, քան Սփիւռքը: Սակայն պետութեան ձայնն ենք լսում, իսկ պետութիւնը խօսում է պետութեան նման եւ աւելի կոշտ տպաւորութիւն է թողնում: Բայց Հայաստանի փողոցներում քայլելիս եւ մարդկանց հետ զրուցելիս նման իրավիճակ չկայ: Այսինքն՝ այնտեղ տեսնում էք այն, ինչ կը տեսնէք թուրքիայի փողոցներում. մարդիկ ցանկանում են մերձենալ»,- ասել է Մահչուփեանը:

Նա նշել է, որ ժողովուրդների միջեւ «կարօտ» կայ, քանի որ նրանք «նոյն մշակոյթի գաւակներն են, նոյն երաժշտութիւնն են լսում, նոյն բաներն են կարդում»:

Անդրադառնալով թուրքիայի նախագահ Ռեժէփ Թայիփի էրդողանի՝ Սերժ Սարգսեանին ուղղուած ապրիլեան շորտեան հրաւերին՝ Մահչուփեանը նշել է, որ

«Իսլամական Պետութեան» Գրոհայինները Մոսկուում Հրդեհել Են Հայկական Եկեղեցին

«Իսլամական պետութեան» գրոհայինները Իրաքի հիւսիսում գտնուող Մոսկու քաղաքում հրդեհել են հայկական հնագոյն եկեղեցիներից մէկը: Այս մասին հաղորդում է BasNews-ը:

հրդեհել եւ աւերել հանրային նշանակութեան շինութիւնները, շէնքերը, պղծել սրբատեղիները: Գրոհայինները այրել են նաեւ Մոսկուի վահագա շրջանի հայկական եկեղեցին:

Գործակալութեան փոխանցմամբ՝ հայերն ու այլ քրիստոնեաները լքել են քաղաքը, երբ գրոհայինները գրաւէին այն 2014-ի Յունիսին:

Պերինչէի Դատական Նիստը Աւարտեցաւ

Շարունակուած էջ 1-էն

Եկաւ Եւրոպական Դատարանին ներս Հայաստանի կառավարութեան լիազօր ներկայացուցիչ Գէորգ Կոստանեան, Հայաստանի շահերը ՄԻԵԴ-ի մէջ ներկայացնող միջազգային կարգի փաստաբաններ՝ Ամալ Քլունի եւ ձեֆրի Ռոպրթօսը:

2007-ի Մարտի 9-ին, Զուլիցերիական դատարանը Քրէական օրէնսգրքի 216-րդ յօդուածով դատաւարած էր թուրք ազգայնական Տողու Պերինչէին՝ Հայոց ցեղասպանութիւնը ժխտելուն համար, ենթարկելով զինք նիւթական եւ քրէական պատասխանատուութեան:

Զուլիցերիոյ վերաքննիչ դատարանները հետագային մերժած էին Մարտի 9-ի վճռի դէմ ներկայացուած բողոքը:

2013-ին ՄԻԵԴ-ի իրաւասու պալատը դատավճիռ կայացուցած էր, ըստ որում՝ Զուլիցերական դատարանները խախտած են Պերինչէին խօսքի ազատութեան իրաւունքը: Զուլիցերիա ապա դիմած էր ՄԻԵԴ-ի Գերագոյն Պալատին՝ որոշումը վերանայելու պահանջով:

Չարունակուած էջ 1-էն

Անցեալ Օգոստոսին Հայաստան յայտ ներկայացուց մասնակցելու դատավարութեան: Դատավարութեան մասնակցելու դիմում ներկայացուց նաեւ թուրքիան:

Նման Հօր Բանակ

Շարունակուած էջ 1-էն

Հայաստանի ողջ տարածքը «պատմական ասրայէջճանական» հողեր են, եւ այդ հողերը ենթակայ են այսպէս ասած՝ «ազատագրման»: Մենք շատ լաւ գիտակցում ենք նման «ծրագրային» հետտորաբանութեան թիրախները: Իսկ ի՞նչ ենք ասում մենք: Ասում ենք՝ Արցախի ազատ ապրելու իրաւունքը չի քննարկուած: Վերջակէտ»:

Ս.Դ.Յ.Կ. - ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏ ՎԵՐԱԿԱԶՄԵԱԼ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՅԱՆԴԻՊՈՒՄ

Շաբաթ, 24 Յունուարին, Ս.Դ.Յ.Կ. հանրապետության Կուսակցությունը ներկայացնող մարմին մը, կազմուած Ս.Դ.Յ.Կ. Կեդրոնական վարչութեան եւ Լիբանանի Շրջանի վարչիչ Մարմինի ընկերներէն, ընդունած է այցելութիւնը Թուրքիոյ Սոցիալիստ վերակազմեալ կուսակցութիւնը ներկայացնող պատուիրակութեան մը, որուն մաս կը կազմէին Թունճա Երլմազ (համանախագահ), Թիւրաչ Հաթիմ եւ Պէրէքէթ: Սոցիալիստ վերակազմեալը Թուրքիոյ մէջ գործող այն քաղաքական խմբաւորումներէն է, որոնք կ'ընդունին Հայոց Յեղափոխութեան իրողութիւնը եւ իրենց ծրագրային փաստաթուղթերուն մէջ կը պահանջեն որ իշխանութիւնները նոյնպէս ընդունին այդ ճշմարտութիւնը: Կուսակցութիւնը մաս կը կազմէ Թուրքիոյ ճարտարագիտական կուսակցութիւնները համախմբող Ժողովրդային դեմոկրատական համախմբումին: Դեռ շատ վերջերս, այս համախմբման

ղեկավարը՝ Սէլահտտին Տէմիրթաշ, դարձեալ հրապարակայնօրէն պահանջեց, որ իշխանութիւնները ճանչնան Հայոց Յեղափոխութեան իրողութիւնը: Հանդիպման ընթացքին քննարկուեցան շրջանային իրավիճակը՝ ծայրայեղ կրօնամոլ եւ անաբեկչական կազմակերպութեան ճնշման միջոցով իշխանութիւններուն կողմէ Հայկական Յեղափոխութիւնը ճանչնալու հնարաւորութիւնը, Թուրքիոյ կողմէ առանց նախապայմանի Հայաստանի շրջափակումը վերացնելը, Արցախի Հարցը ազգերու ազատ ինքնորոշման ծիրին մէջ լուծելը եւ այլ ընդհանրական նիւթեր:

Վերջին երկու հարցերուն կապակցութեամբ այցելուները հաստատեցին որ այդ սկզբունքները արդէն իրենց համոզումներն են: Հանդիպումէն ետք հիւրերը ծաղիկներ գետեղեցին Փարամագի կիսանդրին, որուն գործունէութեանը անոնք լաւապէս ծանօթ էին:

ՄԴՅԵՐԻՊԱՍԱՐՈՂՆԵՐ ԱԳՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՅՈՐՈՐԵՑԻՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

Ագն-ն հրաւիրի ԵԱՀԿ ներկայացուցիչներին, Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի եւ Միացեալ Նահանգներին դեսպաններին՝ նրանց հետ քննարկելու լարուած իրավիճակը:

Պարոն նախարար, Հայաստանն այս վայրկեանին չյաջատարուած պատերազմի մէջ է, իսկ Արտաքին գործերի նախարարութիւնը կրկին աչքի է ընկնում ինքնուրոյն, տեղտեղ չափից աւել գոռաշաւոր գործողութիւններով: Պատերազմում խօսում է ոչ միայն գէնքը, այլևս դիւանագիտութիւնը: Այս պարագայում, մենք կարծես թէ վերջինից գրկուած ենք:

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան «Սարգիս Տիրունի» ուսանողական-երիտասարդական միութիւնը կոչով դիմում է Ձեզ, որպէսզի Դուք այլևս անցնէք ակտիւ գործողութիւնների՝ միջազգային հանրութեան շրջանում Ատրպէյճանի իրականացրած արկածախնդիր գործունէութիւնը կանխելու համար: Դա Ձեր անմիջական պարտականութիւնն է», - Նախարարութեան մօտ Նալբանդեանին ուղղուած նամակն ընթերցեց միութեան վարչութեան անդամ Ռոման Մատինեանը:

Հաւաքուածները նախարարութեան մօտից երթով շարժուեցին դէպի Հայաստանում ՄԱԿ-ի գրասենեակ, որտեղ նոյնպէս նամակ յանձնեցին՝ յորդորելով քայլեր ձեռ-

նարկել եւ կանխել Ատրպէյճանի յետագայ ռազմական գործողութիւնները:

«Պարոնայք, Արցախեան հակամարտութեան լուծմամբ պաշտօնապէս զբաղուած է ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը, որի համանախագահներն են Ռուսաստանի Դաշնութիւնը, Ֆրանսիայի Հանրապետութիւնը եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները: Դուք մեր պետութեան կողմից ստացել էք մանդատ՝ սպառնալով խաղաղ բանակցութիւններ հակամարտութեան կարգաւորման համար: Չնայած դրան՝ Ատրպէյճանը, ով 1994 թ-ին ի դէպ խնդրում էր Արցախի Հանրապետութեանը գինադադար ստորագրել, շարունակում է ազդեցիկ արկածախնդիր գործողութիւնները Տաուշի մարզում եւ Արցախում: Միայն այս տարուայ սկզբից արդէն գոհուել են 10-ից աւել հայ գինուորներ ու սպաներ՝ պաշտօնական Պաքուի կողմից գինադադարը խախտելու եւ անընդհատ դիւերսիոն գործողութիւններ կատարելու հետեւանքով:

Աւելին, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ երկրները շարունակում են պահպանել յանցաւոր լուծութիւն՝ չնայած տեղի ունեցածին.

1. Դուք ձայն չհանեցիք, երբ Պաքու Ատրպէյճանի ղեկավարութեան անմիջական հրահանգով սպանուեց Տաուշի մարզի քաղաքացիական բնակիչ Կարէն Պետրոսեանը, ով պատահական էր հատել

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՄՆ ԳԱՂԹԵԼՈՒ ՅԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՍՈՒՐԻԱՅԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ

Սուրիահայութեան Օժանդակութեան Միացեալ Մարմին (ՍՍՐՖ)ը, գաղութիս ղեկավարութիւնը ստանձնած կազմակերպութիւններու համակարգ մարմինը, կը շարունակէ յանձնառու ըլլալ օգնութեան ձեռք բերելու՝ Սուրիոյ քաղաքացիական պատերազմի պատճառով անկայուն վիճակի մատնուած է այն երկրի հայկական գաղութին, որ դարձեալ շարունակ հայերու երկրորդ հայրենիքը եւ ապահով կայան մը եղած էր ցեղասպանութիւնէ վերապրող հարիւր հազարաւոր մեր հայրենակիցներուն համար:

Վերջին շաբաթներու ընթացքին, կարգ մը յայտարարութիւններ եղած են հանրութեան, թէ Միացեալ Ազգերու Գաղթականներու Գերագոյն Խորհուրդը եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը նախաձեռնած են Սուրիացիներու վերաբնակեցման ծրագիր մը, անհատներու եւ ընտանիքներու օգնելու, որոնք տեղահանուած են երկրի անապահով վիճակի շարունակման հետեւանքով:

Վերոյիշեալ յայտարարութիւնները, որոնք առ այժմ չեն հիմնաւորուած եւ հետեւաբար աննիշտ ձեռքով (տեղափոխուած) կը ներկայացնեն ԱՄՆի կառավարութեան Սուրիացի գաղթականներու երկրէն ներս ընդունելու համար փաստաթուղթերու գործընթացը. որոշ անհատներ սկսած են առաջարկել իրենց «ճառարարութիւնները» ի դիմաց մեծ գումարներու, սկսելու համար ներգաղթի գործողութիւնները, որոնք չեն իսկ որոշուած մոյն իմքն ԱՄՆի կառավարութեան կողմէ:

Հետեւաբար, մենք կը զգուշացնենք հանրութիւնը որ զգուշաւորութեամբ մօտենայ մանօրինակ ճառարարութիւններու դիմելու առաջ:

Սուրիոյ հայ գաղութին ամէնօրեայ պետութեան հասնելու համար հանգանակային արշաւներ կատարելու գատ, ՍՍՐՖը շարունակաբար կը հետեւի ինքնուրոյն գաղթացումներուն եւ կը հանդիպի պատկան մարմիններու հետ ձեռք բերելու համար համապատասխան տեղեկութիւնները Սուրիոյ տեղահանուած ժողովուրդին ներգաղթի ու գաղթականներու իրավիճակի աղբնութեամբ:

Գիտակցելով որ Սուրիահայութիւնը ինչպիսի ծանր պայմաններու մէջ կը գտնուի, մենք հաստատակամ յանձնառութիւնը ստանձնած ենք հասնելու իրենց կարիքներուն:

Վստահ ենք, որ այս հարցերուն մեկտմամբ երբևորութիւններ կը ստանանք, լրատուական միջոցներով զանոնք կը փոխանցենք գաղութի մեր հայրենակիցներուն:

Սուրիահայութեան Օժանդակութեան Միացեալ Գործադիր Մարմին

սահմանը:

2. Դուք ձայն չհանեցիք, երբ ատրպէյճանցի ղեկավարները Քարվա ճառում գերի վերցրին ու գաղանաբար սպանեցին 16-ամեայ պատանի Սմբատ Յակնեանին, գոհուեց մայրը Սարգիս Աբրահամեանը, ծանր վիրաւորուեց քաղաքացի Կարինէ Դաւթեանը:

3. Դուք ձայն չհանեցիք, երբ ատրպէյճանցիները խոցեցին հայկական ուղղակիութիւնը՝ չնայած վերջինս չէր հատել հակամարտութեան սահմանը: Աւելին, դուք կրկին ձայն չհանեցիք, երբ պաշտօնական Պաքուն ոչ մի կ'ընթերցէ Ռոման Մատինեան կերպ թոյլ չէր տալիս Հայրենիք վերադարձնել գոհուած օդաչուների մարմինները, որոնք, ի դէպ, վերադարձուցին եւ հողին յանձնուեցին հայկական ստորաբաժանումների փայլուն գործողութեան արդիւնքում:

4. Դուք շարունակում էք ձայն չհանել, երբ սահմանին գոհուած են երիտասարդներ՝ ընդ որում, աւելի շատ Ատրպէյճանից: Յատուկ չէ, որ եթէ Պաքուի համար կարեւոր չէ, թէ քանի գոհ է տալիս իր իսկ արկածախնդրութեան հետեւանքով, սպա մեզ համար ան գնահատելի է մեր իւրաքանչիւր գինուորի կեանքը:

Պարոնայք, պատերազմի պա-

«Սարգիս Տիրունի» միութիւնեան նամակը կը շարունակէ իր անխնայ օգնութիւնը, որպէսզի հայրենիքը, երբ ատրպէյճանցիները խոցեցին հայկական ուղղակիութիւնը՝ չնայած վերջինս չէր հատել հակամարտութեան սահմանը: Աւելին, դուք կրկին ձայն չհանեցիք, երբ պաշտօնական Պաքուն ոչ մի կ'ընթերցէ Ռոման Մատինեան կերպ թոյլ չէր տալիս Հայրենիք վերադարձնել գոհուած օդաչուների մարմինները, որոնք, ի դէպ, վերադարձուցին եւ հողին յանձնուեցին հայկական ստորաբաժանումների փայլուն գործողութեան արդիւնքում:

Եթէ ոչ՝ հետեւանքների համար հայ ժողովուրդը պատասխանատու չէ»:

ՍԱՐԳԻՍ ԶԱՅՊԱՆԵԱՆ «ԶԱՅԵՐՆ ԻՐԵՆՑ ԲԼՕՐԻԱՆՈՒՄ ՑԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ ՅԵՏՈՅ»

Ե՞րբ թուրքերը սկսեցին շարժուել դէպի Հայկական լեռնաշխարհ, ի՞նչ տեղ էին գրաւում հայերն Օսմանեան կայսրութիւնում եւ երբուանի՞ց թուրքերի կողմից ընտիր, հաւատարիմ ազգ համարուող հայերը կայսրութիւնում դարձան անցանկալի տարր, ինչպէ՞ս է ընթացել հայերի թրքացումը կայսրութիւնում ու հանրապետական թուրքիայում, ովքե՞ր են այլեւիներն ու զազանները, ի՞նչ առնչութիւն ունեն հայերի հետ, թէ ինչպէ՞ս հայութիւնը գոյատեւեց Օսմանեան կայսրութեան փլատակների վրայ ստեղծուած հանրապետական թուրքիայի տարածքում, Արեւմտեան Հայաստանում հայերի ինչպիսի՞ ժողովրդագրութիւն է յայտնի եւ ի՞նչ պատահեց իրենց բնակավայրերը չլքած, ցեղասպանութիւնից մազապուրծ հայերի հետ, այս եւ մի շարք այլ հարցերին պատասխանում է հրապարակախօս-վերլուծաբան Սարգիս Հայպանեանը:

Թացքում 1 միլիոնից աւելի հայ է թրքացում: Ենիչերինները 2 կարեւոր դերակատարում են ունեցել՝ նրանք կազմում էին սուլթանի պահակախումբն ամենավատահիշ գունդը եւ պատերազմների ժամանակ առաջնորդում էին զօրքը - Այո՛, կայսրութիւնում սուլթանն իր կեանքը, հարեմն ու ինչքը վատահում էր քրիստոնեաներին: Ի դէպ, ոչ մի սուլթանի մայր թրքուհի չի եղել, մայրերը եղել են բալկանեան երկրներից՝ բուլղար, սերբ, մոլդաւ, խորուաթ, աւստրիացի, հունգար, մակեդոնացի, շատ յոյներ եւ մի քանի հայուհիներ: Յաւօք, հայուհի էր սուլթան Աբդուլ Համիդի մայրը՝ Վերտինէն:

1453թ. Կոստանդնուպոլսի նուաճումից յետոյ, սկսում է Հայկական լեռնաշխարհի նուաճումը, ընդ որում՝ Կիլիկեան Հայաստանն արդէն մաս էր կազմում Օսմանեան կայսրութեան: Մեհմեդ 2-րդի մահից (1481թ.) յետոյ, Հայկական լեռնաշխարհը դեռ մտած չէր կայսրութեան կազմի մէջ (վկայակոչուեց քարտէզը):

1451-1699 թթ. ժամանակաշրջանն առանձնանում է հայերի համար 3 հանգամանքով: Սկսում է հայերի արտագաղթը իրենց բնօրրանից դէպի արեւմուտք՝ Գամիրք, Նիկոմեդիա, Բուխարա, Կոստանդնուպոլիս: Մեհմեդ 2-րդը 1461 թ. Բուրսայի հայ հոգեւորական Յովակիմին բերում է Կոստանդնուպոլիս եւ կարգում պատրիարք: Նոյն թուականին հայկական հոգեւոր աթոռը Վանից տեղափոխուում է Կ.Պոլիս եւ Օսմանեան կայսրութիւնում հայերին վերաբերող բոլոր վարչական գործերը կատարուում են Հայոց պատրիարքի միջոցով ու միջնորդութեամբ, որն

օրինական ուժ է ստանում 1830 թուականին: Այդ ժամանակից սկսած հայութիւնը, որպէս կայսրութեան ազգային հպատակ, ստանում է «հաւատարիմ ազգ» կարգավիճակը:

Հայութեան կեանքում էական, կարեւոր իրադարձութիւն է տեղի ունենում 1514 թուականին, երբ սուլթան Ահմեդ մականուամբ յայտնի Սելիմ Առաջինը (Մեհմեդ 2-րդի թոռը), որը յայտնի էր Եւրոպայում, Օսմանեան կայսրութեան պատմութեան մէջ առաջին անգամ արշաւանք է սկսում դեպի արեւելք, դէպի Հայաստան, Իրան, Արաբական երկրներ: Վանից հիւսիս-արեւելք գտնուող Չալդրան կոչուած տարածքում, որի բնակչութեան գրեթէ 100 %-ը հայեր էին, տեղի է ունենում Օսմանեան կայսրութեան բանակի եւ Իրանի շահ Իսմայիլի զօրքերի առճակատումը: Հայերն ու տարածաշրջանի զազա հատուածը, որ այլեւիցմի հետեւորդներ էին, հանդէս եկան Իրանի շահի կողմից՝ ընդդէմ Օսմանեան կայսրութեան: Դրանից յետոյ Օսմանեան կայսրութիւնը վրէժ լուծելու նպատակով որոշեց բնաջնջել այդ տարածքի հայ քրիստոնեայ հատուածը: Տարբեր աղբիւրներ նշում են, որ 1545-ից մինչեւ 1650 կամ 1667 թուականները շուրջ 120 հազար հայ է կրօնափոխ եղել: 1545-ից մինչեւ 1700 թուականները կայսրութիւնում տեղի է ունեցել Չալալեան 5 ապստամբութիւն: Դրանք լուրջ դերակատարում ունեցան հասարակական կեանքում եւ ընդգրկում էին հաւատամքի, դաւանանքի, սոցիալական եւ այլ հարցեր: Ինչ էլ կատարուում էր, վերջում ջարդուում էր հայերի գլխին եւ հայերը

ստիպուած դաւանափոխ էին լինում կամ էլ արտագաղթում իրենց բնակավայրերից: Այդ ժամանակաշրջանի 150-190 տարիների ընթացքում դաւանափոխ հայերը դարձան ալեւի, նրանք չդարձան սուննի, հանեֆի, շաֆի: Իսլամում կայ շիիզմի ծայրայեղական աղանդ համարուող ալեւիզմ, որը մեր հեթանոսութեան, քրիստոնէութեան եւ իսլամի խառնուրդ է: Հայութեան ալեւի դարձած հատուածը տարածաշրջանում միակն է, որի խնդիրները չեն լուծուել: Ինչո՞ւ հայը նախընտրեց դառնալ ալեւի: Պարզուում է, որ հայոց թէ՛ հեթանոս եւ թէ՛ քրիստոնէական ժամանակաշրջանի՝ պաւլիկեան ու թոնդրակեան շարժման մշակութային արժէքներն ապրում են այլեւիզմի մէջ, վերջինս հարազատ է հայերին, այն ամենամարդկային կրօնն է հայերի հանդէպ, քանզի իր ազգութիւնից դուրս մարդկանց նկատմամբ ատելութիւն չի սերմանում:

Մեր հոգեւոր դասը՝ եպիսկոպոսներ, վարդապետներ, քահանայ՝ տէր-հայրերը ընդունելով ալեւիզմը՝ դրզըլբաշութիւնը, դարձել են նրանց սեյիդները (առաջնորդ), փիւրերը (Սրբազան առաջնորդ), փիւրանփիւրերը (Սրբազանագոյն առաջնորդ): Ալեւիների մէջ կան 4 տարբեր ժառանգաբար փոխանցուող աշերիթներ (տոհմեր), որոնք մեծամասամբ էթնիկ հայեր են: Նրանք հիմնականում բնակուում են Դերսիմում, Երզնկայում, Սեբաստիայում, Բինգիլում, Ադիամանում, Խարբերդում եւ կազմում են մօտ մի քանի հարիւր հազար մարդ, նրանց մասին, ցաւօք, ճշգրիտ որեւէ տուեալ չկայ: Այսօր Եւրոպայում ապրող շատ ալեւիներ պրպտում են իրենց պատմութիւնը, փորձում են գտնել իրենց իսկական ինքնութիւնը եւ ասում են, որ իրենց նախնիները հայեր են եղել: Հետազօտող երիտասարդների մէջ շատ-շատ են յատկապէս դերսիմցի, մարաշցի, բինգիլցի, սեբաստացի, խարբերդցիները: Զազա ժողովրդի մէջ կայ մի հատուած, որոնք ասում են, որ իրենց տոհմերի նախնիները ժամանակին հայեր են եղել: Մամեքաններն, օրինակ, ասում են, որ իրենք Մամիկոնեաններից են սերուել, Խորմեքանները գտնում են, որ իրենք Խորխոռունիների տոհմից են, այդպիսիներից են Ալանները, Իզրիները, Դեմենաները եւ այլն, նրանք շատ-շատ են, մօտ 126 տոհմի մասին է խօսքը

Շար.ը էջ 20

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975
More locations and more ways to service your insurance and financial needs

<p>6300 Wilshire Blvd. Suite 1900 Los Angeles, CA 90048</p> <ul style="list-style-type: none"> • Life Insurance • Health Insurance • Group & Individual • Long Term Care • Disability 	<p>805 East Broadway Glendale, CA 91205</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estate Planning • Will & Living Trust • Full Annual Review • Mortgage Protection • College Planning 	<p>300 N. Lake Ave. Suite 500 Pasadena, CA 91101</p> <ul style="list-style-type: none"> • Workman's Compensation • Employee Benefits • Annuity • IRA • 401K & 403B
--	---	---

A.A. INSURANCE SERVICES

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Անհրաճելի է

Coverage & Protection should be on the top of your priority list.

Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

ԳԱՅՈՒՇ ԶԱԼԸՔՄԱՆ-ԿԱԻՐԻՆՈՅ.«ԹՈՒՐԵՐԸ ՊԷՏՔ Է ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՕԹԸ ՄԱՔՐԵՆ»

ՄԱԳՕ ԱՐԵԱՆ

Գայուշ Զալըքման-Կալրիլոֆը Պոլիս ապրող հայ կին քաղաքական գործիչ է: Ան թուրքիոյ քաղաքական կեանքին սկսած է մասնակցել նախ անդամակցելով Խաղաղութիւն եւ Ժողովրդավարութիւն կուսակցութեան (Baris ve Demokrasi Partisi), որուն հետ բաւական երկար ճամբայ կտրած է: Գայուշ Զալըքման ներկայիս մաս կը կազմէ քրտամէտ HDP (Halkların Demokratik Partisi) կուսակցութեան, որուն միացած են քիւրտեր, յոյներ, ալեւիններ, ասորիներ եւ հայեր: Վերջերս կուսակցութեան շարքերը համալրուած են աշխատատեղի տարբեր սեփականներու անդամներով, քրտական փոքր խմբակցութիւններով եւ հայկական «Նոր Զարթօնք» կազմակերպութեամբ: Զալըքման կ'ըսէ, որ կուսակցութիւնը ներկայիս կը ղեկավարուի թիւրքմէն առաջնորդով մը, որ իր ըսելով հայասէր անձնատուութիւն է: Անոր հետ կատարուած այս հարցազրոյցը Հրանդի Տինքի նահատակութեան 8-րդ տարեկիցին ընդառաջ: Կարելի է ըսել, որ հարցազրոյցին միջոցաւ կարելի եղաւ արծարծարել այսօր Պոլիս ապրող հայ հասարակութեան հիմնական օրակարգերը եւ Հայոց Յեղասպանութեան 100ամեակէն ամիսներ առաջ այնտեղ տիրող ընդհանուր մթնոլորտը:

- Հրանդի նահատակութիւնէն անցած են 8 տարիներ: Հրանդի սպանութիւնը բեկումնային եղաւ թուրքիոյ հասարակութեան համար: Ի՞նչ իրավիճակ կը տիրէ այսօր թուրքիոյ մէջ:

- Եթէ հարցը թուրքիոյ ընդհանուր վիճակի հետ կապուած է, կրնանք ըսել թէ պետական մաշտաբով կատարուած գողութիւնները, ոճրագործութիւնները, մէկ խօսքով բոլոր օրինազանց եղելութիւնները դարձեալ պետական օժանդակ կը լուսացուին, կը մաքրուին, իսկ ասդին Հրանդ Տինքի սպանողը 8 տարիէ ի վեր կը մնայ նոյն կէտին վրայ, ի բաց առեալ առնուած փոքր քայլերէ այն մտադրութիւնով, որ կարելի կ'ըլլայ ժողովուրդը միջոցի մը համար զբաղեցնել: Այս իրավիճակը միայն Հրանդ Տինքի սպանութեան համար ի գորու չէ՛, այլ թուրք ժողովուրդին համար ալ յաճախ փորձուած, ծանօթ իրողութիւն մը: Անլոյծ սպանուներով լեցուն է պետութեան արդարութեան տետրը: Երէկ օրինակ հարելուոր մայրեր, կիներ, քոյրեր 512-րդ անգամ ըլլալով Կալաթասարայի մայթերու վրայ արդարութիւն փնտռեցին: Անոնք

անյայտ ձեւով կորսնցուցած են իրենց ամուսինները, զաւակները եւ կամ եղբայրները: Անոնք երկու բան կ'ուզեն, նախ իրենց հարգատներուն դիակները գտնել եւ յետոյ ոճրագործները բացալատել: Այս երկրին մէջ տասնեակներով լրագրողներ, մտաւորականներ, քաղաքական գործիչներ զոհ գացած են եւ սպանուներուն ոճրագործը մնացած է անյայտ: Հրանդ Տինքի ցաւը դեռ շատ տաք էր, երբ Սեւակ Պալըքմին զոհ տուինք: Ի՞նչ ըրաւ պետութիւնը. ոչինչ: Սամաթիոյ մէջ հայ կիներ հալածուեցան, Մարիճա Քիւլիւքը սպանուեցաւ, Ի՞նչ ըրին: Դարձեալ ոչինչ: Կարծես մեր քթին խնդալով խեղճ հայ մը ոճրագործ «սարքեցին»: Ինչ որ ըսենք ի գուր է, այս բոլորը իրերայաջողող ղէպքեր են: Եթէ մէկը լուծուէր, ոճրագործները գտնուէին, միւսներն ալ կը լուծուէին: Թուրքիա իր քաղաքականութիւնը կայացուցեր է ուրացում մի եւ ժխտումի հիմերու վրայ: Այս իրավիճակը ճիշդ այդ քաղաքականութեան հետեւանքն է եւ անշուշտ արմատ առած է Օսմանեան Կայսրութեան ժամանակ կատարուած ցեղասպանութիւններուն վրայ:

- Հրանդի սպանութեան գործի ամբողջական բացայայտումը տակաւին չէ կատարուած: Այդ գործին առընթեր երեւելի դարձած անունները արդեօք իրական պատուիրատուներն են: Եթէ չեն, ապա թուրքիոյ իշխանութիւնները ինչքանով անկեղծ են գործին ամբողջական օժանդակութիւնը բացայայտելուն առընթեր: Մասնաւոր, որ ամէն հանգրուանի նոր անուններու եւ ձեռքարկումներու մասին ակամատես կ'ըլլանք:

- Իմ կարծիքով այդ անունները անշուշտ գործին մէջն էին, բայց բնականաբար չենք կրնար ըսել թէ բուն պատուիրատուներն են, քանի որ արդէն գիտենք ով է բուն հրամանատուն: Իշխանութիւնը իրեն պէտք եղած չափով եւ ժամանակամիջոցի մէջ օգտագործեց զիրենք, հիմա կ'երեւի այլեւս պիտանի չեն, որ կրցաւ անոնց անունը յայտարարել: Անշուշտ ներկայ պայմաններուն պէտք է զանց առնել Զիլքէի (Սուրիոյ հետ սահմանային շրջանին մօտ գտնուող թրքական քաղաք) ղէպքերու ազդեցութիւնը յատկապէս էրճան Տէմիրի անուան յայտ նաբերման շուրջ: Իսկ ո՞վ է էրճան Տէմիրը:

- Ան Տինքի սպանութեան օրերուն կը պաշտօնավարէր Տրապիզոնի մէջ, իսկ ներկայիս Պոթամ նահանգի Զիլքէ քաղաքի ոստիկանապետն է: Իր պաշտօնը ստանձնելի վեր այդ շրջանին մէջ 6 երեխայ

սպանուեցաւ: Եթէ Հրանդ այսօր ողջ ըլլար, ի՞նչ պիտի ըլլար անոր ամէնէն կարելոր օրակարգը:

- Այս հարցումին կարելի չէ պատասխանել: Յանդանութիւն կը նկատեմ մէկու մը ընելիքներուն, խօսելիքներուն մասին (երեւակայական) կարծիք յայտնելը, մասնաւոր որ ինքը չկայ եւ հերքելը անկարելի է: Կան մարդիկ, որոնք շատ կը սիրեն ամէն ինչի մասին կարծիք յայտնել ակնարկելով՝ Հրանդ Տինքին: Մարդոց մտածելակերպը տարուէ տարի կրնայ փոխուիլ, եթէ նոյնիսկ շատ մօտ ես տուեալ անձի մը, չեն կրնար գիտնալ թէ այսինչ նիւթին մասին ինչպէ՞ս կրնար ըլլալ անոր դիրքորոշումը: Կրնամ ըսել միայն, թէ ինք անտարբեր պիտի չմնար ցեղասպանութեան հարիւրամեակի ընդհանուր մթնոլորտէն:

- Սինչեւ այս պահը Հրանդ ամբողջութեամբ չէ հասկցուած եւ սփիւռքի եւ Հայաստանի մէջ: Հրանդ կը խօսէր թուրքիւն հանդէպ առկայ ատելութիւնը մէկ կողմ դնելու եւ հայ-թուրք խնդիրներու տարբեր հայեացքով մայելու մասին: Հայեացք մը, ուր անցեալը չմոռնալով եւ չուրանալով հանդերձ նոր մղում պիտի տար իր ձեւակերպմամբ «Երկու մօտ ժողովուրդ-երկու հեռու հարեւան» ժողովուրդներուն: Ի՞նչ կը մտածէք այս առումով:

- Այո, այս ձեւը ակնարկածը ամէնէն յատկանշական կողմն էր իր մտածելակերպին: Իսկապէս ալ այս երկու ժողովուրդները բաւականին մօտ են իրարու, բայց այս իրականութեան տեղեակ չեն, որովհետեւ զիրար չեն ճանչնար: Թուրքերը արդէն նպատակ ալ չունին ճանչնալու եւ անշուշտ հաշտուելու: Հարիւրաւոր տարիներու ընթացքին պետական քաղաքականութիւնը մեծապէս օժանդակած է այս իրողութեան: Ես բացարձակապէս չեմ հաւատար, որ այս երկու ժողովուրդները կը հաշտուին: Հաշտութեան պայմանները չեն գոյացած եւ պիտի չգոյանան: Մանա-

ւանդ այս իշխանութիւններուն հետ, որոնք դարերու ընթացքին իրենց գոյութիւնը պահպանած քաղաքական մտայնութեան մը հետեւորդներն են:

- Ցեղասպանութեան 100-ամեակին ընդառաջ կարծեք հայ եւ թուրք «երկխօսութիւնը» միայն կեդրոնացած է նախագահներ՝ Սերժ Սարգսեանի եւ Ռեժեպ Թայյէպրոդանի միջեւ եղած եւ հրապարակուած մամուլագրութեամբ: Ատկէ դուրս Սփիւռքի (որպէս իրաւատէր արեւմտահայութիւն) եւ Հայաստանի քաղաքացիներուն կողմէ, որեւէ բացայայտ կամ ընթացքներուն նոր մղում տուող «երկխօսութիւն» չկայ: Ձեր կարծիքով ինչքանով օգտակար է այս «լուրեւան պատիւն» առկայութիւնը եւ ի՞նչ կը մտածէ թուրքիոյ հասարակութեան այն հատուածը, որ քիչ թէ շատ կը հասկնայ Հայաստան-թուրքիա յարաբերութիւններուն առջեւ ծառայած դժուարութիւններուն խորութիւնը:

- Անշուշտ այս նիւթերու շուրջ խօսելու ժամանակ պէտք է միջպետական խաւերը առանձնացնել, բայց ներկայ պայմաններով, լաւ է որ սա կամ նա ձեւով երկու երկիրներու բարձրագոյն աթոռներու միջեւ երկխօսութիւն կայ: Եթէ ձեռք ձգենք երկու երկիրներու ժողովուրդային խաւը, կրնանք ըսել թէ ոչ պետական կազմակերպութիւններու կամ անհատական ջանքերու շնորհիւ այս նիւթին շուրջ աշխատութիւններ գոյութիւն ունին, որոնց յաճախ մասնակից են Սփիւռքի հայերը: Ինչ կը վերաբերի թուրք հաւաքականութեան, կրնամ ըսել, թէ այս նիւթին շուրջ մարդկային մօտեցում ցուցաբերող, արդարութեան պահանջը զգացող զանգուածին համեմատութիւնը 10 առ հարիւր անգամ չէ: Այս տոկոսը ցաւալի քանակ մըն է 70 միլիոնից երկրի մը մէջ: Ի՞նչ երկխօսութեան մասին կը խօսուի, երբ երկրի ժողովուրդին մեծա-մաս-

Շաբ.բ էջ 18

You're Invited to Our OPEN HOUSE

Եւ Է Մերսիոնեան Հայ Աւետարանական Վարժարան

Experience everything C & E Merdinian Armenian Evangelical School has to offer. Meet our teachers, coach, students, and staff. Tour the campus and discover a whole new world.

Campus Preview
January 31, 2015
10am - 12pm
Pre K - 8th

After School Sports:
Basketball
Flag Football
Itty Bitty Sport
Table Tennis
Track and Field
Volleyball

EXPERIENCE ALL THAT MERDINIAN HAS TO OFFER

Accredited by WASC
Daily Chapel Service
Caring Environment
Rigorous Curriculum
Credentialed/Experienced Faculty
Affordable Tuition Fees
Teacher to Student Ratio 1:15
Document Cameras, Projectors

Art
Chess
Johns Hopkins Talent Search
Lego Robotics
Quiz Bowl
Science Fair
Spelling Bee
Young Author's Fair
Zumba

Enter for your chance to WIN FREE Registration!!
Three winners will be awarded.

13330 Riverside Drive
Sherman Oaks, CA 91423
818-907-8149
www.merdinianschool.com
Please visit us on facebook:
Merdinian Armenian Evangelical School

ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ ԳՈՒՆ ՀԱՄԵՐԳ Ի ՆՊԱՍՏ ՍՈՒՐԻԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

Բոլոր անոնք որոնք ներկայ եղան անցեալ Կիրակի, Յունուարի 25ին, Փաստինայի «Սաքսոն» համերգասրահը հայրենական զեղարուեստական առինքնող համերգի մը առթած վայելքի գոհունակութիւնն ունեցան:

Ձեռնարկը կազմակերպուած էր Global Art հաստատութեան կողմէ, որուն իրագործման համար իր աջակցութիւնը բերած էր Սուրիահայութեան օժանդակող տեղւոյս համագաղութային մարմինը:

Հանդիսութիւնն սկսաւ Կիւմրիի անաւոր ոճի զոհարեցած Աւետիսեան ընտանիքին չիշատակը յարգելու մէկ վայրկեան յոտնկայս լուծեամբ, որուն յաջորդեց ներկայ հոգեւորականներու միացեալ աղօթքը անոնց հոգիներու խողարութեան համար:

Սոյն բարեսիրական միջոցառումի նպատակին համար բացատրողական հակիրճ ելոյթով մը հանդէս եկաւ սուրիահայերու համագաղութային օժանդակող Մարմնի ատենապետ՝ ձոն Թիթիգեան: Ան ցաւով անդրադարձաւ երբեմնի բարգաւաճ գաղութի աշօրուան դժբախտ վիճակին մասին: Կորուստը մեծ է ըսաւ ան սակայն մեր աշօրուան համերգով դոյզն նպատակով մը սատարած պիտի ըլլանք մեր կարօտեալ հայրենակիցներուն: Իր խօսքն աւարտելով շնորհակալութիւն յայտնեց օրուան համերգի յաջողութեան սատարող անհատներուն եւ կազմակերպութեանց:

Համերգը սկսաւ երիտասարդ հանդիսավարներ Արփի Գաբրիէլեանի եւ Յակոբ Յակոբեանի ողջոյնի ջերմ ու անմիջական ելոյթներով:

Յաջորդաբար հանդէս եկան հայրենիքին ժամանած երիտասարդ

երգիչ-երգչուհիներ, որոնք իրենց կատարողական բարձր արուեստով մեկնաբանեցին մեր ժողովրդային եւ ազգագրական գոհար երգերը, արժանանալով ներկայ հասարակութեան բարձր գնահատականին:

Արդարեւ, շնորհալի երգիչներ Վարդան Պատալեան, Գոհար Յովհաննիսեան, էրիզ Կարապետեան, Յարութ Յակոբեան, Կարէն Պոքսեան եւ Նորո իրենց ելոյթներով հայրենական շէն ու շող ներկայութեամբ հմայեցին ներկաները, անոնց ջամբելով հայօրէն ապրելու հոգեւոր անունը: Ինքնատիպ կերպար մըն էր նաեւ գուարթիսու Ռաֆայէլ Երանոսեանը, որ իր հիւմուրային ելոյթով, նոր միջոցառումը ստեղծեց սրահին մէջ: Տեղական ոյժերէն իրենց մասնակցութիւնը բերին Mister X եւ Արմէնչիկ: Նշենք նաեւ որ բոլոր արուեստագէտներն ալ իրենց ելոյթներու աւարտին զօրակցական արտայայտութիւններ ունեցան Սուրիոյ մեր հայրենակիցներուն ի նպաստ:

Սոյն բարեսիրական համերգի խանդավառութիւնն իր գագաթնակէտին հասցուց գաղութիս հանրածանօթ Գէորգեան Պարի ակադեմիայի համոյթը, որուն մերթ հեզաճկուն եւ մերթ խրոխտ ու համաչափ պարերը առինքնեցին ներկաները:

Հանդիսութեան աւարտին հասաւ միասնական ելոյթով մը որուն մէջառակայ էր ջերմ հայրենասիրութիւնն ու լաւատեսութիւնը հանդէպ հայութեան պայծառ ապագային:

Գնահատելի ձեռնարկ մըն էր արդարեւ, որու համար կը շնորհակալուինք Սուրիահայութեան Օժանդակութեան Միացեալ Գործադիր Մարմինը՝ SARF:

100-ԱՄԵԱՅ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՀՐԱՆԴ ՏԻՆՔԻ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Այս էր այն դասախօսութեան նիւթը որ տեղի ունեցաւ Կիրակի կէսօրէ ետք Ալթատինայի Պէշկէօթիւրեան կեդրոնի սրահին մէջ:

Դասախօսական երեկոն կազմակերպուած էր Թէքէեան Մշակութային Միութեան Փաստինա-Կլէնտէյլ Մասնաճիւղի Վարչութեան կողմէ, իսկ դասախօսն էր Թորոնթոյէն հիւրաբար քաղաքս գտնուող Վերապատուելի Եսայի Սարմազեանը:

Իսկապէս ուրախառիթ եւ քաջալերական երեւոյթ էր որ մշակութային յայտագրին կը մասնակցէին Հ.Բ.Ը. Միութեան Փաստինայի Վաչէ եւ Թամար Մանուկեան երկրորդական վարժարանի աշակերտուհիները, ղեկավարութեամբ իրենց հայրենի եւ երաժշտութեան ուսուցիչ Նորայր Տատուրեանի: Ներկայ էր նաեւ սոյն վարժարանի նոր նշանակուած կարող Տնօրէնուհի՝ Դոկա Արմինէ Մովսիսեանը:

Հանդիսութիւնը սկսաւ ասմունքով եւ երաժշտութեամբ: Սարին Բամբալեան ներկայացուց Գեղամ Սարեանի «Դէպի Կառափնարան» բանաստեղծութիւնը՝ որուն սրինգի վրայ կ'ընկերակցէր Մարալ Քիւրտեան, Մարտիկի երգով: Խորհրդաւոր էր պահը եւ ազդեցիկ՝ սրահի կիսամութ միջոցառումն մէջ, վերապրելու Յեղասպանութեան արհաւիրքը:

Ապա բարի գալուստի խօսքով հանդէս եկաւ վարչութեան անդամներէն Գէորգ Քէօշկէրեան: Ան իր ուրախութիւնը յայտնեց մեր ալեհեր բանաստեղծ Ժագ Յակոբեանի ներկայութեան եւ ներկայացուց օրուայ բանախօսը, Վեր. Եսայի Սարմազեանը:

Վերապատուելի Սարմազեան

ծնած է Քեսապ, Սուրիա: Ան իր Պսակաւոր Արուեստից տիտղոսը ստացած է Պէշկէօթի Հայկազեան Գոլեճէն (այժմ համալսարան), իսկ Մաքիստրոս Արուեստից տիտղոսը Պէշկէօթի Մերձաւոր Արեւելքի Աստուածաբանական ձեմարանէն: Անոր հովուական ծառայութիւնը կ'ընդգրկէ գրեթէ կէս դար՝ սկսած Հալէպէն, որմէ ետք Ջահէլ, Պէշկէօթ եւ ապա Թորոնթօ: Այժմ ան հանգստեան կոչուած է եւ կը բնակի Թորոնթօ:

Վերապատուելի Սարմազեան քսաներորդ դարու առաջին Յեղասպանութիւնը՝ մարդուն անմարդկային արարքը մարդու հանդէպ, վերակոչեց Հրանդ Տինքի հետքերով՝ որովհետեւ այդ օր կը զուգադիպէր Տինքի նահատակութեան ճրգ տարելիցին: Արդարեւ շարագուշակ այդ օրը՝ 19 Յունուար 2007ին, Ակօս լրագրի իր գրասենեակի մուտքին՝ Հրանդ Տինք գոհը կ'երթար 17ամեայ անմիտ թուրքի մը գնդակին...

Վերապատուելի Սարմազեան հանդիպած էր Հրանդ Տինքի՝ Պուլսոյ մօտակայ թուրք քաղաքի Արմէն ճամբարին մէջ, երբ Տինք տակաւին պատանի էր: Յարգելի բանախօսը արդարօրէն դիտել տուաւ որ Տինք գոհը կ'երթար թուրքիոյ սահմանադրութեան 301րդ յօդուածին, որ խստօրէն կը դատապարտէր թուրքիոյ կառավարութեան դէմ վատօրէն արտայայտուող որեւէ անհատ:

Իսկ Հրանդ Տինք կը հաւատար որ՝ նշեց Վերապատուելին, ձուկը գլխէն կը հոտի եւ անհրաժեշտ է մեզի պոչէն սկսիլ: Այսինքն՝ թուրք թէ օտար կառավարու-

Շար.ը էջ 18

a loan approval algorithm is a terrible listener.

We're Umpqua Bank, and we're dedicated to understanding the one-of-a-kind way you run your commercial business—then pinpointing how to help you succeed and grow, backed by 60 years of experience and \$22 billion in assets. It's people before programs. Nuance before number crunching. And it all starts by hearing from you.

Concetta Smarius
GLENDALE - 818-844-2561

Avo Markarian
GLENDALE - 818-844-2558

Jerry Papazyan
ENCINO - 747-233-3502

Gary Ketenchian
ENCINO - 747-233-3503

Find your nearest location at umpquabank.com

Umpqua Bank logo: UMPQUA B · A · N · K

1-800-4-UMPQUA (1-800-486-7782) umpquabank.com
Member FDIC Equal Housing Lender SBA Preferred Lender

Massis Weekly

Volume 35, No. 03

Saturday, JANUARY 31, 2015

European Court Holds Hearing on Perinçek v. Switzerland Case

STRASBOURG -- The European Court of Human Rights (ECtHR) held on Wednesday an appeal hearing launched by Switzerland against Turkey's Workers' Party (IP) Chairman Dogu Perinçek, who was convicted by a Swiss court for denying the Armenian Genocide, in a case that pits Turkey against Switzerland and Armenia, which is represented in Strasbourg by Amal Clooney, Geoffrey Robertson, Toby Collis and Armenia's Prosecutor General Gevorg Kostanyan.

Perinçek participated in various conferences in Switzerland in May, July and September 2005, during which he publicly denied that the Ottoman Empire had perpetrated the crime of genocide against the Armenian people in 1915 and the following years. He described the idea of an Armenian genocide as an "international lie".

"Switzerland-Armenia" association filed a criminal complaint against him on 15 July 2005. On 9 March 2007 the Lausanne Police Court found Perinçek guilty of racial discrimination

within the meaning of the Swiss Criminal Code, finding that his motives were of a racist tendency and did not contribute to the historical debate. Mr Perinçek lodged an appeal that was dismissed by the Criminal Cassation Division of the Vaud Cantonal Court.

Dogu Perinçek

Perinçek won an appeal at the European court against the Swiss court

Continued on page 3

Islamic State Torches Armenian Church in Mosul

MOSUL — The Islamic State (IS) militants have burnt down one of the oldest Armenian churches in Mosul, northern Iraq, BasNews reports.

Saed Mamuzini, a KDP official from the city, told BasNews, "IS insurgents continue to torch and destroy public places, people's homes and shrines."

"They systematically destroy homes and shrines on a daily basis,"

said Mamuzini.

The torched church is in the Wahda neighborhood of the city.

"The church belongs to the Armenian Christians and was regularly used for worship," added Mamuzini.

When insurgents took control of Mosul in June 2014, Armenians and Christians fled to the provinces of the Kurdistan Region.

Foreign Minister Must Take Pro-Active Steps

YEREVAN -- On January 26, 2015, the Social Democrat Hunchakian Party, "Sarkis Tkhruni" Youth and Student Union organized a protest in front of the RA Ministry of Foreign Affairs office, demanding the Minister take pro-active steps within the international community to counteract Azerbaijan's continued provocative activities against Armenia and Artsakh.

"Since the beginning of 2015, Azerbaijan continues its aggressive actions all along Tavush and Artsakh, as a result, more than a dozen Armenian military personal have been killed this year alone," stated Roman Tsatinyan; Sarkis Tkhruni Board Mem-

ber. "Yet, we have not seen the Foreign Ministry call on the representatives of the OSCE, Russia, France, or the US Ambassador, to discuss the gravity of the situation."

The protesters demanded the RA Foreign Minister Edward Nalbandian not to remain indifferent to ongoing ceasefire violations and make statements regarding the border tension.

After handing a corresponding letter for the Minister the group headed to the United Nations (UN) Office in Armenia, where they also handed a letter urging the UN to take action and prevent further military actions by Azerbaijan.

Armenia Threatens Stronger Military Action Against Azerbaijan

YEREVAN — President Serzh Sarkisian on Monday accused Azerbaijan of again heightening tensions in the Nagorno-Karabakh conflict zone and said the Armenian military could step up retaliatory strikes against Azerbaijani forces to prevent fresh truce violations.

Addressing Armenia's top army generals and other military officials, Sarkisian said the latest upsurge in deadly fighting is part of the Azerbaijani leadership's continuing to efforts to clinch more Armenian concessions in peace talks mediated by the United States, Russia and France. This "policy of blackmail" will not influence Yerevan and can only have "terrible consequences" for Baku, he warned.

"Until recently our retaliatory operations were symmetric in form and asymmetric in terms of causing greater casualties," Sarkisian told a meeting held at the Armenian Defense Ministry. "From now on, there can also be retaliatory actions that are asymmetric in form.

"Hotheads [in Azerbaijan] should expect numerous surprises. Furthermore, in case of greater and more threatening buildups on our border and the [Karabakh] Line of Contact we reserve the right to launch preemptive strikes."

"We are obliged to be ruthless towards those who plot calamities for

Continued on page 4

Archbishop Mikael Ajapahian Warns Of Fresh Anti-Russian Protests in Gyumri

GYUMRI (RFE/RL) — Primate of Shirak Diocese Archbishop Mikael Ajapahian has warned angry street protests in Gyumri could reignite if Russian authorities fail to hand over a Russian soldier charged with killing seven members of a local family to Armenian law-enforcement bodies. He said renewed anti-government and anti-Russian demonstrations in Armenia's second-largest city would have "unpredictable consequences."

"The people may again take to the streets if there is again a careless statement or wrong approach and the people's minimum demand is not fulfilled," Ajapahian told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am). "And what the people are demanding is not a big deal. The people's demands are feasible. They simply want the criminal to be handed over to Armenian law-enforcers."

"God forbid that the people feel that they have been rebuffed. That would lead to unpredictable consequences," added the head of Shirak Diocese.

Arch. Ajapahian was worried about the kind of unrest that followed the January 12 killing spree blamed on Valery Permyakov, a soldier from the Russian military base headquartered in Gyumri. Permyakov has been kept in the base ever since being arrested hours after the massacre.

Scores of people rallied outside key government buildings as well as Russian facilities in Gyumri on January 14 and January 15 to demand the suspect's handover to Armenian law-enforcement bodies. Hundreds of them clashed riot police outside the local Russian consulate.

While backing their demands, Ajapahian has deplored the violence. He urged the Gyumri citizens to avoid further unrest last week as he held a requiem service for 6-month-old Seryozha Avetisian, who died of his stab wounds one week after his 2-year-old sister, parents, aunt and grandparents were found dead in their home.

"I can't work as a perpetual lighting rod," the respected archbishop

said on Monday.

The Armenian and Russian authorities have scrambled since January 15 to reassure the locals that the gruesome crime will be fully solved. They have pledged to coordinate their separate inquiries into the killings and said that Permyakov will stand trial in Armenia. However, a spokesman for Russian President Vladimir Putin indicated last week that the 18-year-old will be tried in a Russian military court.

In Yerevan, meanwhile, Hunan Poghosian, a deputy chief of the Armenian police, said on Monday that he personally visited the Russian base and demanded Permyakov's extradition immediately after the latter was caught by Russian border guards deployed on the nearby Turkish border. "But that's not an issue that could have been solved on the basis of demand," said Poghosian during a news conference. "As you all know, the issue is on the legal plane and should be solved within the framework of treaties between the two countries."

Poghosian spoke of "unprecedented" cooperation between Armenian and Russian officials investigating the crime.

The police general also confirmed reports that more than 100 Gyumri residents have been summoned to local police stations and questioned in connection with the January 15 violent protest. He said 27 of them might face accusations of hooliganism or resistance to police. None of them has been formally charged yet.

Armenia Slides In 'Economic Freedom' Rankings

YEREVAN -- A cabinet reshuffle initiated by President Serzh Sargsyan last spring has contributed to a further deterioration of Armenia's position in global "economic freedom" rankings drawn up by two conservative U.S. institutions.

"The Wall Street Journal" and the Heritage Foundation think-tank rate 178 countries and territories on ten indicators of economic freedom, including the rule of law, the size of government and market openness.

Armenia retained the status of a "moderately free" economy in their 2015 Index of Economic Freedom released on Wednesday. However, it is 52nd in the latest WSJ/Heritage rankings, down from 41st and 38th places it occupied in 2014 and 2013 respectively.

The survey attributed the drop to a "considerable deterioration in prop-

erty rights, labor freedom, and monetary freedom." It also cited the unexpected April 2014 resignations of Prime Minister Tigran Sargsyan and several liberal economists that held senior posts in his cabinet.

"In 2014, the president dismissed several well-known reformers and formed a new cabinet including officials who allegedly have grown wealthy from their government connections," said the survey. "For example, the finance minister [Gagik Khachatryan] has long been subject to media allegations of corruption."

"The judicial system, hobbled by corruption, impedes the enforcement of contracts. Scores for rule of law are below average," it added.

The U.S. survey noted that Armenia still "performs relatively well in most categories compared to world averages."

European Parliament Hosts Commemoration for Assassinated Journalist Hrant Dink

Vice-President of the European Parliament Graf Lambsdorff honors "courageous man" who "represents European values" Dink's widow invites EP audience to commemorate the Armenian genocide in Istanbul on April 24

On January 21 the European Parliament hosted a commemoration to honor Hrant Dink, an Armenian journalist from Turkey, who was assassinated 8 years ago. Hrant Dink has become an icon of the movement for civil liberties in Turkey on account of his contribution to the struggle for freedom of expression and the defense of minorities.

The event was organized jointly by Frank Engel MEP (EPP group), the Armenian organization AGBU Europe, the anti-racist network EGAM and Turkish advocacy group DurDe! It followed the commemoration that gathered tens of thousands of people in Istanbul, on 19 January. Other ceremonies have also been organized in various European countries.

At the event, Rakel Dink spoke emotionally of her husband and of their common struggle for a fairer society. She referred to the centenary of the Armenian genocide and quoted an article by the assassinated journalist: "the time has come for April 24 to be commemorated on this land, on which we shall collectively remember all of those people and wish peace upon their souls. It will be a day when pain shared gives rise to multitudes of joy; that day shall not only soothe the pain of the Armenian people, but will also be the very spirit of the democratization of Turkey." Rakel Dink ended with an open invitation to join in the commemorations in Istanbul on April 24.

Frank Engel, MEP, recalled that

the event honored "a man who defended peace between nations and freedom of speech. But he was also a model of citizenship, of civic involvement." For EP Vice-President Alexander Graf Lambsdorff, furthermore, "freedom of expression is the courage to publish things that don't please the authorities. [...] He was courageous [...] Hrant Dink represents many values that are cherished by the European Union".

For Yervant Zorian, member of the Central Board of AGBU, "historically, the Armenian people have endured oppression (...) It is a disseminated population all around the world that lives together with other nationalities. Armenians have learned to live in tolerance with other cultures. In that sense, particularly, Hrant Dink is Armenian and represents a symbol for this population." An idea to which Levent Sensever, Leader in the anti-racist group DurDe! added that "Hrant Dink was an example for the Turks and for the rest of the world to follow."

Benjamin Abtan, President of EGAM, drew a parallel between the terrorist attack on Charlie Hebdo and the assassination of Dink: "What happened was horrible. How not to be afraid when terrorists are targeting you? That is a normal feeling. [...] But truth is more important. Even though Hrant is not with us anymore, his message remains: go on fighting for the truth, for the Armenian heritage especially, and raise awareness of the value of the diversity of identities."

Israeli President Implicitly Recognizes Armenian Genocide

NEW YORK (Haaretz) — Israeli President Reuven Rivlin told the UN General Assembly on Wednesday that "cynical" accusations against Israel of genocide and war crimes harm the world body's ability to fight the real thing. Speaking at the assembly's ceremony marking International Holocaust Remembrance Day, Rivlin mentioned the 1915 Armenian Genocide — the killing of more than one million Armenian nationals by Turkey — which is not recognized as genocide by Israel.

Rivlin called on the United Nations to set red lines beyond which it would intervene to stop acts of genocide. He then said: "At the same time we must

remember that the setting of red lines requires us to stop diluting and cynically exploiting them in the name of pseudo objectivity, as is done in the rhetoric of human rights with the use of terms such as 'genocide' for political purposes."

Citing the "disgraceful" UN resolution, later struck down, that equated Zionism with "its greatest enemy" racism, Rivlin continued:

"Nonetheless, absurd comparisons such as this one, which we as Israelis are exposed to constantly... not only confuse the ally with the enemy, but they undermine this house's ability to effectively fight the phenomenon of genocide."

Armenian Studies Journal Now Available Online

Études arméniennes contemporaines becomes the first Armenian studies journal to be published online

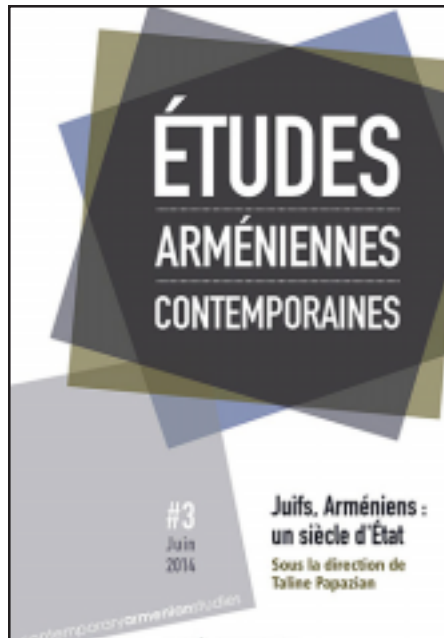
PARIS — The editorial board of *Études arméniennes contemporaines*, a publication of AGBU Bibliothèque Nubar has announced that the journal is now available free of charge on revues.org. With the support of CLEO [Centre pour l'édition électronique ouverte] and OpenEdition, all three issues of *Études arméniennes contemporaines* as well as the final issue of its precursor, *Revue arménienne des questions contemporaines*, are now accessible in their entirety at <http://eac.revues.org/>.

In September 2013, AGBU Bibliothèque Nubar published the first issue of *Études arméniennes contemporaines*, an academic and multidisciplinary journal that examines current issues facing Armenians both in Armenia and in the diaspora. Published in French and English, the journal examines political, historical, cultural and geographical challenges in Armenia, the Caucasus, Turkey and the Middle East. With special themed issues, it also seeks to explore broader subjects involving international relations, nationalism, migrations, diaspora, heritage, memory and mass violence.

As part of the revues.org database, *Études arméniennes contemporaines* joins web-based versions of more than 400 humanities and social science journals in French and other languages. This editorial evolution enables the journal to contribute more substantively to the field of Armenian studies, which lacks an academic journal specifically dedicated to the modern and contemporary periods.

The biannual journal replaces *Revue arménienne des questions contemporaines*, which published 15 issues between 2004 and 2012. The new name and look of the journal is intended to rebrand the magazine as more academic. To this end, a new editorial committee has been appointed to meet regularly and define the content of the journal. The committee is advised by an international team of researchers, including Sebouh David Aslanian, Raymond Kévorkian, Vincent Duclert, Vahé Tachjian, Taner Akçam, Yves Ternon, Bernard Heyberger, Uður Ümit Üngör, Béatrice Giblin, Sévane Garibian, Hamit Bozarslan and Michel Bruneau.

"As part of its mandate to inform and educate, *Études arméniennes*

contemporaines will continue to engage the general public to foster as broad a readership as possible—not just those within the academic community. This is to promote a better understanding of the themes the journal seeks to explore in each issue," says Boris Adjemian, the director of AGBU Bibliothèque Nubar.

The first issues of the journal are comprised of original research, including Taline Papazian's study on political sovereignty in the South Caucasus in the twentieth century, Emmanuel Naquet's article on the mobilization of intellectuals during the Dreyfus Affair in support of the Armenian cause and Laurence De Cock's analysis of the inclusion of the Armenian genocide in the French secondary school curriculum.

The third issue, under the direction of Taline Papazian, was devoted to comparing Jewish and Armenian experiences of statehood and nationhood in the twentieth century. It included interviews with Israeli historian Shlomo Sand and diaspora specialist Khachig Tölölyan. The fourth issue, currently in press, is comprised of an article by Vazken Khachig Davidian that reinterprets Armenian and Turkish historiographies of Ottoman arts and an essay by Sebouh David Aslanian that argues for the necessity to study Armenian history in the broader perspective of world history, among many others.

The fifth issue of the journal, under the direction of Alexandra Garbarini and Boris Adjemian, will be released in June 2015. Composed of articles from several fields of study, the issue will focus on the theme victim testimony and understanding mass violence.

European Court Holds Hearing on Perinçek

Continued from page 1

decision. The ECtHR said in its Dec. 17, 2013, decision that the politician had exercised his "right to free speech."

During the trial, attorney Jeffrey Robertson emphasized the fact that the modern world has to live freely, without hatred and discrimination. In his speech, Robertson referred to Talaat Pasha as the Turkish Hitler.

Amal Clooney touched upon the gloomy picture of freedom of speech in Turkey and human rights violations.

Clooney also touched upon the murder of Hrant Dink, emphasizing the fact that it was committed by Turk nationalists.

Mrs Clooney said Turkey's stance was hypocritical "because of its disgraceful record on freedom of expression", including prosecutions of Turkish-Armenians who campaign for the 1915 massacres to be called a genocide.

The human rights lawyer accused the Strasbourg's court's human rights judges of being "simply wrong".

"It cast doubt on the reality of

Public Announcement Regarding Syrian Armenian Refugees Interested in Immigrating to USA

GLENDALE — The Syrian Armenian Relief Fund, SARF, a coalition of leading organizations in the community, has been committed to providing relief and assistance to the Armenian community of Syria since the destabilizing civil unrest plaguing the country that has played host to Armenians for centuries and was a bastion of safety for hundreds of thousands of Genocide survivors.

In recent weeks, public announcements have been made throughout the Armenian community that the United Nations High Commissioner of Refugees along with the United States government have initiated a Syrian resettlement program to assist individuals and families who have become displaced as a result of the continuing unrest in the country.

These announcements as of yet are unsubstantiated and therefore misrepresent the breadth of the present commitment of U.S. government regarding processing and acceptance of Syrian refugees to the U.S. Individuals are offering their "services" in return for substantial compensation to initiate immigration processes, the details of which have yet to be determined by the US government.

Therefore we wish to warn members of the public to be cautious when retaining such services.

In addition to raising funds for the Armenian community in Syria and responding to its every-day needs, SARF is continuously monitoring developments and meeting with relevant bodies to obtain the proper information regarding immigration and refugee matters as they pertain to displaced people of Syria.

We recognize the dire predicament in which the Armenians from Syria find themselves and are steadfastly committed to meeting those needs.

We are confident that upon the receipt of any further development regarding this matter the Armenian community shall be informed by various Armenian media sources.

Executive Committee
Syrian Armenian Relief Fund

French "l'Histoire" Magazine Devotes 50 Pages to Armenia

PARIS — February issue of a leading French magazine "l'Histoire" is dedicated to 100th anniversary of the Armenian Genocide that includes series of extensive articles of 50 pages, titled "Armenians: first genocide of the 20th century".

Articles on the Armenian Genocide by researchers and historians include infographics and documentary scenes.

An expanded article by French Armenian historian Raymond Harutyun Kévorkian titled "Scenario of one annihilation" *l'Histoire* presents the scenario of a crime committed against the Armenians, analyzing facts of intention, plan, order stages of implementation, consequences, as well as maps of massacres and deportation.

In an interview with Director of National Center for Scientific Research of France François Georgeon "l'Histoire" magazine reveals the role by the Armenian community in Ottoman Empire before the Genocide. An interview with prominent genocide scholar Yves Ternon is dedicated to the awakening of the memory of the

genocide that Armenian people suffered a century ago," she said "Armenia must have its day in court. The stakes could not be higher for the Armenian people."

"Armenia is not here to argue against freedom of expression any-

Armenian Genocide generations later, since 1950s.

Other articles present the current image of Diaspora, Armenophiles movement headed by Jean Jaurès, as well as the raise of the Genocide recognition issue by Turkish intellectuals over the past years, including Taner Akçam's article, titled "Why Turkey does not open its Archives."

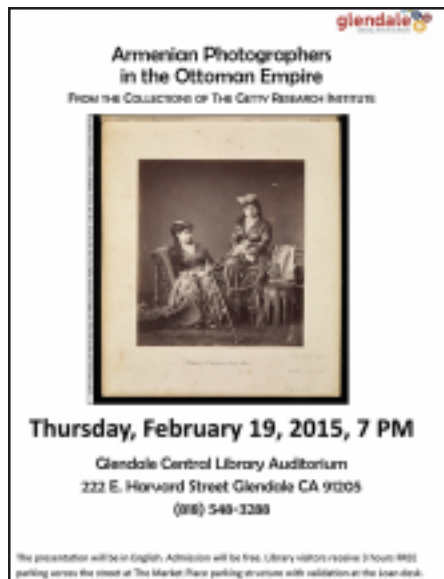
more than Turkey is here to defend it. This court knows very well how disgraceful Turkey's record on freedom of expression is. You have found against the Turkish government in 224 separate cases on freedom of expression grounds." Mrs Clooney concluded.

Armenian Photographers in the Ottoman Empire

From the Collections of The Getty Research Institute

GLENDALE — The public is invited on Thursday, February 19, 2015, at 7 pm to a presentation by scholar Julia Grimes of photographs taken by Armenians in the Ottoman Empire at the Glendale Central Library Auditorium, 222 East Harvard Street in Glendale. The discussion will be in English. Admission will be free. Library visitors receive 3 hours FREE parking across the street at The Market Place parking structure with validation at the Loan Desk.

The Armenians in the Ottoman Empire were highly educated and held high level positions. They were scholars, doctors, chemists, goldsmiths, and pharmacists, and many possessed the skills necessary for photography, in particular a thorough knowledge of the chemical processes used in development. Some of the principal studios in Constantinople, including J. Pascal Sébah and Abdullah Frères, were owned and operated by photographers of Armenian descent.

Julia Grimes is completing her Ph.D. in Chinese modern and contemporary art at the University of California, Los Angeles. She has been a research assistant at the Getty Research Institute since 2010. She will discuss these studios and their vital importance to the evolution of photography throughout the Ottoman Empire at the close of the 19th century.

The Genocide Education Project Establishes Course at the University of Rhode Island

KINGSTON, RI -- The University of Rhode Island is offering the course, "The Armenian Experience: History and Culture" at its Kingston campus for the spring 2015 semester, on Mondays from 4-6:45 pm, beginning January 26th.

As part of its "GenEd-HigherEd" initiative, The Genocide Education Project Rhode Island branch co-chairs, Pauline Getzoyan and Esther Kalajian, developed and proposed the honors seminar course, which went through a rigorous approval process by the university during the fall semester. Getzoyan and Kalajian will teach the course, which will focus on diasporan studies as they relate to the Armenian experience. Topics will include an understanding of genocide and the implications of genocide on culture, identity, and religion.

The course will include a robust offering of guest speakers, including author Chris Bohjalian and filmmaker Talin Avakian, who will speak about "Literature and Film: An Author's and Filmmaker's Responsibility to Truth – Exploring history, fiction, and non-fiction;" Tom Zorabedian, Assistant Dean of the URI College of Arts and Sciences and the Harrington School of Communication and Media; Dr. Catherine Sama, professor of Italian at URI, who will speak about Armenians in the diaspora with a focus on Italy and about the subject of genocide in Italian literature and film; George Aghjayan and author/professor Marian MacCurdy, who will be part of a panel discussing "The Aftermath of Genocide: the Issue of Denial and Justice Specific to the Armenian Genocide;" Berge Zobian, owner of Gallery/Studio Z in Providence, RI, who

will introduce the students to Armenian art and architecture, pre- and post-Genocide; and Charles Kalajian, who will introduce the students to Armenian musical instruments and the aural tradition of learning music, with assistance from Ken Kalajian and Leon Janikian.

"This course, which coincides with the 100th anniversary of the Armenian Genocide, is the realization of a ten-year-long dream for us, as genocide education advocates in the state of Rhode Island," said Pauline Getzoyan. "Through this course, we intend to convey to students the many layers of history and social experience surrounding the Armenian Genocide and its aftermath. In doing so, we not only honor the memory of the victims, but we seek to help students make more informed choices as they become global citizens confronted with related issues."

Funding for the course's guest speakers is being generously provided by the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR), Varnum Paul Fund. Additional financial support is generously provided by The Ararat Association of Rhode Island. URI Music Department chair, Joseph Parillo, is credited with promoting the development of the course within the university.

The Genocide Education Project is a nonprofit, tax-exempt 501(c)(3) organization that assists educators in teaching about human rights and genocide, particularly the Armenian Genocide, by developing and distributing instructional materials, providing access to teaching resources and organizing educational workshops.

A New Era for the St. Nersess Abp. Tiran Nersoyan Library

NEW ROCHELLE, NY – For 17 years, Aida Pisani worked at a private K-8 school in Manhattan as its head librarian after earning a master's degree in library science and working in a college administration job. Now retired, she is putting her skills to use once again, but this time at St. Nersess Armenian Seminary as the new librarian of the Abp. Tiran Nersoyan Library. Volunteering 10-20 hours a week, Mrs. Pisani began to catalog the St. Nersess collection of books in March of 2014 with the help of eight volunteers. Before she began, Aida was volunteering her time at the St. Gregory Armenian Church's library in White Plains where Fr. Mardiros Chevian, Dean, approached her to see if she could help out at St. Nersess. Fr. Mardiros knew he needed an expert who could organize and catalog the library books, which will be critical to the library when it is housed in the new Karekin I Theological Center and Chapel on the future St. Nersess campus in Armonk, NY. "It has become a tremendous undertaking, cataloging each book one at a time," stated Aida. "So far we have cataloged about 4,000 books in about ten months, and there are plenty more to sift through. I try to focus on one shelf at a time, as it's the only way to handle the enormous collection of books. Otherwise it becomes an overwhelming endeavor," says Mrs. Pisani.

Mrs. Pisani started from scratch, by first setting up an automated database with Book Systems, a software company geared to school and church libraries, which she had used in a previous job. Next, she and her volunteers have taken each book, researching online for existing records and call numbers using the Library of Congress classification system. "It's a painstaking process, like solving a puzzle for each book," comments Aida. If she can find a record for a book online, either from the Library of Congress or other academic library catalogs, she can simply add it to the collection. However, if no record exists, as in some old Armenian books, she must create the information, a more time-consuming process by doing original cataloging, before she can add it to the new database.

Her dedicated team of volunteers include Beatrice Postian, Vera Watts, Anne Shaterian and Aida's husband Michael Pisani, who have helped affix

barcode labels and call number labels to each book before shelving. Computer savvy volunteers Ashely Murtha and Eve Wolfsohn have searched online for records of books in English, while Gayane Manukyan and Lilit Shakhkryan (wife of Seminarian Dn. Ivan) have been instrumental in searching for Armenian language book records. If an ISBN number exists, Aida can catalog 50 books a day, otherwise 30 or less may be added to the collection if no records exist. Dr. Roberta Ervine, St. Nersess Professor of Armenian Studies, is helping to prioritize the books.

When asked to describe the books in the St. Nersess library, Aida comments, "there are religious and theological books, and books on philosophy, music, and history. Some books date back to the 1800s, and some are very valuable and are the only copy in the world. They don't exist anywhere else." Thanks to Aida and her team, St. Nersess seminarians are now able to "check out" books to use as part of their studies. Also, anyone can search the database by keyword, author, title, subject or series to find what St. Nersess has to offer in its library. To access the OPAC (Online Public Access Catalog) for the Abp. Tiran Nersoyan Library, go to <stnersess.booksys.net/OPAC>.

Fr. Mardiros is grateful to Aida Pisani and her volunteer assistants for their continuous dedication to the St. Nersess library, as well as to the Women's Guild of St. Gregory Armenian Church for a grant that enabled the purchase of necessary materials for the cataloging of the books. For more information on St. Nersess Seminary, go to www.stnersess.edu.

Armenia Threatens Stronger Military Action

Continued from page 1

us," added the Karabakh-born president went on.

Sarkisian stressed at the same time that the Armenian side remains committed to a mutual compromise with Azerbaijan based on the Basic Principles of a Karabakh settlement put forward by the U.S., Russian and French mediators. But he went on to warn, "We are prepared for both the good and the bad. All possible options are on my table."

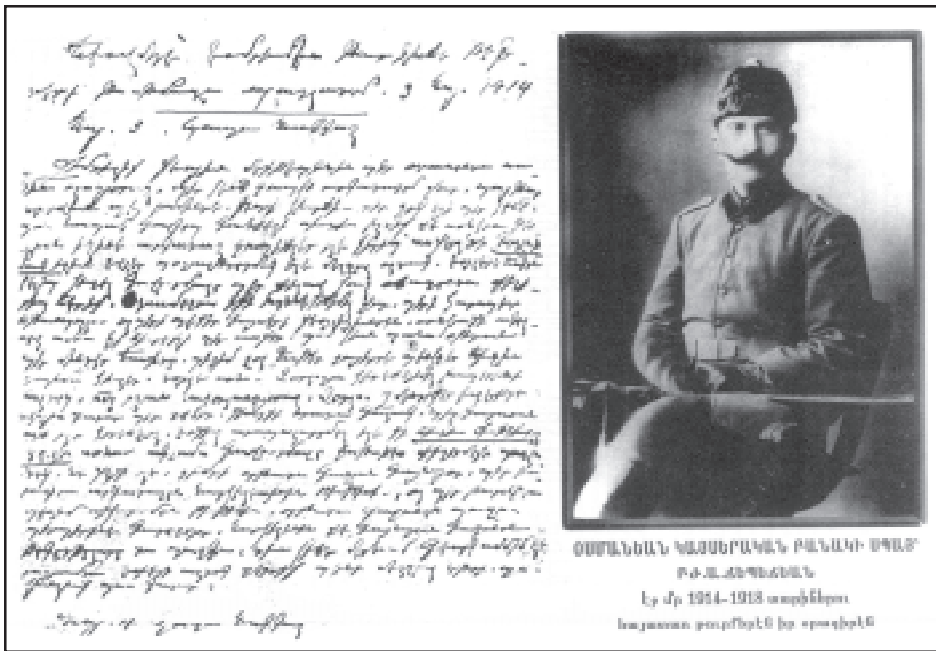
Defense Minister Seyran Ohanian already ordered the Armenian military on January 12 to launch "preventive"

offensive operations in response to what he called a fresh upsurge in Azerbaijani armed incursions on its front-line positions. Deadly ceasefire violations along the Armenian-Azerbaijani border and the Karabakh frontline have continued unabated since then.

The latest escalation has prompted serious concern from the three mediating powers and the U.S. in particular. The American, French and Russian diplomats co-heading the OSCE Minsk Group are due to discuss it with Azerbaijani Foreign Minister Elmar Mammadyarov in Poland on Tuesday. They plan to hold similar talks with his Armenian counterpart, Edward Nalbandian.

ՏՈՒՆԴԱՐՁԻ ԵՐԿԱՐ ԵՎԱԲԱՆ...

ԴՈՎՏ. ՀՐԱՅՐ ՃէՊէճեան

Հօրենական մեծ հայրս՝ Տօքթ. Աւետիս Ճէպէճեան՝ Այնթապի ծնունդ, մահացած է իմ ծնունդէս առաջ: Այս իմաստով՝ առիթը չեմ ունեցած հանդիպելու եւ ճանչնալու զինք: Բայց շատ բան տեղեկացած եմ իր մասին մեծ մօրմէս ու տակաւին հօրմէս եւ ընտանիքէս...: Եւ նկատի ունենալով որ իր բժշկական ասպարէզին հետ՝ նաեւ ունեցած էր հասարակական, ազգային, եկեղեցական ու գրական-հրապարակագրական բազմաթիւ աշխատանք, ծանօթացած էի իրեն այդ միջոցաւ ալ: Կարգացած եմ իր գրութիւններէն եւ կրցած եմ հասկնալ իր հետաքրքրութիւնները...: Բայց այն ինչ որ ուշագրաւ էր իր ետին ձգած աշխատանքներուն մէջ իր յուշագրութիւններն են՝ գրուած 1914-1919 թուականներուն միջեւ՝ եւ հայատառ թրքերէնով...:

Աւետիս Ճէպէճեան աւարտած էր Սուրիական Բողոքական Գոյէճը (այժմ Ամերիկեան Համալսարան Պէյրութ-Լիբանան) բժշկական ճիւղը՝ 1903 թուականին: Առաջին Աշխարհամարտին ծառայած էր Օսմանեան բանակին մէջ որպէս սպայ-բժիշկապետ: Պատերազմի ընթացքին ան ղրկուած էր տարբեր «ճակատներ»՝ Օսմանեան բանակին հետ...: Իր օրագրութիւնները՝ գրուած Օսմանեան բանակի մէջ իր զինուորական ծառայութեան ժամանակ՝ 1906 թուականին թարգմանուած էր Հայերէնի եւ հրատարակուած Պէյրութ:

Յուշագրութիւններ շատ են եւ մանաւանդ Հայկական Յեղափոխութեան հետ առնչուած: Սակայն այն ինչ որ կրնայ իւրաքանչեւ տուել ըլլալ այս պարագային, որ այս յուշագրութիւնը կու գայ Օսմանեան բանակի մէջ ծառայած հայ սպայի մը կողմէ, որ երբեք «դասալիք» չեղաւ՝ նոյնիսկ երբ «... անախորժութիւններ եղան՝ հայ ըլլալուս պատճառով» (Յուլիս 16-29, 1917 Փերվերլի):

Օրագրութիւնը սկսած էր 3 Նոյեմբերի 1914ին՝ եւ վերջին յուշը եղած է Դեկտեմբերի 1919ին: Եւ յուշերը այլազան են...: Եթէ մէկ կողմէ կայ գեղեցիկ նկարագրութիւնը Արեւմտահայաստանի տարբեր քաղաքներուն մասին՝ բայց նաեւ յուզում, ցաւ, կարօտ, վախ ու ողբերգութիւն...: Եւ այս հոգեկան ներաշխարհի վրայ կու գայ աւելնալու պարտականութեան եւ պատասխանատուութեան գիտակցութիւնը՝ եւ զինուորականի ու բժշկական առաքելութեան նկատմամբ իր ուխտը...:

Եւ միայն զինադադարէն ետք է՝ եւ ինչպէս ինք կ'ըսէ՝ «... այսօր զինացրուեցայ...զիչերը չկրցայ քնանալ» (Նոյեմբեր 10-15, 1918 վան) ուր կը սկսի Աւետիս Ճէպէճեանի « տունդարձի երկար ճամբան...»:

Բայց մինչեւ այդ՝ կայ Աւետիս Ճէպէճեանի՝ հայուն ապրած երկար, տառապալի ու մինակ կեանքը...: Իր ընտանիքէն հեռու նոյնքան լեցուած իրենց կարօտով եւ իր ժողովուրդին ապրած ողբերգութեան ցաւով, ան պիտի հասնէր տուն...:

Աւետիս Ճէպէճեան կը սիրէ բնութիւնը եւ անոր գեղեցկութիւնը...: Չաթալճա...: « Ինչ հաճելի մարգագետիններ ու ամէն տեղ դալար, կանաչ սարեր: Ռումելին (Պոլսոյ արեւմուտքը) դրախտ մըն է եղեր...» (Սիլիվրի Նոյեմբեր 5, 1914): Եւ կը հիանայ Արարատ լեռանը...: « Մասինս ու Արարատը եզակի հմայիչ տեսարան մը կը գոյացնեն: Ծառ հաճելի զգացումներու տուն կու տան ինձ մօտ: Անմասն, շքեղ ու օգոստափառ լեռ մըն է Արարատը (Նոյեմբեր 5, 1914):

Բայց այդ գեղեցիկ տարածաշրջաններուն մէջ ապրած է նաեւ պատերազմին «տգեղութիւնը»...: Եւ այդ տգեղութիւնը նկարագրած է մանրամասնութեամբ: «... շատ ցաւալի տեսարաններ՝ մարդու գանկերով, թեւերու եւ սրունքներու ոսկորներով լեցուն ամէն կողմ: Երափնելի փամփուշտի կտորներ, վրանի մնացորդներ, կօշիկի կտորներ ամէն տեղ...» (Դեկտեմբեր 1, 1914, Նագրգաշ): Չանագ գալէի պատերազմը կը նկարագրէ իր ամբողջութեամբը՝ սկսելով Ապրիլ 18, 1915 էն...: « Կէսօրէ ետք ժամը չորսին, ահա եւ թշնամի օդանաւ մը, որ զիշատիչ թռչունի նման մեր վրայ կը սալաւորէ: Յանկարծ ամէն կողմէ կրակ բացուեցաւ իմ վրայ, սակայն չկրցան դաշիլ. օդանաւը անդար կը պտտէր...»: Բայց առկայ էր նաեւ այդ պատերազմի մէջ իր տոկալու հաւատքը: « Այս առաւօտ հաղորդուեցաւ թէ Ազգայնի բժշկական առաջին կայանին նշանակուած եմ: Հիւանդանոցներէն ելլելով պէտք է հաստատուիմ ումը եւ թօրփիլներ տեղացող այս վայրը: «Աստուծոյ կ'ապաւինիմ հոս գիս պաշտպանելու համար» (Օգոստոս 26, 1915 Ազգաշ):

Եւ չուշանար բժշկական իր առաքելութիւնները՝ եւ այդ առաքելութեան մէջ ապրուած «գունաւոր» օրերը...: «Մեր բանակայիններուն մօտ շատ բարձր թիւով

Շաբ.ը էջ 19

ՋՈՒՐՈՐ ՍՈՒՏՃԵԱՆ ԴԱՏ ԲԱՅԱԾ Է ԹՈՒՐԲՈՅ ԴԵՄ, ԿԵՐՍԱՆԱԼՈՒ ՅԱՄԱՐ ԻՐ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԱՆՈՒԱԾԸ՝ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ՕՂԱԿԱՅԱՆԸ

ՅԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆ

Հայերը կը պատրաստուին հազարաւոր ձեռնարկներ կազմակերպելու ամբողջ աշխարհին մէջ՝ Հայոց Յեղասպանութեան հարիւրամեակի ոգեկոչման համար:

Այդ իրադարձութիւններուն նպատակն է աշխարհին յիշեցնել Օսմանեան կայսրութեան կողմէ 1915-1923 թուականներուն գործադրած զանգուածային վայրագութիւնները, այն ակնկալութեամբ, որ միջազգային հանրութիւնը կը առիպէ թուրքիոյ կառավարութիւնը առերեսուելու իր զագրելի անցեալին հետ եւ վերականգնելու Յեղասպանութեան ժառանգորդներու իրաւունքները:

Սակայն, այդ վեհ նպատակին հասնելու համար գոյութիւն ունի աւելի արագ եւ արդիւնաւէտ ուղի՝ դատական հայցը: Վերջին տարիներուն քանի մը ամերիկահայ փաստաբաններ հասած են որոշ յաջողութիւններու՝ Միացեալ Նահանգներու դաշնակցային դատարաններուն մէջ համատեղ հայցեր ներկայացնելով ընդդէմ ապահովագրական ընկերութիւններու: Այլ հայցեր տակաւին ընթացքի մէջ են:

Յեղասպանութեան հարիւրամեակի նախաշեմին, թէ՛ Հայաստանի կառավարութիւնը եւ թէ՛ Սփիւռքի որոշ խմբաւորումներ կը քննարկեն միջազգային դատարաններու մէջ թուրքիոյ դէմ դատական հայցեր ներկայացնելու կարելիութեան:

Թիւրք: Սակայն, նման լուրջ դատեր պէտք է իրականացուին միայն միջազգային օրէնքի մասնագէտներու եւ ոչ թէ հայ պարզ անհատներու կամ բարի կամեցողութիւն դրսեւորող համայնքային խումբերու կողմէ: Միայն ձեւակերպման պարագային այդ հայցերը կրնան երկարատեւ կործանարար ազդեցութիւն ունենալ թուրքիայէն Հայաստանի ունեցած օրինական պահանջներուն վրայ:

Անցեալ տարուան Սեպտեմբերին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոս յայտարարեց, որ մտադիր է հայց ներկայացնել թուրքիոյ դէմ՝ նախքան Յեղասպանութիւնը Միսի կաթողիկոսարանին պատկանող գոյքը վերադարձնելու պահանջով: Թուրքիոյ դատարանին կողմէ այս հայցը մերժելու պարագային՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանը այդ որոշումը այնուհետեւ պիտի բողոքարկէ Մարդու իրաւունքներու եւրոպական դատարանին մէջ (ՄԻԵԴ):

Վերջերս թրքական մամուլը հաղորդեց, որ ամերիկահայ Զուարթ Սուտճեան դատական հայց ներկայացուցած է՝ պահանջելով վերադարձնել իր մօր՝ Պասմաճեաններու ընտանիքին պատկանող հողատարածքը, որուն վրայ կը գտնուի Տիգրանակերտի օդակայանը:

Ես խօսեցայ Զամեայ տիկին Սուտճեանին հետ, որ կը բնակի

Շաբ.ը էջ 19

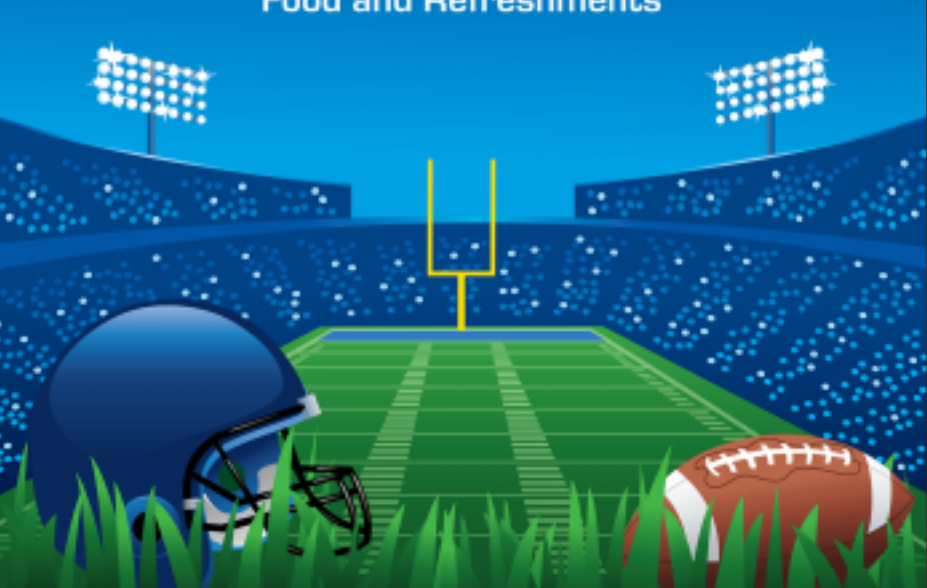
Armenian Athletic Association

Super Bowl Party

Sunday, February 1, 2015 at 3:00 p.m.
1060 N. Allen Ave. Pasadena

Food and Refreshments

For More Information Call
Vartan (818) 384-2987 or Vahe (626) 354-5924

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՍՈՒԱՑ ԳԱՆԶ

Ռ. ԿՈՐԻԻՆ

Միութիւն կեանքի կոչելու հանդիպման երրորդ հաւաքն էր, զգալի էր փայփայլող միտքն իրականութիւն դարձնելու ներկաների ցանկութիւնը նորակազմ քաղաքամասերի հայութեան համար: Քաղաքներ՝ Սանլանդ, Թահանգա, Լաքրասենթա եւ Լա Քանադա, որոնք վերջին տասնհինգ տարիների ընթացքում հոծաթիւ հայութեամբ բնակավայրեր են դարձել: Կազմակերպիչները հայապահպանման մտահոգութիւնից մղուած ոգեւորուած են այս առաքելութեամբ: Ուր հայ, այնտեղ եկեղիցի, այնտեղ դպրոց, այնտեղ միութիւն, գոյութեան եռեակ անքակտելի սրբութիւն: Թող ձեռնարկողները անյողդողդ հետեւեն եւ իրականացնեն հացից կարեւոր հայկական արժէքների պահպանումը սերունդների սրտում եւ հոգում:

Ահա այս հանդիպման ընթացքում ժողովի հետ ծանօթացայ, նախօրէին կարօտը շուրթերին սիրտը բացել էր՝ անցեալի կծիկը քակելով:

Գործը որ բարի է լինում, արարքը ժողովրդական, մարդու մէջ ինքնաբերաբար խօսելու, ասելու, յայտնելու ցանկութիւն է առաջանում, թող ասուի, ինչու չասուի, լաւ է ասուի եւ գրի առնուի որպէս քաջալերանք եւ գնահատանք:

Նա եւս իրանցի որոշ երիտասարդների պէս 1985 թուին ապագայ կեանքի վառ յոյսերով գաղթում է Գերմանիա, ապա ընտանիքով հաստատուում է Ամերիկայում: Երեսուն տարիների կեցութեան անցեալով Ամերիկայում, վախճանին հասնող տարիքով՝ առ երեւոյթ նրա հայեացքից նշմարելի է դեռ արտացոլող անխտրելու եռանդն ու կորովը, անխտրել մարդկանց օգնելու ներքուստ փափագը:

Նա միջհասակ սպիտակախառն մագերով, բաց սրճագոյն խոհուն աչքերով, դէմքի աջ եւ ձախ ալտերի վրայ սպիտակ մանկութիւնից մնացած յիշատակ, ներկայանալի անձ:

Ամերիկա հաստատուելու օրերից սկսեալ անխոնջ աշխատանքով կարողացել էմ բարւոք կեանք ստեղծել ընտանիքիս համար, նաեւ մեծապէս օգտակար լինել կարիքաւոր մարդկանց, մարդասիրական հոգեբանութիւնը ժառանգել էմ մեծ պապիցս, իմ մէջ դարձել է նկարագիր եւ խառնուածք, դրա համար հոգեպէս բաւարարուած եւ ուրախ եմ, որ ընդունակ եմ եղել իմ աշխատած դրամով սպեղանի դառնալ դիմողների ցաւերին, պահանջներին:

Ժողովին էր խօսքն ինձ ուղղած, որով չբաւարարուած հարց տուի.

Դէմքդ խօսուն եւ կատարած գործերդ զգացնել է տալիս, որ տարուած ես այդ հոգեբանութեամբ, սակայն ո՞ր միջոցներովդ:

Ամերիկան ազատ երկիր է դարպասները բաց, մարդս ինք պէտք է միջոցներ ստեղծի եւ գնայ առաջ օրինաւոր ճանապարհներով՝ մտածուած ու ծրագրաւորուած: Շինարարութեան աշխատանքներում լուրջ յաջողութիւնների հասալ, այնուհետեւ միայնակ ու առանձին Լոս Անջէլէս քաղաքում, Սան Փեթրօ, էն անմիախիթար տեղանքում ճաշարան բացի, որտեղից մարդիկ վերապահութեամբ են երթեկելում: Աստիճանաբար գործարքս մեծաթիւ յաճախորդներ գրաւեց, առաւելաբար հայի անունն էր տարած-

ւում որպէս մարդասէր, բարեխիղճ, անկեալին եւ տկարին օգնող եւ ձեռք երկարող:

Անգամներ ես պտտել էմ այդ փողոցներով, ուր թափառող մարդիկ գիշերում են մայթերի վրայ, վրանների տակ, նրանք դառն ճակատագրի հետեւանքով դարձել են անտուն, մոլի եւ լքուած, մարդու սիրտը ցաւում է տեսնելով նրանց խեղճ ու կրակ վիճակը, դրամական չնչին գումարներով հնարաւոր չէ նրանց բնական կեանքին վերադարձնել, այլ պետական յատուկ ուշադրութիւն եւ կարգադրութիւն է անհրաժեշտ, որպէսզի այդ ողորմելի ապրելակերպից ձեռքազատուեն:

Նրանցից շատերը իմ ճաշարանի յաճախորդներն էին, նրանց հետ իմ բարեհամբոյր վարուեցողութիւնը, նրանց հանդէպ իմ յարգանքը, հաւասար-հաւասարի հետ շփումը սերտօրէն կապել էին ինձ հետ, վատահոլութեան եւ օգտակարութեան փոխադարձ հոգեվիճակ ստեղծել:

Նրա խօսքը ընդհատելով հարց տուի.

Դու անունդ ինչպէ՞ս էիր մատակարարում՝ ձրի՞ թէ՞ վճարովի՞:

Ամբողջութեամբ հօ ձրի էիր կարելի, սակայն վաճառում էի այլ տեղերին համեմատած ամենարժան գինով, նուազ շահաբաժնով, որի արդիւնքում մեծաթիւ յաճախորդների բանակ էր շուրջս հաւաքուել, շատ յաճախ էլ անվճար հիւրասիրութեան անուամբ:

Նա յանկարծ կանգ առաւ ամփոփուելով, ապա ժպիտը դէմքին շարունակեց.

Յիշում եմ նրանցից մէկը մաքսանենգութեան դեկավար դիրքում մի օր ինձ մօտեցաւ ասելով՝ Ժողով, տղաս ցանկանում է իմ գործը շարունակել, բայց ես հակառակում եմ գործիս վտանգաւոր լինելը, կարո՞ղ ես նրա միտքը փոխել եւ ուղղորդել՞ դէպի ճիշտ ճանապարհի, արհեստ սովորի եւ իր կեանքը դրանով տնօրինի: Խոստումս կատարեցի, օգնեցի նրան, առայ իմ հովանաւորութեան ներքոյ, արհեստի հետեւեց: Յետոյ նա եկաւ մօտս խորապէս շնորհակալ եղաւ, պատուիրեց շրջապատին որեւէ ձեւով իմ դժուարութեան եւ անհանգստութեան պատճառ չլինել: Այսպիսի բարոյական եւ նիւթական օգնութիւններ շատ եմ արել, որի համար իմ անունս տարածուեց կոչելով՝ Հայ Փափա, այս առումով Լոս Անջէլէսի քաղաքապետարանից գնահատագիր եմ ստացել:

Առաւել համոզուելու ժողովին ասածներին նրա հետ այցելութեան գնացինք նոյն շրջանը, երկու տարի էր դադարեցրել էր իր ճաշարանային աշխատանքը, քորէացի տէրը նախանձելով ժողովի ժողովրդականութեան վարձակալութեան ժամանակաշրջանը աւարտուելով թոյլ չէր տուել շարունակուելի: Այդ երկու տարիների կտրուածքով ժողովի բացակայութիւնը ի մտէ չէր հանուել իր կատարած բարի գործերի յիշատակը այդ կեանքով դժբախտ արածների կողմից, եկան, փաթաթուեցին եւ գրկախառնուեցին որպէս սիրոյ եւ երախտագիտութեան նշան:

Իւրաքանչիւր մարդ-արարած շնորհներով է զարդարուած, որոնք արտայայտիչ են դառնում զարգացնելով, ժողովը խմորումով բարեգործ եւ աշխատասէր հոգեբանութեամբ է օժտուած, մաղթենք իրեն քաջառողջութիւն եւ արեւշատութիւն:

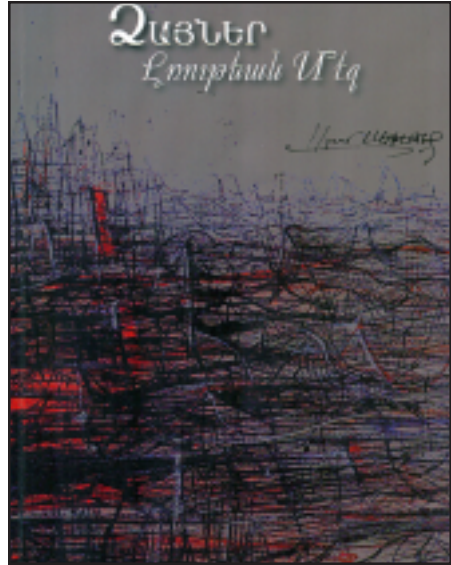
Ստացուած հրատարակութիւններ ԱՐԱՄ ՍԵՓԵԹԵԱՆ »ՁԱՅՆԵՐ ԼՈՒՌԹԵԱՆ ՍԵՁ« Պէյրուօ 2014

Շնորհակալութեամբ ստացանք լիբանանայ գրող Արամ Սեփեթեանի «Ձայներ Լուրթեան մէջ» հատորը, որ իր մէջ կ'ամփոփէ ազգային գաղափարախօսական բնոյթով ժամանակայուց յօդուածներու շարք մը, որ հեղինակին բառերով, իբրեւ խաչբուռ՝ կը ներկայացնէ Հայոց Յեղասպանութեան Հարիւրամեակի անկշռելի տարելիցի առիթով:

Չորս ենթաբաժիններու բաժնուած՝ Ա. ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ, Բ. ՁԱՅՆԵՐ ԼՈՒՌԹԵԱՆ ՄԷՁ, Գ. ԳԻՐ ԵՒ ԺԱՆԱՊԱՐՀ, Ե. Դ. ՊԱՀԵՐ ՈՒ ԽՈՂԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԷՆ, այս 285 էջերէ բաղկացող գեղատիպ հատորը լոյս կ'ընծայուի մեկենասութեամբ՝ Տոքթ. Շահէ եւ Հուրի Փարթամեան գոյգին եւ հեղինակը կը ձօնէ իր թոռնուհիներուն՝ Լորի եւ Փաթիլ Հ. Սեփեթեաններուն եւ թոռներուն՝ Հրակ եւ Արման Շ. Փարթամեաններուն ու իրենց հասակակից սերունդին: Ձայներ Լուրթեան մէջ հատորի մէջ ամփոփուած են 1977-2013 թ. «Ձարթօն» օրաթերթի «Պայքար» շաբաթաթերթի, եւ «խօսնակ» ամսաթերթի էջերուն մէջ հեղինակին՝ Արամ Սեփեթեանի ստորագրած յօդուածները, որոնք հետաքրքրութեամբ կրնան կարդացուիլ:

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ առաջին ենթաբաժնումը կը բաղկանայ տասներօթ յօդուածներէ, որոնք, ընդհանրապէս նուիրուած են Հայոց Յեղասպանութեան տարելիցներուն, ուր ընդհանրապէս տիրող պատգամն է ազգային միասնութեան լոգունքի ներքեւ՝ «պատրաստ ըլլալ դիմակալելու ամէն մարտահրաւէր ու զոհողութիւն, յանուն մեր անժամանցելի դատին եւ ապագայի յաղթանակին»:

ՁԱՅՆԵՐ ԼՈՒՌԹԵԱՆ բաժինը կ'ընդգրկէ ութ յօդուածներ, որոնք ընդհարապէս կ'անդրադառնան Ամանորի, հայ եկեցւոյ, հայ ժողովուրդի հոգեւոր սլաքներու

զարգացման, անոր մտածողութեան դաշտի ընդլայնման եւ վաղուան հայը պատրաստելու կոչուած հրամայականին վրայ, ուր «մեծ դեր են խաղալու վերստին արթնութիւնը քուն մտած համաշխարհային միտքն ու խիղճին», յանուն հայ ժողովուրդի արժանապատուութեան յարգանքին եւ վերապրելու իրաւունքին:

ԳԻՐ ԵՒ ԺԱՆԱՊԱՐՀ գլուխը կը բովանդակէ 34 խոհական յօդուածներ, որոնք հիմնականին մէջ կ'անդրադառնան «հայ գրքի», «հայ մամուլի», «հայ մշակոյթի», մեր ազգային հիմք՝ «հայ ընտանիքի», եւ «մէկ հայրենիք, մէկ ժողովուրդ, մէկ եկեղեցի» նշանաբանի վրայ: Հեղինակը իր խոհերը կ'արժեւորէ եզրափակիչ կարգախօսներով, որոնք սթափութեան կ'առաջնորդեն ուշադիր ընթերցողը:

ՊԱՀԵՐ ՈՒ ԽՈՂԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԷՆ իր չորրորդ բաժինով Սեփեթեան կ'ամփոփէ իր հատորը Հայաստան տուած իր այցելութեան Հայրենական Օրագրութեամբ, ուր կ'ունենայ զգացական ու խոհական գեղումներ:

Գնահատելի հրատարակութիւն մը, որ արժէ շնորհաւորել Հեղինակը:

ՈՉ ԵՄՍ Է ԳՐՈՂ՝ ՁԱՆԻԲԵԿ ՁԱՆԻԲԵԿԵԱՆ

Խոր ցաւով տեղեկացանք տաղանդաւոր արձակագիր Ձանիբեկ Ձանիբեկեանի (Կոչեցի) ցաւալի մահը Յունուարի 20ին: Տեսակցութիւնը կատարուեցաւ Յունուարի 25ի երեկոյեան, իսկ թաղումը՝ Յունուարի 26ին հոծ թիւով յուղարկուողներու ներկայութեամբ:

Բարձրօրէն գնահատուեցաւ անոր գրականութիւնը եւ անհատականութիւնը արտայայտուողներու կողմէ:

Ձանիբեկ Ձանիբեկեանը շուրջ 20 գրքերու հեղինակ էր, ան Հայաստանի Գրողներու եւ Գալիֆօրնիայի Հայ Գրողներու Միութիւններու անդամ էր: Մեր խորին ցաւակցութիւնները իր ընտանեկան պարագաներուն եւ հարազատներուն:

**OFFICE SPACE FOR RENT
IN PASADENA**

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ

1060 North Allen Ave
Pasadena, CA 91104

Գրասենեակները վերանորոգուած
եւ յարմար վարձքերով
Դետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝
(626) 398-0506

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻ

ՀԱՅԿՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Մեր չեղափոխականները ըլ- լան Հնչակեան կամ Դաշնակցական, իրենց պահանջներն մէջ շատ ժուժ- կալ եղած են, ամենէն ժողովրդա- կան երգերէն մէկը կ'ըսէ. «Քանի որ Սուլթանն չունի զթուրքին, ու- ժով պիտի առնենք ինքնավարու- թիւն»: Հազարաւոր տարիներէ ի վեր իր հայրենիքին մէջ ապրող ժողովուրդին այս ժուժկալ պա- հանջն իսկ պատրուակ գործածե- լով թուրք կառավարութիւնը գոր- ծադրեց մարդկութեան մեծագոյն ոճիրը՝ հայ ժողովուրդի ցեղասպա- նութիւնը՝ ոճիր մը որուն հետ զիշատիչ գազաններն իսկ նաեւ կրնար մրցիլ, քանի որ ամենէն սարսափե- լի գազանն իսկ կը սպաննէ մէկ գոհ՝ իր ստամոքսի պահանջը գոհաց- նելու համար, մինչ թուրքը անյա- գորէն բնաջնջեց ներկայիս թուրք- իա կոչուող երկրին աւելի քան երեք միլիոն հայութիւնը, յայտա- րարելով թէ «չկայ հայութիւն, ուրեմն չկայ նաեւ հայկական հարց»:

Ըստ ներքին գործոց նախա- րար Թալաթին 974000 հայեր բնաջնջուեցան եւ աւելի քան եր- կու ու կէս միլիոն աքսորի ճամբա- ներու վրայ փճացան: Հակառակ որ մարդկային պատմութեան անգե- րագանցելի այս ոճիրէն ի վեր հարիւրամեակ մը անցեր է, բայց ոճրագործը չէ պատժուած, ստիպե- լով հայ ժողովուրդը որ Սփիւռքի մէջ որեւէ տեղ փոխադարձելու իրաւունքը վերապահէ հրէշային այս ոճիրին զլրատու պատասխա- նատու «Թալաթ փաշան փախաւ Պերլին, Թեհրանը հասաւ ետին, զարկաւ ճակտին, փռեց գետին, բայց գերման դատաւորը ազատ արձակեց Թեհրանին»:

Ցեղասպանական այս ոճիրին մասին համաշխարհային վկայու- թիւններէն յիշենք մէկ հատը.

«Փամբուշտ ինայելու համար հայ երախաները պարկերու մէջ լեցնե- լով ծով կը թափէին» կը վկայէ «H'Osie Francaise» Յունուար-Ապ- րիլ 1918 համարով: Տանք նաեւ թուրքի մը վկայութիւնը. Պէջրու- թէն Փարիզ ինքնաշարժով ճամ- բորդութեան ընթացքին Ատանա հասնելով, ծերուկ նպարավաճառի մը խանութէն գնում ընելու համար կեցցայ եւ վարժ թրքերէնով հար- ցուցի, թէ հայեր կ'ան այստեղ: Թուրքը ապշած կերպարանքով երե- սիս նայելով ըսաւ. «տղաս դուն շատ պզտիկ էիր այդ օրերուն, ժամանակին շատ կային, արմատէն մաքրեցինք» թուրքը ոչ միայն չէր զղջացած, այլ նաեւ հպարտ էր գործած ոճիրին համար:

Այս կացութեան մէջ զարմա- նալի չէ որ Ասալան կազմուեցաւ (Հայաստանի Ազատագրութեան Գաղտնի Բանակ), որ իր տասնամե- եայ գործունէութեան ընթացքին շուրջ յիսնեակ մը թուրք դիւանա- գէտներ սպաննեց, ամէն մէկին առի- թով աշխարհի լրատու միջոցները մղելով անդրադառնալու որ թուր- քին կատարած ցեղասպանութեան հաշուեյարդարն է եղածը: Ներկա- յիս միլիթարական է նկատել որ կը բազմանան ցեղասպանութիւնը ճա- նաչցողները, բացառութեամբ Մ. Նահանգներու, որուն նախագահ՝ Պարաք Օպաման, մոռնալով ցե- դասպանութիւնը ճանչցող իր նախ- կին տեսակէտը, այժմ կը գոհնայ «Մեծ Եղեռն» որակելով գայն, իր զինակից թուրքիան չվշտացնելու փափկանկատութեամբ, մինչ Ֆրանս- սացի նախագահ Նոլանտ կ'ըսէ. «Այս ողբերգութիւնը ունի մէկ անուն՝ Ցեղասպանութիւն»:

1973 Յունուար 27ին Գուրգէն Եանիկեանով սկսած վրէժխնդրա- կան շարժումէն յառաջ բերած ԱՍԱԼԱ-ի հաշուեյարդարի գոր- ծունէութիւնները թուրքիան մղե-

ցին հայոց հետ երկխօսութեան, որ տեղի ունեցաւ 27 Նոյեմբեր 1977ին, Յիւրիխի մէջ, հայ երեք կուսակ- ցութիւններու ներկայացուցիչնե- րուն եւ թուրք արտաքին գործոց նախարար Սապրի Չաղլայանիէլի միջեւ, որ ցաւ յայտնեց «1915ի դէպքերուն համար, երբ թուրքեր եւ հայեր իրար սպաննեցին», ըն- դունելով սակայն որ Հայոց ինքնա- պաշտպանութիւնը անհատական կամ խմբակային էր, մինչ թրքա- կանը պետականօրէն կազմակերպ- ուած էր իր մականունէն եան վերջաւորութիւնը իբր ապացոյց տալով, ըսաւ որ իրեն հայկական ծագում կը վերագրուի եւ օգտուե- լով «Հայասիրութեան» վերջ տանք Ցեղասպանութեան պնդումին, ան- սահմանափակ գումար առաջարկե- լով իբրեւ հատուցում, բայց շեշտե- լով որ ոչ մէկ թուրք կառավարու- թիւն հողային զիջում կը կատարէ:

Ցեղասպանութեան համամարդ- կային ճանաչման մէջ մեծ դեր ունեցած Ամենայն Հայոց Վազգէն Հայրապետը մեր մեծ ցաւէն մասնա- կից դարձնելով կաթողիկէներու կեդ- րոն Վատիկանը, Ռուս Ուղղափառ, Անկլիքան, Աւետարանական, Ասորի եւ Ղպտի եկեղեցիները: Մեծ դեր կատարեցին նաեւ Հայաստանի քա- դաքագէտներն ու պետութիւնը, որուն որոշումով կառուցուեցան Սարգա- պարատի եւ Միծեռնակաբերդի Յու- շակոթոցները:

Պէտք է շեշտել որ Ցեղասպա- նութեան համաշխարհային ճանաչ- ման պայքարին մէջ մեծ դեր ունեցաւ նաեւ Սթրազպուրկի եւ- ռոպական խորհրդարանը, որ իր որոշումը յայտնեց 1986 Յուլիս 18ին:

Մեծ գոհունակութեամբ իմա- ցանք նաեւ որ 2015 Ապրիլ 24ի նախորդեակին Վատիկան ցեղաս- պանութեան մասին փաստաթուղ- թեր պիտի հրատարակէ եւ պապը յատուկ պատարագ պիտի մատու- ցանէ գոհներու յիշատակին:

Եկեղեցիներն ու համաշխար- հային խորհուրդը եւս (Ե.Հ.Խ.) որո- շած է ցեղասպանութեան 100րդ տարելիցին յիշատակութեան մաս- նակցիլ, յիշելով 1979ին Մ.Ա.Կ.ի Մարդկային Իրաւանց Յանձնախում- բին կողմէ այս հարցին արծարծումը եւ թելադրելով:

1) 2015 Ապրիլ 24ի մօտ թուա- կանի մը ժրնեւի մէջ կազմակերպել միջազգային համագումար՝ ցեղաս- պանութեան ճանաչման ու հատուց- ման համար, մասնակցութեամբ մի- ջազգային օրէնքի մասնագէտներու:

2) Այդ նպատակին համար ժրնեւի Մայր Տաճարին մէջ կազմա- կերպել կրօնական արարողութիւն:

3) Կոչ ուղղել Ե.Հ. Խորհուրդի անդամ եկեղեցիներուն ոգեկոչելու ցեղասպանութեան նահատակներու յիշատակը, համամարդկային մա- կարդակով:

Այս առթիւ Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. կաթողիկոսի հրահրով Ս. Էջմիածին համախմբուած են Կիլիկեան Աթոռի Արամ Ա. կաթողի- կոսի եւ 61 Արքեպիսկոպոսներ ու եպիսկոպոսներ, որոնք ցեղասպանու- թեան նահատակներուն սրբադաս- ման արարողութիւնը որոշած են կատարել 23 Ապրիլին, կոչ ուղղելով միջազգային հանրութեան վճռակա- նօրէն շարունակել թուրքիոյ կողմէ հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման եւ դատապարտման գործընթացը:

Վերջացնելէ առաջ հայ ժողո- վուրդին ուշադրութեան կը յանձ- նեմ որ Ցեղասպանութեան յիսնամե- ակին առթիւ Պոլսի Պոլիտեխնիկ ոգեկոչ- ման ներկայ էին շուրջ 85000 հայորդիներ, պետութեան ներկա- յացուցիչներ եւ եղբայր արաբ ժողովուրդի բազմութիւն մը: Ակն- կալելի է որ 100 ամեակին առթիւ կրկնապատկուի այդ թիւը եւ Նիւ- րէնպերկի նոր դատարանով մը պատժուի ոճրագործը: Այլապէս սփիւռքահայութիւնը իր իրաւուն- քը կը նկատէ պատժել ոճրագործը աշխարհի որեւէ անկիւնին մէջ:

AGBU ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION
 ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՆԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿԱՐՆԱԿԱՆ ԻՄՈՒՅՈՒՄ

ՄԱՆՈՒԹԱԳԻՐ
 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան («Միութեան») Կեդրոնական Վարչական Ժողովը այսու կը ծանուցանէ Միութեան բարձր իրաւաստ անդամներուն թէ Միութեան 88-րդ Ընդհանուր Ժողովը պիտի գումարայի Եւրոպ 4 Ապրիլ 2015-ի առաւօտեան ժամը 11-ին, Երեւանի Մատենադարանի (Մեսրոպ Մաշտոցի անունի ին ձեռագիրներու գիտահետազոտական ինստիտուտ) դահլիճին մէջ:

88-րդ Ընդհանուր Ժողովի գումարման վերաբերեալ միակ ծանուցագիրն է այս: Զեւեւաբար, Միութեան իրաւաստ անդամներն կը խնդրուի որ վերոնշեալ քուակազմին անձնապէս ներկայ գտնուին ժողովին համար նշուած փայրը, կամ յիշեց փոխանորդաբերը՝ նիմանական կանոնագրի սրբապատճառեան համաձայն գործադրուած եւ վաւերացուած, ազդեցկէն կամ լանձնէն Կեդրոնական Վարչական Ժողովի անկողնային, ամենաուշ փնչել 4 Մարտ 2015, կեդրոնական գրասենեակի նետեալ շաստով:

Armenian General Benevolent Union
 Central Board of Directors
 55 East 59th Street
 New York, NY 10022-1112, U.S.A.

ԺՈՂՈՎԻ ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Կատարում եւ վաւերացում Միութեան 2012 եւ 2013 տարեշրջաններու ընդհանուր գործունէութեան տեղեկագրին:
2. Կատարում եւ վաւերացում Միութեան 2012 եւ 2013 տարեշրջաններու հաշուական տեղեկագրին:
3. Ընդգրպիւն Կեդրոնական Վարչական Ժողովի անդամներու:
4. Ընդգրպիւն Զարուհեանի Յանձնախումբի միջ անդամը:
5. Քննարկում վերոնշեալ օրակարգըուն առկուող որեւէ հարցի, ինչպէս նաեւ ժողովի աշխատանքներուն ընթացքին արծարծում կամ բաւ պատշաճի ժողովին ներկայացում հարցերու, ներառեալ կանոնագրի բարեփոխումներ:
6. Քննարկում Ընդհանուր Ժողովի յանձնարարութիւններու եւ բանաձեւերու:

Ի Դիմաց
 Ը.Բ.Ը.ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵՂՈՂԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՐ

Պէրճ Փափազեան
 Ատենադպիր

Պէրճ Սեղբակեան
 Լախագահ

21 Յունուար 2015

CENTRAL BOARD OF DIRECTORS:
 PRESIDENT - EDGE SETRAKIAN; VICE PRESIDENTS - SAM SHOKHIS, SENAS SINAJIAN; TREASURER - SERGIY DOROSHIN; SECRETARY - HEIKE PAPADIS
 HONORARY MEMBER - HENRIK KHACHATRIAN, Co-Chairman of All Armenians
 MEMBERS - United States: NCI BAR AFESIAN, M. MICHAEL ANSOBU, CAROL BAGDASARIAN ALAPIAN, JONATHAN BAKALIAN, NAJABETH PENTIKSIAN, JETTA WAKEN SACOURTIAN, SARIS JEREGIAN, LEVON NAZARIAN, DECKEN TORGIAN, SERGIY ZORIAN, ANTONIA KIRAN KEO BOHIAN, FRANCES ANN KHAMAN, SERGIYAN TRIF GARRACHE, JAMES WAKEN SACOURTIAN, Hannel Angelina, JONATHAN GIBBOULIAN
 COUNCIL OF HONORARY - SARIS DOROSHIN, RICHARD MANOOGIAN, NAZAR NAZARIAN, LOUISE MANOOGIAN SIMONE, KARISS TROCIAN
 IN MEMORIAM - DECKEN SACOURTIAN, FRANCES ANN KHAMAN, SERGIYAN TRIF GARRACHE

California State University, Northridge
 The Armenian Studies Program
 Presents a Conference As Part of the United Armenian Council of Los Angeles'
 Armenian Genocide Centennial Commemorative Events

THE ARMENIAN GENOCIDE: ACCOUNTING AND ACCOUNTABILITY
 Saturday, January 31, 2015, 9:30 a.m. – 4:30 p.m., the Grand Salon, CSUN

PANELS:

- *LANGUAGE AS A VICTIM
- *TEACHING GENOCIDE
- *THOSE WHO WERE FORCED TO ASSIMILATE
- *LEGAL RESPONSES TO GENOCIDE-RELATED LIABILITIES

Co-Sponsors

- *United Armenian Council of Los Angeles
- *National Association for Armenian Studies and Research (NAASR)
- *Knights of Vartan – Los Angeles County Chapters
- *Armenian Bar Association
- *Armenian General Benevolent Union
- *Department of Modern and Classical Languages and Literatures, CSUN
- *Mousa Ler Association of California

&

An exhibit of Near East Relief posters by the Ararat-Eskijian Museum, Mission Hills, CA

Parking Lot G3 on Prairie Street at Zelzah Avenue (near Nordhoff Street), Northridge
 Parking tickets (\$6:00 each) may be purchased at the booth or via machines

For further information, you may contact Prof. Vahram Shemmassian at Vahram.shemmassiancsun.edu or (818) 677-3456

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՈՍԻ ՀԱՅ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼԻՆՏԱ ԳԱՆՏԻԼԵԱՆ

ՆԱԽԱՃԱՇ ԿԱՂԱՆԴ ՊԱՊԱՅԻՆ ՀԵՏ

Դեկտեմբեր ամիսը իր սուսական զգեստով ամէն տեղ է, նաեւ Հայ Քոյրերու Վարժարանէն ներս, դասարանները անցքերը եւ սրահը զարդարուած են ծառերով եւ մանուկ Յիսուսի ծնունդը յատկանշող նկարներով եւ մսուրով, այս բոլորէն զատ մանուկներու խանդավառութիւնը բազմապատկուեցաւ Շաբաթ Դեկտեմբեր 13-ին երբ անոնք իրենց ծնողներուն եւ դասընկերներուն հետ ունեցան նախաճաշ մը Կաղանդ Պապային հետ, որու ընթացքին 6-7-8-րդ դասարաններէն խառն խումբ մը նեկայացուց, մանկական շատ սիրուած թատրոնը, որուն յաջորդեց բազմաթիւ գուարճալի խաղեր եւ ամենահաճելի՝ ձիւնախաղն էր ուր ոչ միայն փոքրեր այլ մեծահասակներ, ծնողներ իրենց երազած ձիւնի փաթիլներու տակ գուարճացան եւ հրճուանքի պահեր ապրեցան: Հաճելի էր նաեւ ծննդեան երգեցողութիւնը, որ վարժարանի շրջափակին մէջ տեղադրուած հսկայ ծառին շուրջ, իրենց պատմական տարազներով ներկաները փոխադրեցին Յիսուս Մանուկի ծննդավայրը եւ աւետեցին աշխարհի փրկչին գալուստը, որմէ ետք աշակերտները իրենց լուսանկարները կրող շրջանակները կախեցին ծառին վրայ եւ լուսաւորեցին Հայ Քոյրերու Վարժարանի մեծ ընտանիքի 2015-ի Ծննդեան ծառը:

Ազդեցիկ եւ միաժամանակ իմաստալից էր պահն երբ ամէն ոք երջանիկ եւ նոր տարուան բարեբաստիկ յոյսերով գիրար կը շնորհաւորէր:

Այս բոլորը այս տարի նորութիւն էր եւ շնորհակալ եւ համերաշխ ջանքերովն ու աշխատանքովն էր Տիկնանց Յանձնախումբի ազնիւ տիկիներուն հովանաւորութեամբ եւ զօրակցութեամբ Տնօրէնութեան եւ խորհրդատու մարմնի Յարգելի Անդամներուն:

Վարձքերնիդ կատար սիրելի ծնողներ.....

Սուրբ Ծննդեան Հանդէսներ
Հայ քոյրերու վարժարանը, ըստ աւանդութեան, այս տարի եւս իրականացուց Ս. Ծննդեան զոյգ հանդէսներ: Մանկապարտէզի եւ

Նախակրթարանի բաժիններով, երկու յատուկ օրերու ընթացքին, հոգեկան մեծ հաճոյք եւ հրճուանք պատճառելով ծնողներուն եւ վարժարանի մեծ ընտանիքին:

Մանկապարտէզի Ծննդեան Հանդէսը

Հայ քոյրերու Վարժարանը իր կրթական ծրագրին մէջ ներառած ու կիզակէտը դարձուցած է ազգային քրիստոնէական դաստիարակութիւնը, որ կը սկսի նոյնիսկ ամենափոքր դասարաններէն:

Աշակերտները ոչ միայն կը սորվին քրիստոնէական երգեր, շարականներ եւ աղօթքներ այլ նաեւ գործնականօրէն կը մասնակցին ազգային թէ կրօնական տօնակատարութիւններու յայտագրերուն, ինչպէս՝ Ծննդեան տօնը:

Հրաշալի էր Մանկապարտէզի աշակերտներու կողմէ ներկայացուած Ծննդեան հանդէսին, որուն զլիաւոր մասը կը ներկայացնէր Մանկապարտէզի աւարտական դասարանը, իսկ երգերու եւ շարականներու երգեցողութեամբ կը մասնակցէին մանկապարտէզի բոլոր աշակերտները:

Հիանալի պատկեր մըն է, դիտել մանուկներու անմեղ եւ հարազատ ներկայացումը Քրիստոնէական կրօնի մեծագոյն տօնին՝ Ծնունդին, ուր Աստուածոյ մարդեղութիւնն է որ կ'իրականանայ ու կը ներկայացուի միայն վեց տարեկան մանուկներու կողմէ: Հակառակ որ ամէն տարի նոյն թատրոնը կը ներկայացուի, բայց ամէն տարի մեծ հետաքրքրութեամբ եւ մեծ հաճոյքով կը սպասուի այս հանդէսը, որուն իրականացումն ու յաջողութիւնը կը պարտինք իրենց սնօրէնուհի՝ Սոնա Գազանճեանի հովանաւորութեամբ աշխատող ուսուցչուհիներուն, որոնք մեծ խնամքով եւ համբերութեամբ կը սորվեցնեն, կը վարժեցնեն եւ կը բացատրեն, որպէսզի փոքրիկներ հասկնալով եւ հաւատալով իրենց ներկայացուցած պատկերներուն կատարեն սպասուածը: Երգերու պատրաստութիւնը արդիւնքն է վարժարանի երաժշտութեան ուսուցչուհի՝ Վարդուհի Պաղտասարեանի հետեւողական եւ բժախնդիր աշխատանքին, օգնութեամբ դասարանի ուսուցչուհիներուն փոքրերը գրեթէ մասնագիտացած երգչախումբի մակարդակով զեղեցկօրէն կ'աւետեն Յիսուս

Մանուկի Ծնունդը, ապա սրահը կը վերածեն տօնական մթնոլորտի երգելով խանդավառ եւ ուրախ տօնական դասական երկլեզու երգեր: Այսպէս տեղի ունեցաւ Հայ Քոյրերու Վարժարանի Մանկապարտէզի բաժնի Սուրբ Ծննդեան հանդէսը՝ Շաբաթ, Դեկտեմբեր 20 2014ի առաւօտեան մեծ խանդավառութիւն ստեղծելով Մանկապարտէզի ծնողներուն մօտ, որոնք մեծ թիւով ներկայ էին վայելելու իրենց զաւակներու ներկայացուցած հրաշալի ծննդեան պատմութիւնը:

Նախակրթարանի Ծննդեան Երգչախումբը

Գեղեցիկ է դիտել եւ ունկնդրել խնամքով պատրաստուած եւ համադրուած աշխատանք մը՝ որ միայն հրացում կը պատճառէ ունկնդիրին:

Այսպէս էր զգացումը երեքշաբթի գիշեր, 22 Դեկտեմբեր 2014ին Հայ Քոյրերու Վարժարանի նախակրթարանի ծնողներուն, որոնք յոգնեցնող օրուան մը աւարտին հաճոյքը ունեցան ունկնդրելու եւ ներկայ գտնուելու իրենց զաւակներու կատարած մեկնաբանութիւններուն՝ աշխարհով մէկ դասականացած նոր Տարուան յատուկ երգերուն եւ Սուրբ Ծննդեան նուիրուած շարականներուն:

Վարժարանը երեք խումբերով ներկայացաւ բեմահարթակ Վարժարանի Տնօրէնուհի Քոյր Լուսիայի կատարած բացման խօսքէն ետք եւ ներկայացուց այնպիսի գեղեցիկ, մշակուած եւ համադրուած ծրագիր մը հանդիսատեսը փոխադրելով Սուրբ Ծննդեան միաստիկ եւ Ամանորեան խանդավառ

մթնոլորտի մէջ:

Հանդիսութեան ընթացքին խօսք առաւ նաեւ Վարժարանի խորհրդատու Մարմնի անդամ Տօք.Նշան Օտապաշեան որ ներկայացուց մօտիկ ապագայի մէջ իրագործելի վարժարանս մարզական գոց մարզադաշտով օժտելու ծրագիրը եւ տուաւ ծրագրի իրականացած բաժինը եւ մօտիկ ապագային իրականանալի մասը փաստացի տուեալներով:

Ամանորի սեմին գեղեցիկ ծաղկեփունջ մըն էր՝ նուիրուած ծնողներուն, որոնց հոգին լեցուեցաւ հպարտութեամբ եւ հրճուանքով ի տես իրենց զաւակներուն, որոնք մօտաւորապէս մէկուկէս ժամ մեծ հաճոյքով եւ պատասխանատուութեամբ ներկայացուցին գեղեցիկ երգերու հոյլ մը՝ համադրուած եւ պատրաստուած վարժարանիս երաժշտութեան ուսուցչուհի Վարդուհի Պաղտասարեանի կողմէ: Տնօրէնութեան, ուսուցչական կազմի, ծնողներու եւ աշակերտութեան համագործակցութեամբ իրականացած գեղարուեստական սքանչելի երեկոյ մը, որ կ'արդարացնէր Հայ Քոյրերու վարժարանի քրիստոնէական դաստիարակութեան սկզբունքը, աշակերտները պահելով հայ խօսքի, երգի եւ շարականի երգեցողութեան մթնոլորտի մէջ, ի գոհունակութիւն դաստիարակին եւ ծնողքին:

Վարձքը կատար բոլոր նուիրեալներուն:

Շնորհակալութիւն բոլոր ծնողներուն եւ նուիրատուներուն:

Կը շնորհաւորենք Նոր Տարին եւ կը մաղթենք առողջ եւ բեղուն ու բարեբեր օրեր:

VA Print Media
Book Printing • Hard Covers • Year Books
Restoration of Old Books & Bibles

Նոր Գիրքերու Տպագրութեան եւ Հին Գիրքերու Նորոգութեան Համար Հեռ.աձայնել՝ ՎԱՀԷ ԱՋԱՊԱՀԵԱՆԻՆ

Vahe Atchabahian
1743 E. Elizabeth St. • Pasadena, CA 91104
Tel: 626-793-6220 • Cell: 626-354-5924
vamedia@yahoo.com • www.vaprintmedia.com

ՈՐՔԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ԿՐԻՓՈՐ ԿԱՐԱԿԻՉ ԿՐԸԼԱՅ

Մասնագետները կը պատասխանեն շատերը յուզող այն հարցումին, թէ որքա՞ն ժամանակ կրիփոմ հիւանդ մարդը կրնայ վարակիչ ըլլալ:

Ըստ մասնագետներուն՝ առաջին հերթին կրիփոմ հիւանդ եւ շրջապատող մարդոց համար վարակիչ շատ մարդիկ սկիզբը չեն ալ ենթադրեր, որ հիւանդ են, հիւանդութեան նախանշանները անոնց մօտ կը սկսին երեւիլ աւելի ուշ:

Կրիփոմ վարակուելէն մօտ 24-72 ժամ ետք ան կրնայ վարակել նաեւ ուրիշները, եթէ նոյնիսկ անոր մօտ տակաւին ոչ մէկ նախանշան կայ: Նախանշաններուն ի յայտ գալէն ետք ան կը շարունակէ վարակիչ ըլլալ դեռ քանի մը օր եւս: Ի դէպ, տկար դիմադրողակա-

նութիւն ունեցող երեխաներն ու մարդիկ աւելի երկար վարակող կ'ըլլան, քան միւսները. անոնք կրնան տարածել կրիփի վարակը մօտ երկու շաբթուան ընթացքին: Կրիփի վարակը կը տարածուի օդակաթիլային ճանապարհով: Կրիփի հիմնական ախտանշաններն են՝ տաքութիւնը, դողը, հարբուխը, գլխացաւը, մկանային ցաւերը, մորթի տաքութիւնն ու կարմրութիւնը, աչքերու արցունքոտութիւնը, թուլութիւնը կամ յոգնածութիւնը, կոկորդի ցաւը:

Այսպիսի ախտանշանները կրնան ըլլալ նաեւ մասնաւոր ըլլալու պարագային, այնպէս որ շատ մասնագետներ խորհուրդ կու տան դիմել բժիշկի՝ ճիշդ ախտորոշում ստանալու համար:

ՓԱՍՏԵՐ ԵՐՁԱՆԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Երջանկութիւնը բաւական ընդգրկուն հասկացութիւն է, որուն կը ձգտին հասնիլ անխտիր բոլորը:

Երջանկութեան մասին փաստեր՝

-Անիկա ունի ժառանգական բնուէթ. իրականութեան մէջ մարդին քն իրեն կը սորվեցնէ լաւատես եւ երջանիկ ըլլալ,

-Մասնագիտական յաջողութիւնները մարդը երջանիկ կը դարձնեն. մարդ կրնայ յաջողակ ըլլալ իր մասնագիտական ոլորտին մէջ, սակայն՝ դժբախտ անձնականի,

-Ձեռ կրնար երջանկութիւն գնել. գիտնականները պարզած են, որ մարդ գնումներ կատարելու եւ

առհասարակ գումար ծախսելու ընթացքին դրականօրէն կը տրամադրուի ամէն ինչի հանդէպ եւ կ'ունենայ երջանկութեան զգացում,

-Երջանիկ մարդիկ միամիտ են. երջանկութիւնը կը նպաստէ ուղեղի աշխատանքի աշխուժացման եւ կը բարձրացնէ աշխատունակութիւնը,

-Երջանիկ ըլլալ կը նշանակէ երբեք բացասական զգացումներ չտածել. իրականութեան մէջ բացասական զգացումներու առկայութեան ընդունումը կ'օգնէ առաւելագոյնս պայքարելու անոնց վերացման դէմ:

ԵՐԲ ԵՒ ՈՐՈՒՆ ԶԱՍԱՐ ԶՈՒԿԸ ԿՐՆԱՅ ԿՆԱՍԱԿԱՐ ԸԼԼԱԼ

Զուկը կը պարունակէ առողջութեան համար օգտակար շարք մը նիւթեր, բայց որոշ պարագաներու ձուկը կրնայ նաեւ վնասակար ըլլալ:

1. Ծովու եւ գետի ձուկը կը պարունակէ զանազան մակաբոյժներ, որոնք մարդը կրնան վարակել շարք մը հիւանդութիւններով, եթէ ձկնային ճաշատեսակը սխալ պատրաստուած ըլլայ:

2. Ցաւօք սրտի, մեր օրերուն ջուրին մէջ շատ կը յայտնուին թունաւոր թափօններ. ձուկը կը կլանէ բոլոր այդ վնասակար նիւթերը (գինգը, պղինձը, կապարը, սնդիկը, նիկելը, մկնդեղը, քրոմը, եւ այլն), որոնք կրնան զգալի վնաս պատճառել մարմնին: Օրինակ՝ այդպիսի ձկան մէջ պարունակուող սնդիկը անպտղութիւն կը յառաջացնէ թէ՛ տղամարդոց, թէ՛ կիներու մօտ: Անիկա կրնայ նաեւ յանգեցնել ձուկարաններու ժառանգական վնասի: Շատ պարզապէս երբ կրնան վնասուիլ երիկամները, կը յառաջանայ մտաւոր յետամնացութիւն եւ նոյնիսկ՝ քաղցկեղային հիւանդութիւններ:

3. Զուկին մէջ պարունակուող սնդիկը վնասակար է յղի կիներու համար, քանի որ կրնայ յառաջաց-

նել պտղի զարգացման արատներ: Այդ իսկ պատճառով յղիներուն խորհուրդ չի տրուի ուտել այնպիսի տեսակի ձուկեր, որոնք երկար կ'ապրին (օրինակ՝ թունա), քանի որ իրենց երկարատեւ կեանքին ընթացքին անոնք կը հաւաքեն բազմաթիւ վնասակար նիւթեր:

4. Զուկը կրնայ վնասակար ըլլալ, եթէ անիկա սխալ պահպանուած է, քանի որ անիկա արագ փճացող ուտելիք է եւ կը պահանջէ պահպանման յատուկ պայմաններ: Իսկ արդէն փճացած ձուկը կրնայ թունաւորման եւ աղետամոքսային խնդիրներու պատճառ դառնալ:

5. Կարծիք կայ, որ վնասակար է նաեւ ծխահարուած ձուկը (յատկապէս, եթէ անիկա ենթարկուած է տաք եւ ոչ թէ պղծ ծխահարման), քանի որ անոր մէջ կը կուտակուին քաղցկեղածին նիւթեր:

Ուտել, ձկան վնասներէն խուսափելու համար ցանկալի է ուտել թարմ ձուկ, ի դէպ ընտրել այն տեսակները, որոնք այնքան ալ երկար չեն ապրիլ եւ չեն կուտակել իրենց մէջ վնասակար նիւթեր: Զուկը պէտք է պատրաստել շատ լաւ կերպով, որպէսզի անոր մէջ պարունակուող մակաբոյժները չգործառնեն ջերմային մշակումէն ետք:

ՅԵՐԿԱՅԻՍ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ԿԱՐԵԼՈՐԱԳՈՅՆ ԽՆՂԻՐ ԿՐ ՀԱՆՂԻՍԱՆԱՅ ԱՄՈՒՆԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԹԻՒԼԻ ՄԱՃՐ, ՈՐ ՆԱԵՆ ՀՆԱՐԱԼՈՐ Է՝ ԿԱՊՈՒԾ Է ԱՄՈՒՆԻՆՆԵՐՈՒ ԱՆՀԱՄԱՏԵՂԵԼԻՈՒԹԵԱՆ: ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ, ՂԵՎՔԵՐՈՒ ՄԵԾ ՄԱՍԻՆ ՄԷՋ ԿԱՐԵԼԻ Է ԿԱՆԽԱՏԵՍԵԼ ԵՎ ԿԱՆԽԱՐՂԻԵԼ ԳԱՆՈՆՔ, ԵՐԲ ԱՊԱԳԱՅ ԱՄՈՒՆԻՆՆԵՐՈՒ ԼԻՎՐՔԷՔՐՈՅՆ ԴԱՆՆԱՆ ԳԻՐԱՐ ԵՎ ԵՏԱԳԱՅԻՆ ԱՏԵՂԾՈՒՄ ԲՈՒՄԱՂԱՐՁ ՎՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԵՎ ՍԻՐՈՅ ՎՐԱՅ ՀԻՄՆՈՒԾ ԹԻՒՆՆԵՐՈՒ:

Յերկայիս հասարակութեան համար կարեւորագոյն խնդիր կը հանդիսանայ ամուսնալուծութիւններու թիւի մաճը, որ նաեւ հնարաւոր է՝ կապուած է ամուսիններու անհամատեղելիութեան: Իրականութեան մէջ, ղեւքերու մեծ մասին մէջ կարելի է կանխատեսել եւ կանխարգիլել գանոնք, երբ ապագայ ամուսինները լիարժէքօրէն ճանչնան զիրար եւ յետագային ստեղծուի փոխադարձ վստահութեան եւ սիրոյ վրայ հիմնուած միութիւն:

Գործօններ՝ ամուր ու ներդաշնակ ընտանիքի ստեղծման համար.

Ֆիզիքական գործօն - անիկա ունի գուտ ներհմտակաբնոյթ. անկախ սեռային պատկանելիութենէն մարդը միւսի մօտ կը յառաջացնէ համակրանք կամ հակակրանք: Անիկա անձնական կեցուածք է, որ կ'որոշուի արտաքին պատկերով՝ դէմքը, ձայնի ելեւէջները, տուեալ մարդուն բնորոշ բոյրը, շարժումները, խօսքը եւ վարքը: Շփումներու առաջին իսկ փուլին ձեւաւորուելով՝ այս գործօնը կը դրսեւորէ բացառիկ կայունութիւն եւ կը պահպանէ իր դրական կամ բացասական երանգը ամբողջ կեանքի ընթացքին: Անկախ տարիքէն, անիկա կապուած է սեռական գործօնի հետ. երիտասարդներուն մօտ ատիկա ունի մեծ ազդեցութիւն, իսկ տարիքի հետ կը մեծնայ մշակութային գործօնի դերակատարութիւնը:

Նիւթական գործօնը - կ'որոշուի ընտանիքի ընդհանուր նիւթական կարգավիճակին մէջ իւրաքանչիւրի ներդրման փոխարարբերութեամբ, եւ նաեւ թէ ինչպիսին

են անոնց նիւթական իմաստով իրարմէ սպասումները եւ պահանջները: Զոյգերու միջեւ համապատասխանութիւն կրնայ դիտուիլ ինչպէս բարձր նիւթական պահանջներու, այնպէս ալ ցած պահանջներու եւ սպասումներու պարագային:

Մշակութային գործօն - ասիկա կ'որոշուի ամուսիններու մտաւոր-մշակութային պահանջներուն համընկնումով: Այս գործօնին դրսեւորումը կրնայ փոխուիլ կեանքի ընթացքին: Սեռական գործօնով կ'որոշուի, թէ ինչպիսի սպասումներ ունին ամուսինները իրենց անձնական կեանքէն, եւ իրականութեան մէջ ատիկա կը համընկնի իրարու պահանջներուն: Այդ գործօնը կրայ փոխուիլ՝ կախեալ տարիքէն եւ սեռական առողջութեան վիճակէն:

Հոգեբանական գործօնը յատուկ տեղ կը գրաւէ՝ կարծես հանդիսանալով իւրապատուկ համակարգող. այդ գործօնը կ'ապահովէ մարդու վարքի, միջանձնային փոխյարաբերութիւններու, բնաւորութիւններու եւ սեռային դերի ամբողջականութիւնը: Ներդաշնակ ընտանիքի ձեւաւորումը տեղի կ'ունենայ աստիճանաբար՝ առաջին սիրահարուածութեան հիացմունքէն, յուզումնալից ապրումներէն մինչեւ ամէնօրեայ կենցաղային մանրուքներէն հիասթափութիւն, մինչեւ իրականութեան մէջ ամուսինի կամ կնոջ ընդունում՝ իր արժանիքներով եւ թերութիւններով:

Այսինքն ամուր ընտանիքի ձեւաւորումը շարունակական գործընթաց է, ուր իւրաքանչիւրը պէտք է զգայ իր մասնակցութեան կարեւորութիւնը:

ՅՈՒՐՏԻ ԶԳԱՅՈՒՄԸ ԿՐՆԱՅ ԿԱՐԱԿԻՉ ԸԼԼԱԼ

Հետաքրքրական եզրայանգման եկած են գիտնականները վերջերս կատարուած հետազոտութեան իբրեւ արդիւնք՝ արձանագրելով, որ ցուրտի զգացումը մէկէն կրնայ փոխանցուիլ ուրիշին, ինչպէս ծիծաղն ու յօրանջելը:

Փորձի ժամանակ 36 կամաւորներու ցուցադրուած են տեսանիւթեր, ուր դերասաններէն մէկ մասը ձեռքերը դրած են տաք, միւսը՝ պաղ, իսկ երրորդ խումբը՝ գաղջ ջուրի մէջ:

Մասնակիցներուն վարքը եղած է այնպիսին, որ անոնց մօտ, որոնք դիտած են պաղ ջուրով տեսանիւթը, արձանագրուած է ձեռքերու ջերմաստիճանի նուազում, ձախիւնը՝ 0,2, աջիւնը՝ 0,05 աստիճանով:

ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶՈՒԹԵԱՆ ԴԱԿԱՍԸ ԱԻԵԼԻ ԿՏԱՆԳԱԻՈՐ Է ՔԱՆ ԾԱՐՊԱԿԱԼՈՒՄԸ

Գիտնականները եկած են այն եզրակացութեան, որ եւրոպացիներու մէջ մարմնամարզութեան պակասը երկու անգամ աւելի յաճախ մահուան պատճառ կը դառնայ, քան ճարպակալումը:

Հետազոտութեան տուեալներուն համաձայն, Եւրոպայի մէջ տարեկան շուրջ 600 հազար մարդ կը մահանայ մարմնամարզանքի անբաւարարութեան հետ կապուած

Անոնց մօտ, որոնք դիտած էին այլ տեսանիւթեր, ոչ մէկ փոփոխութիւն արձանագրուած է:

Հետազոտութեան հեղինակներէն մէկը այդ դրսեւորումը բացատրած է անով, որ այն մարդու մօտ, որ կը հետեւի արտակարգ իրավիճակի մէջ յայտնուածին, «կը միանայ» ցաւակցելու կառուցակարգը: Մարդը կը սկսի հասկնալ անյարմար վիճակի մէջ յայտնուած մարդու տազնապններն ու անհանգստութիւնները եւ «գործի կը դրուի» կրկնօրինակման համակարգը: Ատիկա կը նշանակէ, որ դիտողին մօտ ի յայտ կու գան հայելային նիւրոններ, որոնք կը ստեղծեն այն մարդու վիճակի ներքին տարբերակը, որուն ան կը նայի:

Հիւանդութիւններէ: Մինչդեռ ճարպակալման հետ կապուած հիւանդութիւններէն կրկնակի պակաս մարդիկ կը մահանան՝ մօտաւորապէս 300 հազար:

Գիտնականները կը հաւատաբանեն, որ օրական արագ քայլերով 20 վայրկեան զբօսանքը՝ նառակեաց ապրելակերպի հետ կապուած հիւանդութիւններու լաւագոյն կանխարգիլումն է:

SEROP'S CAFE
GREEK & LEBANESE FOOD
SERVING BATON ROUGE SINCE 1979

www.massisweekly.com
Updated every Friday

Ինչպես հակազդել Էրդողանի ցինիկ քաղաքականութեանը

Շարունակուած էջ 2-էն

Թեան շրջանակներում Թուրքիայի նախագահ Ռեջեփ Էրդողանը հրաւեր է ուղարկել անգամ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանին՝ նախապէս իմանալով, որ այն մերժուելու է: Աւելի վաղ Սարգսեանն էր հրաւեր ուղարկել՝ մասնակցելու համար Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի միջոցառումներին: Սա պարզապէս դիւանագիտական չարածճիւղութիւն է: Թուրքերը հիանալի հասկանում են, որ Գալիպոլիում դաշնակիցների օգնականները մեկնարկել է Ապրիլի 25-ին՝ տուեալ ժամանակ Թուրքիայի կառավարութեան իրականացրած Հայոց ցեղասպանութեան յաջորդ օրը, եւ որ Աւստրալիան ու Նոր Զելանդիան Anzac-ի (Australian and New Zealand Army Corps) օրը նշում են Ապրիլի 25-ին: Դեռ երկու տարի առաջ Թուրքիայի նախագահ Աբդուլլահ Գիլը Գալիպոլիի ճակատամարտի 98-ամեակը նշել է 2013 թուականի Մարտի 18-ին: Դա այն օրն է, երբ բրիտանական ռազմածովային նաւատորմը ծովակալութեան առաջին լորդ Ուինսթոն Չերչիլի հրամանով սկսեց Դարդանելի ռմբակոծութիւնը: Այն ժամանակ Թուրքիայում որեւէ մէկի մտքով չանցաւ Գալիպոլիի ճակատամարտի հերթական տարեդարձը նշել Ապրիլի 24-ին»:

Յիշեցնենք, որ 2013թ. Մարտին բրիտանական The Independent թերթում հրատարակուել էր Մերձաւոր Արեւելքի հարցերով փորձագէտ Ռոբերտ Ֆրիսկի՝ «Հայ հերոսը, որին Թուրքիան նախընտրում է մոռացութեան մատնել» խորագրով յօդուածը, որում նշուած էր, որ Թուրքիայի կառավարութիւնը պլանաւորում է 2015թ. նշել 1915 թուականին Գալիպոլիի ճակատամարտում (Դարդանելի օպերացիա) տարած յաղթանակի յոբելեանական 100-րդ ամեակը, սակայն նախընտրում է մոռացութեան մատնել Դարդանելի ճակատամարտում աչքի ընկած հայ հերոս Սարգիս Թորոսեանին:

Թուրքական իշխանութիւնները

ընդհանուր թեման 100-ամեակին ընդառաջ որոշել են վարել այնպիսի քաղաքականութիւն, որը ոչ միայն չի նպաստի Հայաստան-Թուրքիա շարաքերութիւնների կարգաւորմանը, այլեւ ընդդէմ Ցեղասպանութեան ճանաչման քայլեր են իրականացնում: Թուրքիայի իշխանութիւնները նոյնիսկ այնքան ցինիկ են, որ նոյն օրը՝ Ապրիլի 24-ին, այլ միջոցառում են անցկացնում, որպէսզի այլ երկրներ իր առաջնորդների հրաւիրեն Թուրքիա, այդպիսով մերժեն Սերժ Սարգսեանի հրաւերը՝ այցելել նոյն օրը Երեւան՝ նշելու Ցեղասպանութեան 100-ամեակը:

Թուրքիայի արտգործնախարար Մեւլիտ Չաւուշօղլուն յայտարարել է, որ իրենք Հայոց ցեղասպանութեան հարցում հայկական պնդումների դէմ ունեն իրենց աշխատութիւնները, որոնք ներկայացւում են համակարգուած ձեւով: Չաւուշօղլուն յայտարարել է, որ «Չենթմենների պատերազմ» անուանմամբ յայտնի Դարդանելի ճակատամարտի 100-ամեակի կապակցութեամբ նախագահ Ռեջեփ Էրդողանն ու վարչապետ Ահմեդ Դաւուտօղլուն հրաւեր-նամակներ են յղել 102 երկրի առաջնորդներին: Նրա խօսքերով՝ Թուրքիան այդ հարցում որեւէ խորականութիւն չի կիրառել եւ հրաւերներ է ուղարկել Առաջին համաշխարհային պատերազմին ու Դարդանելի ճակատամարտին մասնակից բոլոր երկրներին: Չաւուշօղլուն խոստովանել է, որ օսմանեան բանակում ծառայել են նաեւ հայ զինուորները՝ նրանց մի մասին մեղադրելով երկրի արեւելքում «ապստամբութիւն բարձրացնելու» մէջ: Չաւուշօղլուն յայտարարել է, որ 2015 թուականը ոչ միայն հայկական պնդումների, այլեւ՝ Դարդանելի ճակատամարտի 100-րդ տարեդարձն է:

Ահա, այսպիսին է Անկարայի վարած քաղաքականութիւնը: Լրջօրէն պէտք է մտորել, թէ Ցեղասպանութեան 100-ամեակից առաջ ինչպէս պէտք է հակադարձել Թուրքիայի իշխանութիւնների այս բաւական ցինիկ մարտավարութեանը:

«ԹՈՒՐԵՐԸ ՊԵՏՔ Է ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՕԹԸ ՍԱՔՐԵՆ»

Շարունակուած էջ 7-էն

նութեան ապրուստը, ինչքը եւ հարստութիւնը կայացած է ցեղասպանութեան զոհ գացած եւ աքսորուած հայերու ունեցուածքին վրայ: Այս հատուածը շատ լաւ գիտէ, թէ ցեղասպանութիւնը ընդունելով ամէն ինչ վերջ պիտի չգտնէ: Պահանջատիրութիւնը պիտի յաջորդէ ճանաչման: Ուրեմն այս իրողութեան ներքոյ, ո՞վ կ'ուզէ օժանդակել այդ ձեր ըսած ժայռերը վար առնելու:

- Յառաջիկայ Ապրիլին Պոլիսը նաեւ պիտի դառնայ ամբողջ հայութեան համար կարելոր հանդիսավայր: Ի՞նչ են ձեր ակնկալիքները այդ առումով եւ արդեօք որեւէ համակարգուած աշխատանքներ կան այդ ուղղութեամբ:

- Այո՛, որոշ հատուած մը պատրաստութեան մէջ է հարիւրամեակը նշելու ամենապատշաճ կերպով: Անշուշտ այդ հանդիսավայրը թատերավայրի դարձնելու փորձեր ալ անպակաս պիտի չըլլան: Թէ թուրք եւ թէ հայ անձնաւորութիւններ իրենց դերերը պի-

տի կատարեն եւ կարելի եղածին չափ պիտի ազաւորեն իրողութիւնը կամ եղելութեան լրջութիւնը: Իմ ակնկալութիւնը մեր բոլորին ակնկալութիւնն է, ճանաչում եւ հատուցում: Արդարութիւնը մեր բոլորի պահանջն է: Themis-ի (արդարութեան չաստուածը յունական դիցաբանութեան մէջ Ջ. Բ. Ս. Ա.) արդարութեան կշիռը մինչեւ օրս ծառայած է թուրքերուն, այլեւս քիչ մըն ալ մեզի թող ծառայէ: Ինչ կը վերաբերի իմ գործունէութեան, կրնամ ըսել թէ ներկայիս որեւէ աշխատանք չեմ ստանձնած: Թող չկարծուի, որ անտարբեր եմ, ուղղակի ես կողմ եմ, որ պէտք է ներդրամութիւնը հայցուի: Ուրեմն բեմը թուրքերունն է, իրենք պէտք է խորհին թէ ի՞նչ պէտք է ընեն պատմութեան այս մեծ ամօթը եւ իրենց թողած կեղտը մաքրելու համար: Ես չեմ կրնար ծրագրիներ մշակելով, ինքզինքս աջ ու ձախ նետելով այս հարցի շուրջ իրենց աջակցութիւն ցուցաբերել: Բայց պիտի չմերժեմ կարծիքս կիսուելու գաղափարներս կիսել բոլոր անոնց հետ, որոնք լսել կ'ուզեն:

ՀՐԱՆՔ ՏԻՆՔԻ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Շարունակուած էջ 8-էն

թիւններէն պէտք չէ յուսալ որեւէ լուծում մեր դատին կապակցութեամբ, այլ պէտք է մեր դատը ժողովուրդի մակարդակին իջեցնենք: Մէկ խօսքով՝ մեր դատը պէտք է առաջին հերթին ծանօթացնենք ինդրոյ առարկայ թուրք կառավարութեան արմատներուն, որն է պարզ ժողովուրդը:

Եւ այսօր մենք բարեբախտաբար ականատես ենք այդ երեւոյթին՝ երբ տասնեակ մը մտաւորականներ արթնացած իրենց խոր քունէն, կը դատապարտեն թուրք կառավարութիւնը եւ կ'արտայայտուին ի նպաստ մեր իրաւունքներուն՝ որոնց յառաջագոյնն է Ցեղասպանութեան ճանաչումը, շարունակեց յարգելի բանախօսը:

Տաղանդաշատ պարմանուհի Մարալ-Քիւրտեան դարձեալ բեմ բարձրացաւ եւ այս անգամ մեզի ներկայացուց Կոմիտասի մշակած «Տէլ Եաման»-ն ու անոր Կոունկը, դիւթելով հանդիսատեսները իր մետաքսային ձայնով:

Ապա Մեղեղի Մանոյեան ասմունքեց Դանիէլ Վարուժանի «Դերենիկը», աւարտելով օրուայ պատշաճ զեղարուեստական յայտագիրը:

Փակման խօսքով հանդէս եկաւ Փասատինայի Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցու հոգեւոր հովիւ՝ Արժ. Տէր Սարգիս Ա. Քհն. Փետրեանը: Ան բնաբան ընտրած էր Հայց. Առաքելական Եկեղեցու Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի Ցեղասպանութեան 100ամեակի լողունգը՝ «Յարգել Անցեալը, ճանչնալ Ներկան եւ Կերտել Ապագան»:

Տէր Սարգիս դիտել տուաւ որ մենք պէտք է կարենանք Անցեալը՝ Ներկային միջոցաւ փոխանցել Ապագային, ապա թէ ոչ պիտի կորսնցնենք մեր ինքնութիւնը: Ասոր համար՝ ան շեշտեց, անհրաժեշտ է որ մենք թրծենք մեր նոր սերունդը ազգային ոգիով որովհետեւ անոնք կը հանդիսանան անցեալէն ապագային կապող այդ շղթային էական մէկ օղակը: Ան ապա իր գոհունակութիւնը յայտնեց ուսանողներու մասնակցութեան սոյն ձեռնարկին:

Դասախօսութեան աւարտին տեղի ունեցաւ պատշաճ հիւրասիրութիւն եւ հանդիսատեսները աւիթը ունեցան մօտէն ծանօթանալու յարգելի բանախօսին, որ գոհացում տուաւ իրենց զանազան հարցադրումներուն:

Թղթակից

ԱՊԱՔԻՆՄԱՆ ՄԱՐԹԱՆՔ
 Թերթիս բարեկամներէն ԳԷՈՐԳ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ առկածի մը ենթարկուած ըլլալով ներկայիս կը բոլորէ ապաքինման շրջանը: «Մասին» շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթէ անոր:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
 Enclosed a check for (one year)
 * \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
 \$ 100,00 (Air Mail) for Canada.
 \$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
 Address: -----
 City: ----- State: ----- Zip Code: -----
 Country: -----
 Tel: ----- Fax: -----

ԼՈՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

ՆԵՐՍԷՍ Տ. ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ (ԲԱԼԱՅԵԱՆ)

Ներսէս Տ. Մեսրոպեան-Բալայեանի Բերթուժաների հաւաքածոն. 120 էջերից քաղկացած. «Երեւան» տպարանից.
 Գրքի կազմի եւ պատկերի ձեւաւորումն ու նկարազարդումը՝ Նարեկ Նազուրեանի - Reak Point Studio:
 Դիմել Գլենդէյլի Ապրիլ (818) 243-4112, Պերն (818) 244-3830 եւ Սարդարապատ (818) 500-0790 գրատուններին, Երեւան տպարանին, կամ հեղինակին՝ (818) 240-9604 համարով:

ՏՈՒՆԴԱՐՁԻ ԵՐԿԱՐ ԾԱՄԲԱՆ...

Շարունակում է լուսավորել 13-էն

մալարիայի տենդ կայ: Գործն շատ է: (Օգոստոս 9-10, 1915 Գալէ): «11,000 վիրաւոր եկած էր եւ անոնց վէրքերը դարմանելու ատեն չկայ. Զբաղած ենք միայն նաւ բարձրացնելով ուղարկելու համար: Տեսնենք ինչ՞ պիտի պատահի»: (Օգոստոս 11-12, 1915 Ագպաշ): «...այս գիշեր անքուն մնացի մինչեւ առաւօտ. այդքան որ շատ է գործը: Այս տողերը կը գրեմ հակայ հիւանդատար նաւու մը մէջ 2000 վիրաւորներով լեցուն: Պատերազմը կը կիրն անգամ բռնկեցաւ ասաւոր սաստկութեամբ» (Օգոստոս 14-15, 1915 Ագպաշ):

Եւ կարծէք չէր բաւեր պատերազմի արհաւիրքը՝ եւ Աւետիս ձէպէճեան պիտի ապրէր նաեւ «հայտն»...: Եւ մէկ-մէկ պիտի նկարագրէր ապրուած «վիշտը»՝ մինչեւ որ՝ ինչպէս որ ինք կ'ըսէ քանիցս՝ «...սիրտ չունեցայ օրագիրս շարունակելու»:

«12000 գաղթականներ անցան Մարաշի քովէն, անգութ, անհամար տեսարաններ ու նկարագրութիւններ, այդ պատճառով ալ սիրտ չունեցայ օրագիրս շարունակելու (Մարաշ 11-20, Յունիս, 1916): Ու կը հանդիպի հայու բեկորներու...: « Խաղաղ ճակատան գիւղը՝ ամբողջովին պարպուած...մնացած էին հինգ ընտանիքներ միայն, որոնց այցելեցի: Երկրորդ հանգրուանը եղաւ Կլուշկերտ անուն ուրիշ հայ գիւղ մը: Այս կողմերը հարիւրաւոր նման հայ գիւղեր կան, բոլորը դատարկ, բնակչութիւնը տեղահան: Կլուշկերտէն ելլելով հասանք Բալուէն մէկ ու կէս ժամ հեռավորութեան վրայ Խօշ-մաթ հայկական գիւղը, ուր սկսանք հաստատուիլ: Երեք հարիւր տուն գիւղի մէջ մնացած էին չորս կամ հինգ ընտանիքներ: Քիւրտ տարագիրներ փլած էին բոլոր տուները» (Սեպտեմբեր 21-30, 1916 Խօշմաթ):

Եւ Աւետիս պիտի դիմանար նաեւ տեսնելով «հայու ոսկորներ»...: «...Այստեղ հասանք երեք օր առաջ: Տիգրանակերտի հովիտը տարածուն է: Ճամբան ականատես եղայ սիրտ ճմլող տեսարաններու, ամէն տեղ հայերու ոսկորներ...» (Մարտ 31-Ապրիլ 5, 1917 Տիգրանակերտ):

Աւետիս հեռուէն կ'ապրի նաեւ իր հարազատներուն տառապանքը: «...երէկ վերապատուելի Տիգրան Գունտազճեանի (իր աներորդի-ձձ) վախճանումը լսելով շատ տխրեցայ» (Փետրուար 20-24, 1916 Պերգոս): Ու տակաւին... «...Նոյեմի քրոշս Սեպտա լեռը՝ Սուրիական անապատ քրուած եւ Գէորգ ու Կարապետ տղաներուն մահացած ըլլալը տեղեկանալով՝ շատ տխրեցայ (Ապրիլ 4-6, 1916 Գըրլգ-քիլիսա):

Բայց կայ նաեւ Աւետիսին մարդկային ներաշխարհը՝ եւ այդ ներաշխարհին ապրուած վերիվայրումները...: «...Նոյեմբեր 11ին 40 տարեկան եղայ, վշտալի տարեդարձ: Ալ տեսնենք, 41ը կը բոլորեմ՞ արդեօք, ուր՞ եւ ինչպէս...» (Նոյեմբեր 11-13, 1916, Խօշմաթ): Բայց տան եւ ընտախի կարօտը՝ միշտ ալ յոյսով լեցուցած է զինք...: «...զաւակներուս՝ Ռոպէրին եւ Վահէին նկարները ստանալով շատ ուրախացայ» (Մարտ 14-18, 1917 Խօշմաթ):

Աւետիս ձէպէճեանը հայն էր՝ որ գիտակից էր իր պաշտօնին եւ անոր նուիրուածութեանը...: Պատերազմի ժամանակ երբ ունեւէր

զարնուած ուտեստեղէնի նաւը սկսաւ հրկիզուել՝ ոչ մէկ թուրք գինուոր կը համարձակէր զայն մարել...: Եւ Աւետիսն է դարձեալ...: «...Եղած բարձրութենէն վեր կանգնելով՝ գինուորներուն բացականչեցի, «Օն, արսլաններս, վաթանին ծառայելու օրը այս է. օն, հրդեհը մարելու, օն»: Ընկճուած գինուորները սիրտ առնելով վար խոյացան այդ ցից զառիթափէն՝ եւ սկսան կրակը մարել...» (Սեպտեմբեր 2-3, 1915 Ագմաշ):

Եւ անպայմանօրէն կը սկսիս հարց տալ՝ թէ ինչպէս՞ կրնայ թուրքը Հայը մեղադրել՝ որ ան դաւաճանած է եղեր պետութեան՝ իմ մա «վաթանին»՝ Առաջին աշխարհամարտի ընթացքին...: Բայց Աւետիս լաւ հասկցած էր թուրքը...: Ան չի վարանեցաւ իր յուշերուն մէջ յիշել թէ «...վայրագ ժողովուրդ է...» (Յունիս 25-30, 1916 փերվերլի): Եւ ան յաճախ ապրեցաւ թուրքին «...անախորժու թիւննեւրուն...հայ ըլլալուն պատճառով» (Յունիս 16-29, 1916 Փերվերլի):

Աւետիս ապրեցաւ այս բոլորը՝ քանի ունէր հայուն «տան կարօտը»...: Եւ չուզեց այդ «կարօտը» անկատար ձգել...: «...Տունի մասին կը խորհիմ յարատեւ: Երկու օրէն ճամբայ կ'ելլեմ» (Նոյեմբեր 10-15, 1918 Վան):

Եւ կը սկսի Աւետիսի «տունդարձի երկար ճամբան»...: Եւ այդ երկար ճամբան՝ պիտի ընդգրկէր քառասուն օր ոտքով ճամբորդութիւնը...: Եւ յոգնութիւնը պիտի չի խանգարէր որ ան նկարագրէր Վանը՝ «...լիճը, վարագայ եւ Սիփան լեռներով, շատ հաճելի տեսարան մը կը հայթայթէ» (Նոյեմբեր 15-20, 1918 Վան): Եւ նաեւ նոյնինքն ոտքով ճամբորդելու արկածախնդրութիւնը...: «...Վեց օրէ ռոքով կը ճամբորդենք. այսօր չափազանց յոգնած եմ: Յարմար սնունդ չկայ: Այսօր մեր չորս սայլերը ձիւնի մէջ խրեցան: Ալ գայլեր, վոհմակներով...: կեանքիս ամէնէն անմոռանալի օրերը կ'անցնեմ: Սակայն տուն վերադառնալու զգացումը փորձանքներս մոռցնել կու տան...» (Նոյեմբեր 28-30, 1918 Աղճաճ): Եւ դարձեալ հայկական գիւղերը... «...Պայագիտ հազար տուն հայ կայ եղեր, բայց բոլորը փախուստ տուեր են» (Դեկտեմբեր 4-9, 1918 Պայագիտ): Եւ կանցնի Գարա-Քիլիսայէն եւ նաեւ ձեւիլքեանէն...: «...Շրջանի բոլոր գիւղերը հայկական են, բայց դատարկ» (Դեկտեմբեր 19-21, 1918 ձեւիլքեան):

Աւետիս ձէպէճեան վերջապէս կը հասնի Տրապիզոն: Որմէ ետք ծովու ճամբով Պոլիս՝ եւ ի վերջոյ երկաթուղիով՝ Հալէպ...:

Հալէպի մէջ ան «հանգիստ» չառնէր...: Աւետիս իր բովանդակ կեանքը անցուց ցեղասպանութենէն ճողոպրած իր ժողովուրդին «վերապրումի» առաքելութեանը համար գործելով: Բժշկական, հասարակական, ազգային-եկեղեցական թէ հրապարակագրային աշխուժ գործունէութիւն մը ունեցաւ՝ դառնալով Հալէպահայ գաղութի կազմակերպողներէն մին...:

Աւետիս ձէպէճեան՝ չի յուսահատեցաւ թէ օր մը պիտի հասնէր «տուն»...: Ան դասալիք ալ չեղաւ...: Եւ տունդարձի երկար ճամբան բռնելով՝ ան հասաւ...: Եւ այս Հայուն Սրբազան առաքելութիւնն է...:

«Տունդարձի» երկար ճամբուն մէջ՝ չի յուսահատիլ...: Որովհետեւ՝ Հայը պիտի հասնի իր... «ՏՈՒՆ»ը:

ԶՈՒՐԹ ՍՈՒՏՃԵԱՆ ԴԱՏ ԲԱՅԱԾ Է ԹՈՒՐԲՈՅ ԴԵՍ

Շարունակում է լուսավորել 13-էն

Նիւ Եորք (եւ ոչ թէ Քալիֆորնիա, ինչպէս կը հաղորդէ թրքական մամուլը): Ան պատմեց, որ Հայոց Յեղասպանութենէն ետք, բռնագաղթելով Տիգրանակերտէն, անոր ընտանիքը սկիզբը տեղափոխուած է Լիբանան, այնուհետեւ Քուպա (ոչ թէ Քորէա՝ ըստ թրքական մամուլին) եւ վերջապէս հաստատուած է Միացեալ Նահանգներ:

1967ին Սուտճեան ընտանիքին կալուածը բռնագրաւուած է թրքական կառավարութեան կողմէ՝ տեղական քանի մը թերթի մէջ յայտարարութիւն տեղադրելէ եւ սեփականատէրերը չգտնելու մասին պնդումներ ընելէ ետք:

Քանի մը տարի առաջ Սուտճեանի փաստաբան Ալի Էլպէյօղլուն անոր անունով հայց ներկայացուց թուրքիոյ մէջ՝ ձգտելով վերադարձնել անոր ժառանգութիւնը: 2013ի Ապրիլին դատարանը մերժեց անոր պահանջը՝ պնդելով, որ 10ամեայ վաղեմութեան ժամկէտը անցած է: Վերաքննիչ դատարանը բեկանեց ստորին տեսանի որոշումը եւ պահանջեց գործը վերաքննել՝ հիմնաւորելով, որ Սուտճեան կրնար տեղեկ չըլլալ Տիգրանակերտի տեղական թերթին մէջ տեղադրուած իրաւական յայտարարութեան մասին գոյքի բռնագրաւումէն առաջ: Դատարանը յայտարարեց, որ անկա առնուազն պէտք է տեղադրուէր ամբողջ երկրին մէջ լայն տարածում ունեցող թրքական թերթերու մէջ:

Փաստաբան Էլպէյօղլու պարզաբանեց, որ Սուտճեանի կալուածի բռնագրաւումը մասնաւոր սեփականութեան իրաւունքի խախտում է, ինչպէս սահմանուած է Մարդու իրաւունքներու եւ հիմնական ազատութիւններու եւրոպական պայմանագիրով:

Նոյնիսկ եթէ Սուտճեան շահի իր դատական գործը, քիչ հաւանական է, որ թուրքիոյ կառավարութիւնը վերադարձնէ տասնեակ միլիոնաւոր տոլարներով գնահատուող շատ արժէքաւոր հողատարածքը, որուն վրայ կը գտնուին Տիգրանակերտի ռազմական եւ քաղաքացիական օդակայանները: Այդ իսկ պատճառով անոր փաստաբանը

«Միլիոն» թերթին յայտնեց, որ Սուտճեան միայն հատուցում կը պահանջէ իր ընտանիքին պատկանող կալուածի արժէքին չափով:

Էլպէյօղլու նաեւ «Միլիոն» չին ըսաւ, որ Սուտճեանի գործը դուռ պիտի բանայ բազմաթիւ նման դատերու առջեւ: Յատկանշական է, որ թրքական թերթը իր յօդուածը վերնագրած է «Սփիւռքի Յոյսը»:

Թրքական լրատուամիջոցները չէին անդրադարձած այն պարագային, որ եթէ վերաքննիչ դատարանը չբաւարարէ Սուտճեանի հայցը, ան կրնայ իր գործով դիմել Մարդու իրաւունքներու եւրոպական դատարան: ՄԻԵԴի դրական որոշումը պիտի յառաջացնէ դատական հայցերու ամբողջ հեղեղ մը համայն հայութեան կողմէ, որուն նախնիները ունեցած են կալուածներ, որոնք Հայոց Յեղասպանութեան ժամանակ բռնագրաւուած են թրքական կառավարութեան կողմէ:

Թուրքիոյ մէջ կան անթիւ այլ արժէքաւոր կալուածներ, որոնք բռնագրաւուած են հայերէն, ներառեալ՝

- Անգարայի մէջ նախագահական պալատը, որ մինչեւ վերջերս օգտագործուած է էրտողանի եւ թուրքիոյ նախկին նախագահներուն կողմէ, կը գտնուի Գասապեան ընտանիքին պատկանող տարածքին վրայ:

- Պոլսոյ Աթաթուրքի անուան օդակայանը մասամբ կառուցուած է վանեցի Գէորգ Սարեանի ընտանիքին պատկանող տարածքին վրայ:

- Ինճիրլիքի Միացեալ Նահանգներու ռազմականայնը կը գտնուի քանի մը հայ ընտանիքներու պատկանող կալուածներուն վրայ. անոնք դատական հայց ներկայացուցած են Միացեալ Նահանգներու դաշնակցային դատարան՝ ընդդէմ թուրքիոյ կառավարութեան:

Այս եւ հայերուն պատկանող հազարաւոր այլ կալուածներ պէտք է վերադարձուին իրենց օրինական տէրերուն՝ իբրեւ արդարութեան մասնակի վերականգնում, գործը թուրքիան պարտք է հայ ժողովուրդին:

Թարգմանեց՝
ՌՈՒԶԱՆՆԱ ԱՒԱԳԵԱՆ

ԽՆԱՍԱԿԱԼ ԿՈՒԶՈՒԻ
Թահանկայի շրջանին մէջ, Տիկնոջ մը համար
խնամակալ կ'ուզուի:
Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար հեռաձայնել
(818) 875-8021 թիւին:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱԸ
ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԸՈԳԻ ԸԱՍԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՍԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՄԱՆՐԱՍԱՍՆՈՒԹԻՆՆԵՐ՝
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
Email: massis2@earthlink.net

«ՀԱՅԵՐՆ ԻՐԵՆՑ ԲՆՕՐՐԱՆՈՒՄ ՑԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ ՅԵՏՈՅ»

Մարուսակուած էջ 6-էն

զնում, որոնք այժմ միլիոններով ապրում են նույն տարածքում եւ իրենց կոչում են ալեւի՝ ղըզըլբաշ, զազա:

Հայերի երկրորդ դժբախտ պատահարը դարձեալ կապուած է իրանի հետ, որի տիրապետութեան տակ գտնուող Հայաստանն անցել էր Օսմանեան կայսրութեանը: Ի դէպ, պատմութիւնից զիտենք, որ իրանի տիրապետութեան տակ եղած ժամանակաշրջանում հայ-իրանական յարաբերութիւններում ջարդեր, ցեղասպանութիւններ չեն եղել, իսկ օսմանեան արշաւանքները բերում են հայերի արտագաղթ դէպի Կիլիկիա, դէպի Անատոլիա, Յունաստան, Բալկաններ եւ այլն:

Օսմանեան կայսրութեան վերջին շրջանն ընդգրկում է 1812-1923 թուականները: 1923 թուականի Հոկտեմբերի 29-ին ստեղծուած է հանրապետական Թուրքիայի ներկայիս պետութիւնը: Եթէ ժամանակակից Թուրքիայի Հանրապետութիւնը ուղիղ մէջտեղից ուղղաձիգ կիսենք, աջ հատուածն ամբողջութեամբ կը կազմի Արեւմտեան Հայաստանը: Մինչեւ 1960-ական թուականները հանրապետական Թուրքիայում հայկական բոլոր տարածքները՝ վիլայէթները, քաղաքներն ու գիւղերն իրենց հայկական անուանումները պահպանել էին: Վերջերս, լեզուաբան Սեւան Նշանեանը Պոլսում հրատարակեց «Անունը մոռացող երկիր» գիրքը, որտեղ փաստում է, թէ ինչպէս Թուրքիայի Հանրապետութիւնում յունական, հայկական ծագմամբ դարաւոր տեղաբնակներն անուանափոխուեցին թուրքական անհետեւ անուններով:

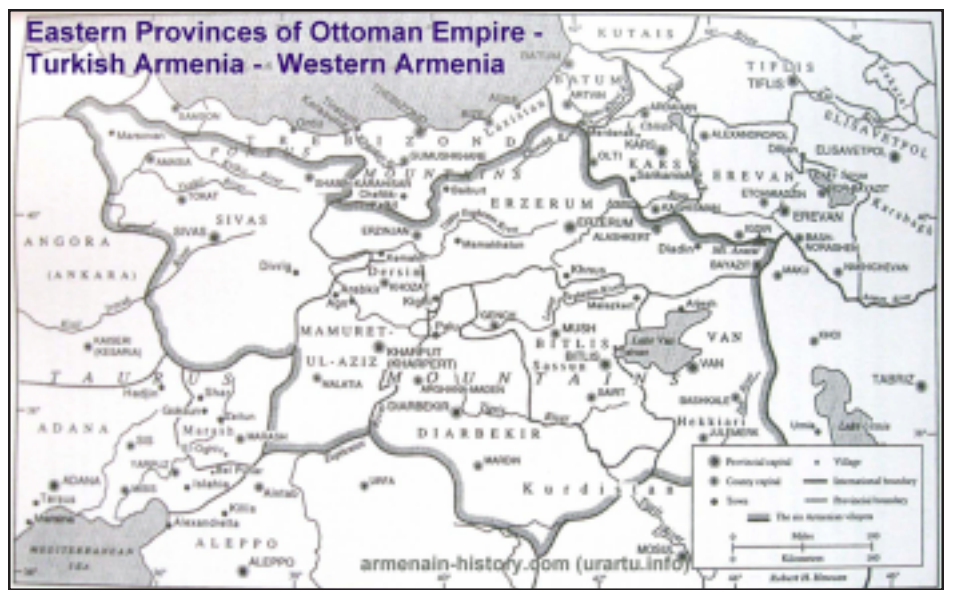
Ս. Հացպանեանը ցոյց տուեց 1915 թուականին Թուրքիայում գործած հայկական դպրոցների քարտէզը եւ ընդգծեց, որ այդ ժամանակ մեր դպրոցների թուաքանակի նոյնիսկ 0,2%-ը չունէին ուսումնաստեղութիւնից զուրկ թուրքերը: Ցոյց տուեց նաեւ մի այլ քարտէզ, ուր պատկերուած էին այն հաւաքատեղի-քաղաքները, որտեղից հայերը քշուած էին Տէր-Չօր եւ նկատեց, որ դաւանափոխ հայերի աւելի շատ կարելի է գտնել այդ տարածքներում՝ Դերսիմ, Բիթլիս, Վան, Սեբաստիա, Մալաթիա, Մուշ, Սասուն, Ադիաման, Բինգիլի եւ այլն: Վերլուծաբանն ընդգծեց, որ թրքացուած հայեր ասելու տակ պէտք է հասկանալ նաեւ ալեւիացած, զազայացուած, ասորացուած, քրդացուած, արաբացուած հայեր:

Ցեղասպանութեան ենթարկուած այս ամենամեծ խմբի նկատմամբ աշխատանքներ չեն կատարուել: 1916 թ.-ին Չեմալ Փաշան՝ Օսմանեան կայսրութեան Մովլային նախարարը (երիտթուրքերից), որոշում է ողջ մնացած հայ որբերին հաւաքել եւ թրքացնել: Այս գործը վստահում է սալոնիկցի մի հրեայ դաւանափոխ իսլամացած կնոջ՝ Հալիդէ էրիպին, ով եւրոպական լաւ կրթութիւն էր ստացել: Նա զբաղուելու էր Լիբանանի, Սիրիայի ճամբարներից հաւաքուած հազարաւոր հայ որբերով: Սարգիս Հացպանեանը ցոյց տուեց հարեմի մի լուսանկար, ուր պատկերուած էին հայ դեռատի աղջիկ

որբերը, որոնք սպասարկում էին թուրքական բանակի բարձրաստիճան գինուորականներին:

Երիտթուրքերի պարտութիւնից յետոյ, Հալիդէ էրիպը 1919 թ.-ին մտաւ Մուստաֆա Քեմալի առաջնորդած, այսպէս կոչուած, «ազատագրական շարժման» մէջ եւ լծուեց նոր Թուրքիայի ստեղծման գործին: Լուսանկարներից մէկը պատկերում էր Հալիդէ էրիպին Սուրբ Սոփիայի Մայր Տաճարի տարածքում 100 հազարանոց միտինգաւորներին Մուստաֆա Քեմալին միանալու կոչ անելիս: Հայ որբերի թրքացումը ոչ միայն Հալիդէի, այլեւ միւսների աշխատանքն էր: Էրզրումի շրջանում՝ արեւելեան ճակատում, հազարներով որբ երեխաների հաւաքելով՝ Կարաբէքիր փաշայի օգնականը՝ Ֆեզի Չաքմաքը, ստեղծել էր «Ժիր երեխաների» ճամբար, 4 տարի շարունակ թրքացման պրոցէս անցնելուց յետոյ մօտ վեց հազար որբ դարձան գինուորներ եւ կուում էին հայերի դէմ Կարսում, Ալեքսանդրապոլում եւ այլ տարածքներում: Երբ Չաքմաքին հարցնում են, թէ թրքացած երեխաներին ինչպէ՞ս էք վստահում, ասում է՝ «Կուլտուրապէս բոլորից բարձր, բազմակողմանի զարգացած գենետիկա կրող ազգի երեխաները մեզ այնքան կը ծառայեն, որ նոյնիսկ երազել չէինք կարող»: Հացպանեանը ցոյց տուեց նաեւ 1919 թ.-ի Կ. Պոլսի Փերա թաղամասի ներկայիս Թաքսիմում եղեռնի զոհերի յիշատակին նուիրուած առաջին յուշարձանի (այն տեղադրել էր հայկական կոմիտէն) լուսանկարը:

Հրապարակախօս-վերլուծաբանը պատմեց նաեւ Թուրքիայում 1921թ., 1925թ. եւ 1930-1931թթ. տեղի ունեցած ապստամբութիւնների մասին, որտեղ մեծ դերակատարութիւն են ունեցել հայերը: Մինչ այդ, երբ ուսանելը 1916 թուականին հասել էին Երզնկա, տեղի հայութիւնն ու զազաները ապստամբելով Թուրքիայի դէմ, համատեղ հիմնել էին «Երզնկայի խորհուրդը» եւ դիմել էին Ռուս

սաստանի օգնութեանը, որպէսզի իրագործել կարողանան իրենց անկախութիւնն ու պահպանեն ինքնիշխանութիւնը:

Առաջին ապստամբութիւնը եղել էր Քոչկիրում, երբ տեղի էթնիկ հայերը, 16 ալեւի զազա աշխրեթներ, թուով՝ 135 հազար մարդ, ապստամբելով Թուրքական իշխանութիւնների դէմ, պահանջում էին, որպէսզի իրագործուի Սեւրի դաշնագիրը: Սա ապստամբեան մէջ միակ ապստամբութիւնն է, որը պահանջում էր Սեւրի դաշնագրի իրագործումը: Այն, ինչպէս եւ 1925 թուականին՝ Շէյխ Սաիդի եւ 1930-1931 թթ. Աղըրի (Մասիս սարի տարածքում) ապստամբութիւնները, դաժանօրէն ճնշուել են: Վերջին ապստամբութեան Ջիլան Բէյ ծածկանուտով ղեկավարը, ինչպէս գրում է Կարօ Սասունին, ինտուսի Արտաշէս Մուրադեանն էր: Շէյխ Սաիդի ապստամբութեան շրջանի ղեկավարներից մէկը՝ հայազգի Գէորգ Հալաջեանն էր, ով 1925-1928 թուականները թուրքական բանուում անցկացրեց: Այդ ընթացքում գրում է իր «Դէպի կախաղան» գիրքը, որն իրենից ներկայացնում է բանտային արտասովոր մի օրագիր: Բերդում նստած՝ նա կարողանում է շրջան առ շրջան հաւաքել վերապրող հայերի թիւը: 1932 թուականին Պոսթոնում լոյս է տեսել Գէորգ Հալաջեանի (ներկայանում է որպէս Թափառական) «Դէպի կախաղան» գիրքը:

Սարգիս Հացպանեանը խօսեց նաեւ հանրապետական Թուրքիայում ապրող ցանկացած ազգի սիրելի, օպերային երգիչ, յայտնի պարիթոն Ռուհի Սուրի (ուռնչանակում է հոգի, իսկ սուր՝ ջուր, այսինքն՝ հոգու ջուր) մասին, ով Կոմիտաս վարդապետի նման շրջել էր հանրապետական Թուրքիայի ողջ տարածքով, Արեւմտեան Հայաստանով, գրի առել հայկական երգերը, մաքրել օտար նորամուծութիւններից եւ փրկել ոչնչացումից: Ռուհի Սուրի ծնուել էր Վանում՝ 1912 թ.: Ցեղասպանութեան ժամանակ կորցրել էր ողջ ընտանիքը, այնուհետեւ բերուել էր Ատանա, սկզբում յանձնուել էր մի թուրք ընտանիքի, յետոյ տրուել էր որբանոց, որտեղ էլ երաժշտութիւն էր սովորել, յետագայում աւարտել կոնսերուատորիան: Միայն 1960-ական թուականների սկզբներին խօսուեց նրա հայ լինելու մասին, երբ երգիչը մի բանաստեղծութիւն էր գրել իր արմատների մասին: Ռուհի Սուրի մահանում է 1985 թ.: Նրա մահից յետոյ կինն ու որդին յայտարարում են, որ նա հօր եւ մօր կողմից ոչ մի ազգական չունէր, սակայն ամէն ինչ առաւել քան պարզ էր բոլորին: «Եթէ մարդ ծնուած է 1912 թ. Վանում եւ ոչ մէկը չունի... ուրեմն իմ հայրը ծագումով հայ է», - վերջին տարիներին եզրակացրել էր որդին՝ Ըլգազ Սուրի:

ԳՈՅԱՐ ԱՐՇԱԿԵԱՆ «Առաւօտ» օրաթերթ

Advertisement for the 60th anniversary of the Noh Serqunt Cultural Association. Text includes: 'ՆՈՐ ԱՆՐՈՒՆԴ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 60-ԱՄԵԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ', 'ՀԱՐԱԹ, ՄԱՐՏ 7, 2015ԻՆ', 'ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԸ 8:00ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ', 'DREAM PALACE-ի ՀՔԵՂ ՀԱՆԴԻՍԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ', '510 E. Broadway Ave. Glendale CA. 91205'.